शाला सिद्धि

శాలాసిద్ధి

పాఠశాల ప్రమాణాలు మరియు మూల్యాంకన చట్రం

విద్య మా హక్కు

సర్వ శిక్షా అభియాన్

అందరూ చదవాలి-అందరూ ఎదగాలి

National University of Educational Planning and Administration

New Delhi

బాల సభ
SCIENCE LAB
....NEXT GENERATION LEADERS(in all fields)
GOVT. HIGH SCHOOL,
IBRAHIMPATNAM, R,R (DIST)

Rashtriya Madhyamik Siksha Abhijan

శాలాసిద్ధి

అభివృద్ధికై మూల్యాంకనం

పాఠశాల ప్రమాణాలు

మరియు మూల్యాంకన చట్రం

Unit on School Standards and Evaluation
National University of Educational Planning and Administration
New Delhi

విషయసూచిక

1.0 పాఠశాల ప్రమాణాలు, మూల్యాంకన జాతీయ కార్యక్రమం (NPSSE)

1.1 (NPSSE) ప్రధాన ఉద్దేశ్యాలు

1.2 భావనాత్మక మరియు అమలు ప్రణాళిక

2.0 పాఠశాల ప్రమాణాలు, మూల్యాంకన చట్రం (SSEF)

2.1 SSEF నిర్మాణం

2.2 ప్రధాన క్షేత్రాలు, కీలక ప్రమాణాలు

2.3 పాఠశా మూల్యాంకనం మరియు అభివృద్ధి ప్రక్రియ

3.0 ప్రధాన క్షేత్ర నిర్మాణం (Structure)

4.0 పాఠశాల మూల్యాంకనం (Approach)

4.1 మూల్యాంకనం మార్గదర్శకాలు

5.0 పాఠశాల మూల్యాంకనా డ్యాష్ బోర్డ్

6.0 రాష్ట్రాల వారీ నిర్దిష్టత, అనుకూలత, విషయీకరణ అనువాదము

7.0 వెబ్ పోర్టల్

8.0 ప్రధాన క్షేత్రాలు, కీలక ప్రమాణాలు (Key domains and core standards)

ప్రధాన క్షేత్రం-1 (Key domain-1)

పాఠశాల సమకూర్చుకోవలసిన వనరులు : అందుబాటు (Availabiltiy), తగు పరిమాణం (Adequacy), వినియోగత (Usability)

ప్రధాన క్షేత్రం-2 (Key domain-2)

బోధన – అభ్యసన మరియు మదింపు

ప్రధాన క్షేత్రం-3 (Key domain-3)

అభ్యాసకుల ప్రగతి, సాధన, అభివృద్ధి

ప్రధాన క్షేత్రం-4 (Key domain-4)

ఉపాధ్యాయుల పనితీరు, నిర్వహణ మరియు వృత్తిపర అభివృద్ధి

ప్రధాన క్షేత్రం-5 (Key domain-5)

పాఠశాల నాయకత్వం, నిర్వహణ

ప్రధాన క్షేత్రం-6 (Key domain-6)

సమ్మిళిత విద్య, ఆరోగ్యం, భద్రత

ప్రధాన క్షేత్రం-7 (Key domain-7)

ఉత్పాదక సామాజిక భాగస్వామ్యం

పాఠశాల ప్రమాణాలు,

మూల్యాంకన జాతీయ కార్యక్రమం (NPSSE)

(National Programme for School Standards and Evaluation)

"పాఠశాల స్థాయిలో ప్రమాణాలను మెరుగుపరచాల్సిన అవసరం దృష్ట్యా,
ప్రతి పాఠశాల తనకి సాధ్యమైన అత్యుత్తమ ఫలితాలు
సాధించడం కోసం నిరంతరం శ్రమించాలి. ఇటువంటి పరిస్థితులని కల్పించడానికి
దేశవ్యాప్తంగా పాఠశాల అభివృద్ధి కార్యక్రమాన్ని సిఫార్సు చేస్తున్నాము"
విద్యా కమిషన్, 1964-66

దార్శనికత

అన్ని పాఠశాలలు స్వీయాభివృద్ధికై తమని తాము నిరంతరం నిమగ్నులని చేసుకునే దిశగా ఒక సానుకూల అడుగు.

భారతీయ విద్యా వ్యవస్థలో పిల్లలందరికీ నాణ్యమైన విద్యను అందించడానికి ప్రభావవంతమైన పాఠశాలలు అవసరం. పాఠశాలలో చేపట్టే నాణ్యతా చర్యల లక్ష్యం పాఠశాల అభివృద్ధి. అందుకే, ఒక సమగ్ర, సంపూర్ణ మూల్యాంకన విధానాన్ని ఏర్పరచడం అవసరం.

కేంద్ర మానవ వనరుల మంత్రిత్వ శాఖ National University of Educational Planning and Adiministration (NUEPA) అధ్వర్యంలో NPSSE ని చేపట్టింది. ఈ కార్యక్రమం ప్రతి పాఠశాలను ఒక వ్యవస్థగా మూల్యాంకనం చేయడం. జవాబుదారీతనంతో, స్వంతంగా ముందడుగు వేసేటటువంటి సంస్కృతిని పెంపొందించడం కొరకు చేపట్టబడింది.

NPSSE పాఠశాల అభివృద్ధి అనే లక్ష్య సాధన కోసం పాఠశాల స్వీయ మూల్యాంకనాన్ని ఒక సాధనంగా చూస్తుంది. ఈ కార్యక్రమం పాఠశాల మూల్యాంకనానికై ఒక సుస్థిరమైన, వ్యవస్థీకృత విధానాన్ని ఏర్పరుస్తుంది. తద్వారా ఇది దేశంలోని అన్ని పాఠశాలలకు విస్తరిస్తుంది. అందుకోసం పాఠశాల విద్యా వ్యవస్థలోని భాగస్వాములందరిలో 'పాఠశాల మూల్యాంకనం – ఎందుకు ఏమిటి, ఎలా' అనే విషయంలో అవగాహన పెంచుతుంది.

ప్రస్తుతం గుజరాత్‌లో గుణోత్సవ్ పేరుతో, ఒడిషాలో సమీక్ష పేరుతో, కర్నాటకలోని (KSQAAC) పేరుతో నడుస్తున్న పాఠశాల మూల్యాంకన కార్యక్రమాల స్ఫూర్తితోనూ ఆచరణలపై అంతర్జాతీయ, జాతీయ పరిశోధనల ఆధారంగానూ రూపొందించబడింది.

NPSSE మార్గదర్శక సూత్రాలు :

- రాజ్యాంగ విలువలు, జాతీయ విద్యా విధానాలు, పాఠ్య ప్రణాళికా చట్రాలు, ఉచిత నిర్బంధ విద్యా హక్కు చట్టం (2009), సర్వ శిక్షా అభియాన్, రాష్ట్రీయ మాధ్యమిక శిక్షా అభియాన్ వంటి జాతీయ పథకాలు ఆధారితం.
- మూల్యాంకనానికి పాఠశాలని ప్రమాణంగా తీసుకుంటూ అభ్యాసకులను కేంద్ర స్థానంలో నిలుపుతుంది.
- పాఠశాల మూల్యాంకనం అంచెలంచెలుగా పాఠశాల అభివృద్ధికి దారి తీసే నిరంతర ప్రక్రియ
- పాఠశాల విద్యా వ్యవస్థలో వివిధ స్థాయిలోని భాగస్వాములందరి సమిష్టి ప్రయత్నం – పాఠశాల మూల్యాంకనం.
- ప్రతి పాఠశాల తన పనితీరును అర్థం చేసుకుంటూ, నిరంతర స్వీయ అభివృద్ధి అనే ప్రయాణం చేసేలా సాధికారులను చేయడం.

NPSSE ముఖ్య ఉద్దేశ్యాలు

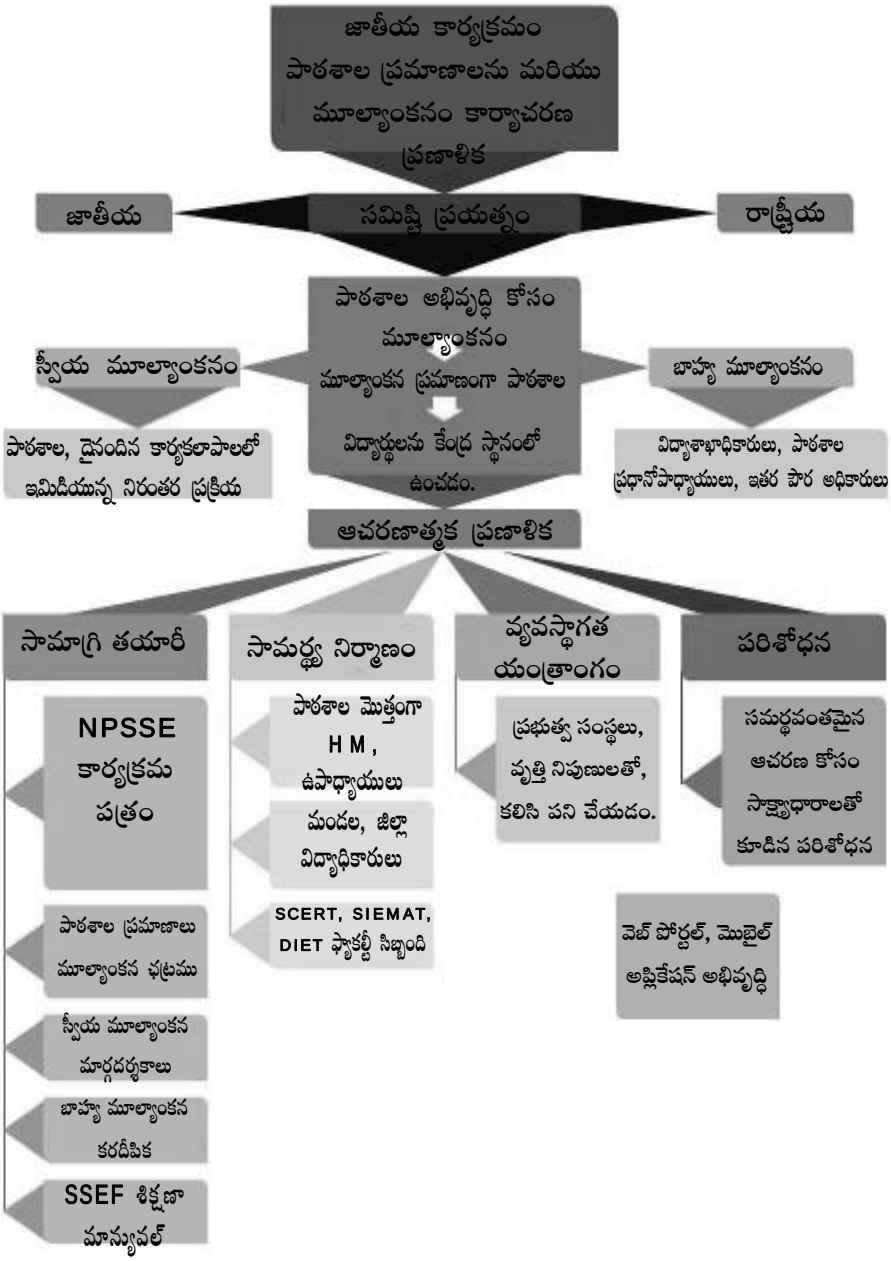
- భారతీయ పాఠశాలలలోని వైవిధ్యతకి అనుగుణంగా, పాఠశాల మూల్యాంకనానికై సాంకేతికంగా పటిష్టమైన భావనాత్మక చట్రం, పద్ధతి, సాధనాలను మరియు విధానాన్ని అభివృద్ధి చేయడం.
- పాఠశాల మూల్యాంకన చట్రాన్ని, ఆచరణలని రాష్ట్రాలన్నిటికీ అనుకూలంగా సందర్భీకరించడం కోసం ఒక వ్యవస్థని, మానవ వనరుల సమూహాన్ని ఏర్పరచడం.
- పాఠశాల మూల్యాంకనాన్ని వ్యవస్థీకరించడం కోసం పాఠశాలలు, సంస్థాగత సిబ్బంది యొక్క సామర్థ్యాన్ని పెంపొందించడం. తద్వారా సుస్థిర, నిరంతర పాఠశాల అభివృద్ధిని సాధించడం.
- పాఠశాలలకు ఉండే నిర్దిష్టమైన అవసరాలకు అనుగుణంగా స్పందించగల మూల్యాంకన నివేదికలను విశ్లేషించి సరియైన విధానాన్ని రూపొందించగల వ్యవస్థను తయారు చేయడం.

“పాఠశాల మూల్యాంకనం మార్గంగా పాఠశాల అభివృద్ధి లక్ష్యంగా”

- ప్రతి పాఠశాల దాని పరిమాణము, సందర్భము, పరిస్థితులను బట్టి, విశిష్టమైనదే!
- పాఠశాలలు తప్పని సరిగా జాతీయ దార్శనికతను నిజమైన స్ఫూర్తితో ఆచరించాలి.
- పాఠశాల మూల్యాంకనం అనగా, ప్రతి పాఠశాలను, దాని పనితీరుని పరిపూర్ణంగా, నిరంతరం మూల్యాకనం చెయ్యడం.
- ప్రతి పాఠశాల తమ ప్రస్తుత ఆచరణలని విమర్శనాత్మకంగా విశ్లేషించుకుంటూ, తమ బలాలను, మెరుగుపరచుకోవడానికి సత్వర చర్యలు తీసుకోవలసి ఉంటుంది.
- వృత్తిపరమైన నిర్ణయాలు తీసుకోవడంలో భాగస్వాములందరూ చురుకుగా పాల్గొనేటటువంటి సమిష్టి సంస్కృతిని పాఠశాల మూల్యాంకనం నిర్మిస్తుంది.
- ప్రతిస్పందనలను మరియు అనుభవాలను సమిష్టిగా పంచుకోవడం ద్వారా ఉపాధ్యాయులు మరియు బోధనాభ్యసన ప్రక్రియలని పాఠశాల మూల్యాంకనం బలోపేతం చేస్తుంది.
- అంతర్గత సమీక్ష విధానం ద్వారా మెరుగైన ప్రణాళికా రచనకు, సమర్థవంతమైన ఆచరణకు పాఠశాల మూల్యాంకనం దారి చూపుతుంది.
- సుస్థిరమైన పరిణామాలని ప్రోత్సహిస్తూ, మార్పుని పండుగలా జరుపుకునేలా పాఠశాల మూల్యాంకనం పాఠశాలను బలోపేతం చేస్తుంది.

1.2 భావనాత్మక మరియు ఆచరణాత్మక ప్రణాళిక NPSSE

NPSSE లక్ష్యాలను నిజ స్ఫూర్తితో ఆచరించడానికి, కొన్ని ముఖ్యమైన అంశాల పట్ల దృష్టి పెట్టాల్సిన అవసరం ఉంది. అవి–సాధనాల తయారీ, మానవ వనరుల సామర్థ్య నిర్మాణం, వ్యవస్థాగత యంత్రాంగం, పరిశోధనలు.

జాతీయ కార్యక్రమం పాఠశాల ప్రమాణాలను మరియు మూల్యాంకనం కార్యాచరణ ప్రణాళిక
జాతీయ
సమిష్టి ప్రయత్నం
రాష్ట్రీయ
పాఠశాల అభివృద్ధి కోసం మూల్యాంకనం
మూల్యాంకన ప్రమాణంగా పాఠశాల
విద్యార్థులను కేంద్ర స్థానంలో ఉంచడం.
స్వీయ మూల్యాంకనం
పాఠశాల, డైనందిన కార్యకలాపాలలో ఇమిడియున్న నిరంతర ప్రక్రియ
బాహ్య మూల్యాంకనం
విద్యాశాఖాధికారులు, పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులు, ఇతర పౌర అధికారులు
ఆచరణాత్మక ప్రణాళిక
సామాగ్రి తయారీ
NPSSE కార్యక్రమ పత్రం
పాఠశాల ప్రమాణాలు మూల్యాంకన ఫ్రేమ్
స్వీయ మూల్యాంకన మార్గదర్శకాలు
బాహ్య మూల్యాంకన కరదీపిక
SSEF శిక్షణా మాన్యువల్
సామర్థ్య నిర్మాణం
పాఠశాల మొత్తంగా HM, ఉపాధ్యాయులు
మండల, జిల్లా విద్యాధికారులు
SCERT, SIEMAT, DIET ఫ్యాకల్టీ సిబ్బంది
వ్యవస్థాగత యంత్రాంగం
ప్రభుత్వ సంస్థలు, వృత్తి నిపుణులతో, కలిసి పని చేయడం.
పరిశోధన
సమర్థవంతమైన ఆచరణ కోసం సాక్ష్యాధారాలతో కూడిన పరిశోధన
వెబ్ పోర్టల్, మొబైల్ అప్లికేషన్ అభివృద్ధి

2.0 పాఠశాల ప్రమాణాలు, మూల్యాంకన చట్రము (School Standards and Evaluation Frame work)

పాఠశాల ప్రమాణాలు, మూల్యాంకన చట్రం పాఠశాల మూల్యాంకనం కోసం అభివృద్ధి పరచబడిన సమగ్ర సాధనం. ఇది పాఠశాలను ఒక పద్ధతి ప్రకారం తన పనితీరును మూల్యాంకనం చేసుకునేలా ప్రోత్సహిస్తుంది.

రాష్ట్ర స్థాయి, జిల్లా, మండల స్థాయి అధికారులు, విద్యావేత్తలు, ఉపాధ్యాయులు మరియు ఉపాధ్యాయుల సంఘాలు మొదలైన వారందరి భాగస్వామ్యంతో పాఠశాలల పని తీరును మెరుగు పరచడానికి SSEF రూపొందించబడింది. SSEF పాఠశాల అభివృద్ధి యొక్క ప్రతిస్థాయిలోనూ మార్గదర్శకత్వం వహిస్తుంది.

పాఠశాల ప్రమాణాలు, మూల్యాంకన చట్రం యొక్క ముఖ్యాంశాలు

- ప్రధాన క్షేత్రాలను ముఖ్య పనితీరుగా, ప్రతి ప్రధాన క్షేత్రం క్రింది కీలక ప్రమాణాలను మూల్యాంకనం, పురోగతికి సూచికలుగా గుర్తిస్తుంది.
- స్వీయ, బాహ్య మూల్యాంకనాలకు ఒక సమగ్ర సాధనంగా పనిచేస్తుంది.
- విభిన్నమైన పాఠశాలల అవసరాలకు అనుగుణంగా రాష్ట్రాలు సందర్భానుసారం మార్చుకునే అవకాశం కల్పిస్తుంది.
- పాఠశాల బాహ్య మూల్యాంకనం చేసేవారు తేలికగా ఉపయోగించగల్గిగేలా స్పష్టంగా, ఉంటుంది.
- మూల్యాంకన ప్రక్రియను సుసిర్థంగాను, పారదర్శకంగాను చేస్తుంది.

2.1 SSEF నిర్మాణం

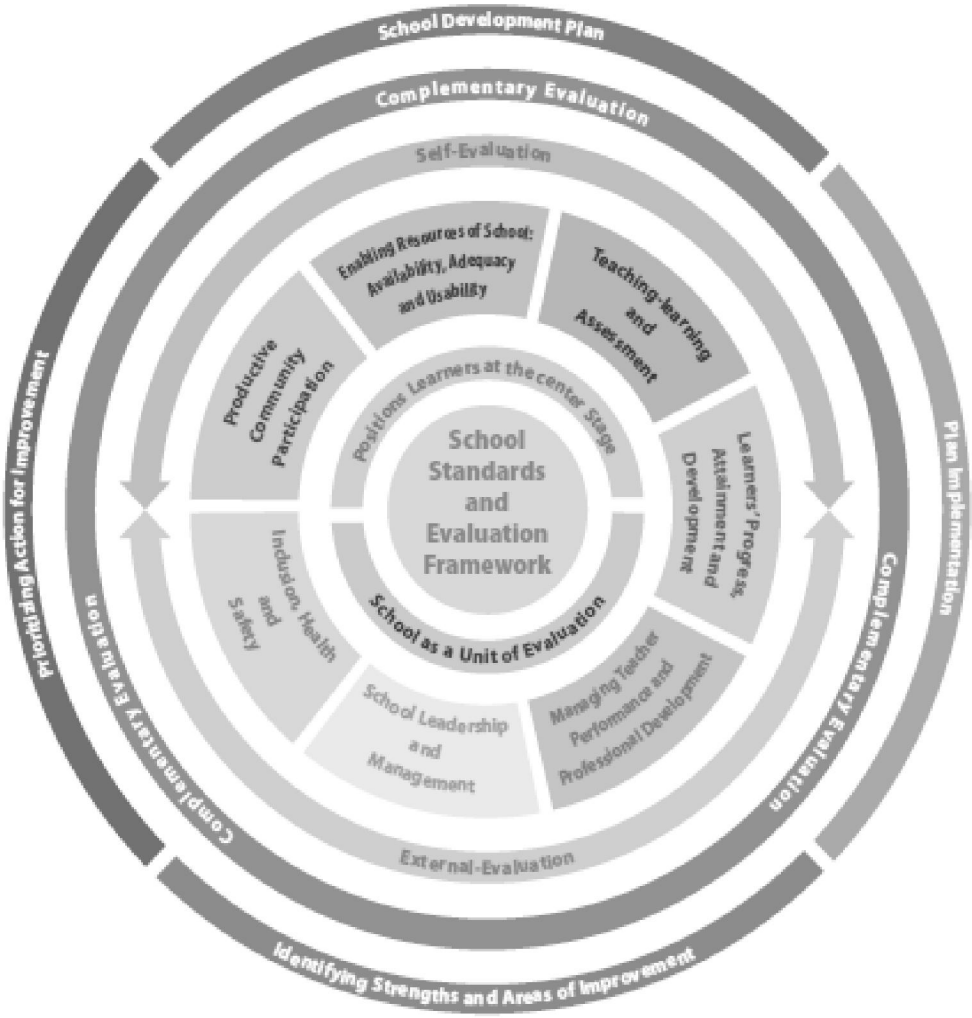
SSEF పాఠశాల పనితీరును మూల్యాంకనం చేయుటకు అర్థవంతమైన లక్షణాలను ప్రధాన క్షేత్రాలుగా కలిగి ఉంటుంది. ప్రతి క్షేత్రంలోని అత్యంత ముఖ్యమైన అంశాలతో కూడిన “కీలక ప్రమాణాలు” (Core Standards) ఉంటాయి. ప్రతి ప్రధాన క్షేత్రము కొన్ని వరుస సోపానాలను కలిగి ఉంటుంది. అవి స్పందనాత్మక ప్రశ్నలు, వాస్తవ సమాచారం, కీలక ప్రమాణాలు (వివరణాత్మక సమాచారంతో), సాక్ష్యాధారాలు. ఇవన్నీ పాఠశాలలు పనితీరును స్థాయిని అంచనా వేసుకోవడానికి తోడ్పడుతాయి. ప్రతి ప్రధాన క్షేత్రం తరువాత ఒక ప్రతిస్పందన మాత్రిక (Response matrix) ఉంటుంది. దీనిలో వారి పాఠశాల పనితీరు గురించిన స్థాయిలను (Levels) నమోదు చేసుకోవచ్చు. ప్రతి పాఠశాల చక్కగా కూర్చిన మూల్యాంకనా నివేదికను School Evaluation Dash Boardలో నమోదు చేసుకోవలసి ఉంటుంది.

2.2 Key Domains and Core Standards

కీలక ప్రమాణం	వివరణ సూచిక
పాఠశాలకు అవసరమైన వనరులు-అందుబాటు అవసరము వినియోగము	• ఆట స్థలం, క్రీడా సామగ్రి పరికరాలు • తరగతి గదులు మరియు ఇతర గదులు • విద్యుత్తు మరియు ఎలక్ట్రానిక్ పరికరాలు • ప్రయోగశాల • కంప్యూటర్ • ర్యాంపు • మధ్యాహ్న భోజనం వంట గది, వంట పాత్రలు (పాఠశాల ఆవరణలో వంట చేయుచుండిన) • త్రాగునీరు • చేతులు, శుభ్రం చేయు సదుపాయం • మరుగుదొడ్లు
బోధనభ్యసన మరియు మదింపు	• ఉపాధ్యాయుల కల విద్యార్థులపై అవగాహన • విషయ మరియు బోధనా విధానాలపై ఉపాధ్యాయుల పరిజ్ఞానము • విషయ మరియు బోధనా విధానాలపై ఉపాధ్యాయులు • బోధనా ప్రణాళిక • అభ్యసన వాతావరణ సౌలభ్యత • బోధనాభ్యసన ప్రక్రియ • తరగతి నిర్వహణ • విద్యార్థుల మదింపు • బోధనభ్యసన వనరుల వినియోగం • ఉపాధ్యాయుల స్వయం బోధనాభ్యసన ప్రక్రియలపై వారి ప్రతిస్పందనలు
విద్యార్థుల ప్రగతి, సాధన మరియు అభివృద్ధి	• విద్యార్థుల హాజరు • విద్యార్థుల భాగస్వామ్యం మరియు పాల్గొనడం • విద్యార్థుల ప్రగతి • విద్యార్థుల వ్యక్తిగత మరియు సాంఘికాభివృద్ధి • విద్యార్థుల సాధన

కీలక ప్రమాణం	వివరణ సూచిక
ఉపాధ్యాయులు పనితీరు మరియు వృత్తిపర అభివృద్ధి నిర్వహణ	• నూతన ఉపాధ్యాయులకు వృత్యంతర శిక్షణ • ఉపాధ్యాయుల హాజరు • బాధ్యతలను అప్పగించడం మరియు పనితీరు లక్ష్యాలను నిర్దేశించడం • మారుతున్న విద్యా ప్రణాళికకు అనుగుణంగా ఉపాధ్యాయుల సంసిద్ధత • ఉపాధ్యాయుల పనితీరుపై పర్యవేక్షణ • ఉపాధ్యాయుని వృత్తిపర అభివృద్ధి
పాఠశాల నాయకత్వం మరియు నిర్వహణ	• దృక్పథాన్ని నిర్మించుకొని దిశా నిర్దేశనం చేయడం • మార్పుకీ, అభివృద్ధికి నాయకత్వం వహించడం • బోధనాభ్యసన కార్యక్రమానికి నాయకత్వం వహించడం • పాఠశాల నిర్వహణకు నాయకత్వం వహించడం
వీలీన విద్య, ఆరోగ్యం మరియు భద్రత	• వీలిన సంస్కృతి • ప్రత్యేక అవసరాలు కలిగిన పిల్లలను వీలినత (సి.డబ్ల్యూ.ఎస్.ఎన్) • భౌతిక పరమైన భద్రత • మానసిక భద్రత • ఆరోగ్యం మరియు పరిశుభ్రత
ఉపయుక్తమైన సామాజిక భాగస్వామ్యం	• ఎస్.ఎమ్.సి/ఎస్.ఎమ్.డి.సిల ఏర్పాటు, నిర్వహణ • పాఠశాల అభివృద్ధిలో పాత్ర • బడి – సమాజం బంధం • అభ్యసనం వనరుగా సమాజం • సమాజాన్ని సాధికారికం చేయడం

2.3 School Evaluation and Improvement Process

3.0 ప్రధాన క్షేత్రం–నిర్మాణం

ప్రధాన క్షేత్రం గురించి

ప్రతి ప్రధాన క్షేత్రం ఉపోద్ఘాతంతో మొదలౌవుతుంది. నిర్దిష్ట పనితీరు అంశాలను, ప్రధాన క్షేత్రాల ప్రాముఖ్యతని వివరిస్తుంది.

ప్రతి ప్రధాన క్షేత్రం, ఒక క్రమ పద్ధతిలో నిర్మించబడి ఉంటుంది. దీనిలో స్పందనాత్మక ప్రశ్నలు (Reflective Prompts), వాస్తవ సమాచారం, (Factual Information) కీలక ప్రమాణాలు, (Core Standards) వివరణ సూచిక, (Discriptors) సాక్ష్యాధారాలు (Supportive Evidences) వంటి సోపానాలు ఉంటాయి. వీటి సహాయంతో స్వీయ, బాహ్య మూల్యాంకనాన్ని నిర్వహించవచ్చును. వాటితో పాటు ప్రతి ప్రధాన క్షేత్రం చివర ఒక ప్రతి స్పందన మాత్రిక (Response matrix)లో పాఠశాల పనితీరు గురించిన తమ నిర్దిష్ట అభిప్రాయాలను నమోదు చేయవలసి ఉంటుంది.

స్పందనాత్మక ప్రశ్నలు (Reflective Prompts) :

ప్రతి ప్రధాన క్షేత్రం ముందు, దానికి సంబంధించిన ముఖ్యమైన అంశాలతో కొన్ని ప్రశ్నలుంటాయి. పాఠశాలలో భాగస్వాములందరూ సమిష్టిగా చర్చించుకుని స్వీయ మూల్యాంకనం చేసుకోవడానికి ఉపయోగపడతాయి.

వాస్తవ సమాచారం (Factual Information) :

ఒక ప్రధాన క్షేత్రం సంబంధించిన పాఠశాల స్థితిలోని అంశాల్ని సేకరించడానికి ఉపయోగపడే ప్రశ్నలు దీనిలో ఉంటాయి. ఇవి సాంఖ్యక దత్తాంశ రూపంలోగాని సంక్షిప్త ప్రతిస్పందన రూపంలో గాని ఉంటాయి. ఇలా సేకరించే సమాచారం ఇతర కీలక ప్రమాణాల ద్వారా లభ్యం కాదు. కాబట్టి ఇది మూల్యాంకనానికి తగిన పరిపుష్టినిస్తుంది. పాఠశాల తన వద్ద గల సమాచారాన్నీ, గతంలో ఇతరత్రా సేకరించిన సమాచారాన్నీ ఉపయోగించుకోవచ్చు.

కీలక ప్రమాణాలు (Core Standards) :

ప్రతి ప్రధాన క్షేత్రం క్రింద గల కీలక ప్రమాణాలు ఆక్షేత్రానికి సంబంధించిన ముఖ్య పార్శ్వాల్ని స్పృశిస్తాయి. ఇవి నాణ్యతను ప్రమాణాలను, కొలువ దగిన అంచనాలను ప్రతిపాదిస్తాయి మరియు పాఠశాల మూల్యాంకనానికి మూలాధారంగా ఉంటాయి. ఇవి స్థాయిలలో ఆశించదగిన ప్రదర్శనను మూడు స్థాయిలలో నిర్ధారిస్తుంది.

కీలక ప్రమాణాల వివరణ సూచికలు (Descriptors for Core Standards) :

వివరణ సూచికలు అనేవి కీలక ప్రమాణాల సాధనను నిర్వహించే సంపూర్ణ వాక్యాలు. అవి ప్రతిస్థాయిలో కీలక ప్రమాణాల పరిధిని తెలుపుతాయి. ఈ వివరణ సూచికలు స్వభావ రీత్యా సూచనాత్మకంగా ఉండి కీలక ప్రమాణాల సంతుష్టికి వివిధ స్థాయిలో దోహదపడతాయి. ఇవి మూడు స్థాయిలలో క్రమానుగతంగా వ్రాయబడి ఉంటాయి. ఇవి ఒక నిర్దిష్ట స్థాయిలో పాఠశాల అభివృద్ధికి మరియు ఉన్నత స్థాయి ఆశయానికి తోడ్పడతాయి. ఇవి క్రమానుగత వివరణ సూచికలు కావడం వలన, పాఠశాల నిమ్న స్థాయి అవసరాలను కూడా తీర్చగలుగుతాయి. ఉదాహరణకు, మూడవ స్థాయి కీలక ప్రమాణాలు కలిగిన పాఠశాల మొదటి మరియు రెండవ స్థాయి, నిర్దేశిత కీలక ప్రమాణాలను సాధిస్తుంది.

సాక్ష్యాధారాలు (Source of Evidence) :

సాక్ష్యం ఒక పాఠశాలను స్థాయిలో ఉంచుటకు తీర్పునిస్తుంది. ఒక పాఠశాల సరియైన సాక్ష్యాధారాలతో ఆ స్థాయిలో ఉండుటను కీలక ప్రమాణాల అనుగుణంగా సమర్థించుకోవాలి. ఒక పాఠశాల తన స్థాయికి సంబంధించిన కీలక ప్రమాణాల జాబితా నుండి ఏదొక అంశాన్ని తీసుకొని తన స్థాయిని సమర్థించుకోవాలి. పాఠశాల ప్రత్యామ్నాయ సాక్ష్యాధారాలను కూడా వినియోగించుకోవచ్చును. వ్రాత పూర్వక అంశాలు, ఫోటోలు, సాంఖ్యక దత్తాంశాలు, దృశ్య – శ్రవణ సామగ్రి కూడా సాక్ష్యాధారాలుగా వాడుకోవచ్చును. పాఠశాల యు-డైస్ రిపోర్టు కూడా సాక్ష్యంగా తీసుకొనవచ్చును. పాఠశాల యాజమాన్య కమిటీ సూచనలు, తల్లితండ్రుల సూచనలు అభ్యాసకుల స్వరం రికార్డు చేసే తరగతి గది పరిశీలన కూడా సాక్ష్యాధారాలుగా పరిగణించవచ్చును. సాక్ష్యాధారాలను క్రింది విధంగా వర్గీకరించవచ్చును.

- నిర్దేశిక సాక్ష్యాధారాలు : ప్రభుత్వ ఆదేశాలు, నిబంధనలు, రిజిష్టర్లు మొదలగునవి.
- సహాయక సాక్ష్యాధారాలు : పాఠశాలలో అందుబాటులోని రికార్డులు
- సృష్టించదగిన సాక్ష్యాధారాలు : పాఠశాల సృష్టించదగిన ఏ ఇతర సాక్ష్యాధారాలైనా

ప్రతిస్పందన మాత్రిక (Reference Matrix) :

ప్రతి ప్రధాన క్షేత్రానికీ ఒక ప్రతిస్పందన మాత్రిక ఉంటుంది. పాఠశాల ప్రతి కీలక ప్రమాణానికి ప్రతిస్పందన మాత్రికను ఉపయోగిస్తుంది. పాఠశాల వివరణ సూచికల ఆధారంగా, తన భాగస్వాముల సమిష్టి నిర్ణయంతో ప్రతిస్పందనను రూపొందిస్తుంది. ప్రతి కీలక ప్రమాణానికీ పాఠశాల ఒక స్థాయి (Level) ను ఎంపిక చేసుకోవలసి ఉంటుంది.

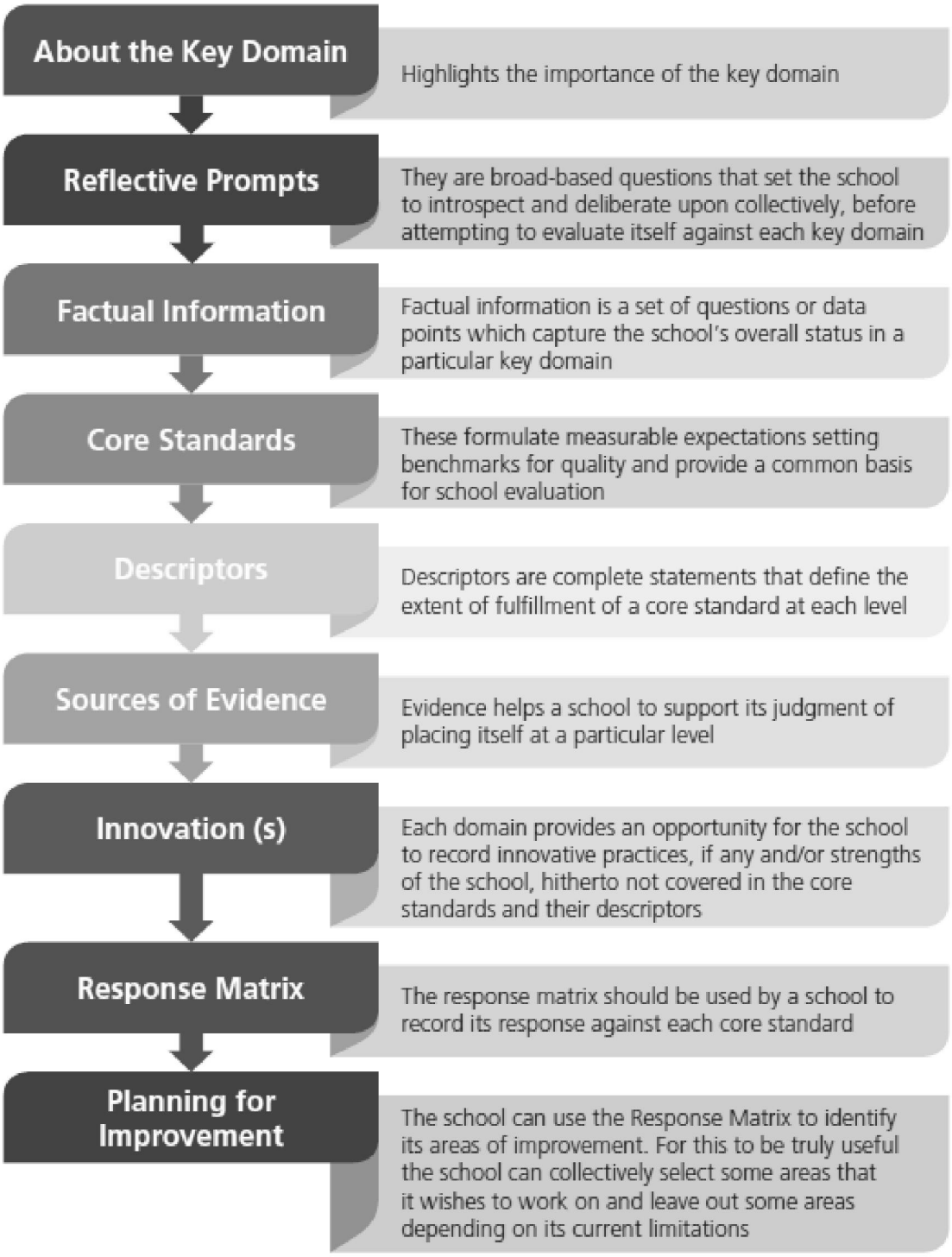
ప్రతిస్పందన మాత్రిక అనేది ప్రతి ప్రధాన క్షేత్రానికి పాఠశాల యొక్క ప్రస్తుత స్థాయి యొక్క పూర్తి స్వరూపాన్ని తెలిపే పట్టిక. మూల్యాంకన ప్రక్రియ చివర్లో పాఠశాల ఇటువంటి ప్రతిస్పందన మాత్రికలు ఏడింటిని పూరించవలసి ఉంటుంది.

నవకల్పనలు (Innovations) :

ప్రతి క్షేత్రం పాఠశాలకు పరిశోధనాత్మక అభ్యాసాల్ని నమోదు చేయడానికి అవకాశం కల్పిస్తుంది. పాఠశాల యొక్క ఏవైనా వినూత్న బలాలు కీలక ప్రమాణాల్లోనూ వాటి సూచికల్లోనూ రాలేదు అంటే అది ఆ పాఠశాల యొక్క ప్రత్యేకతను సూచిస్తుంది. ఈ చట్రంలో లేని ఆవిష్కరణల్నీ ఆ పాఠశాల అభ్యసిస్తోందని ప్రశంసల్నీ అందుకుంటుంది.

అభివృద్ధికై ప్రణాళిక రూపొందించడం (Planning for improvement) :

ప్రతిస్పందన మాత్రికలను ఉపయోగించి పాఠశాల స్థాయి (I, II లేక III) ను నిర్ధారించవలసి ఉంటుంది. ఈ స్థాయిలను పెంపొందించుకోవడానికి పాఠశాల అభివృద్ధి చేసుకోవాల్సిన అంశాలను గుర్తిస్తుంది. దీని కోసం పాఠశాల సమిష్టిగా కొన్ని అంశాలను గుర్తించి ప్రాధాన్యం లేని అంశాలను వదిలేస్తుంది. అప్పుడు ప్రాధాన్యతా క్రమాలను (తక్కువ, మధ్యమ, ఎక్కువ) టిక్ (✓) ద్వారా గుర్తించాలి. ఈ ప్రాధాన్యతా క్రమాల ప్రకారం పాఠశాల దశల వారీగా ఆయా అంశాలను అభివృద్ధి చేసుకుంటుంది. తక్షణ అవసరాలకు అనుగుణంగా ప్రాధాన్యతా క్రమాలు ఉంటాయి. అప్పుడు పాఠశాల ఒక ప్రాథమిక ప్రణాళికను రూపొందించుకుంటుంది. ఎంపిక చేసిన ప్రతి అభివృద్ధి అంశానికి చేపట్టవలసిన చర్యలను రూపొందించుకుంటుంది. అన్ని కీలక ప్రమాణాలకు పాఠశాల ఒకేసారి చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం లేదు. దీని కోసం పాఠశాల 1, 2, 3 సం।। (Y-1, Y-2 లేక Y-3) కి ఎదురుగా టిక్ (✓) చేయవలసి ఉంటుంది. ఇది పాఠశాల తన ప్రతిస్పందన మాత్రికలో ఎంపిక చేసుకున్న చాయిస్‌లపై ఆధారపడి ఉంటుంది.

About the Key Domain
Highlights the importance of the key domain
Reflective Prompts
They are broad-based questions that set the school to introspect and deliberate upon collectively, before attempting to evaluate itself against each key domain
Factual Information
Factual information is a set of questions or data points which capture the school's overall status in a particular key domain
Core Standards
These formulate measurable expectations setting benchmarks for quality and provide a common basis for school evaluation
Descriptors
Descriptors are complete statements that define the extent of fulfillment of a core standard at each level
Sources of Evidence
Evidence helps a school to support its judgment of placing itself at a particular level
Innovation (s)
Each domain provides an opportunity for the school to record innovative practices, if any and/or strengths of the school, hitherto not covered in the core standards and their descriptors
Response Matrix
The response matrix should be used by a school to record its response against each core standard
Planning for Improvement
The school can use the Response Matrix to identify its areas of improvement. For this to be truly useful the school can collectively select some areas that it wishes to work on and leave out some areas depending on its current limitations

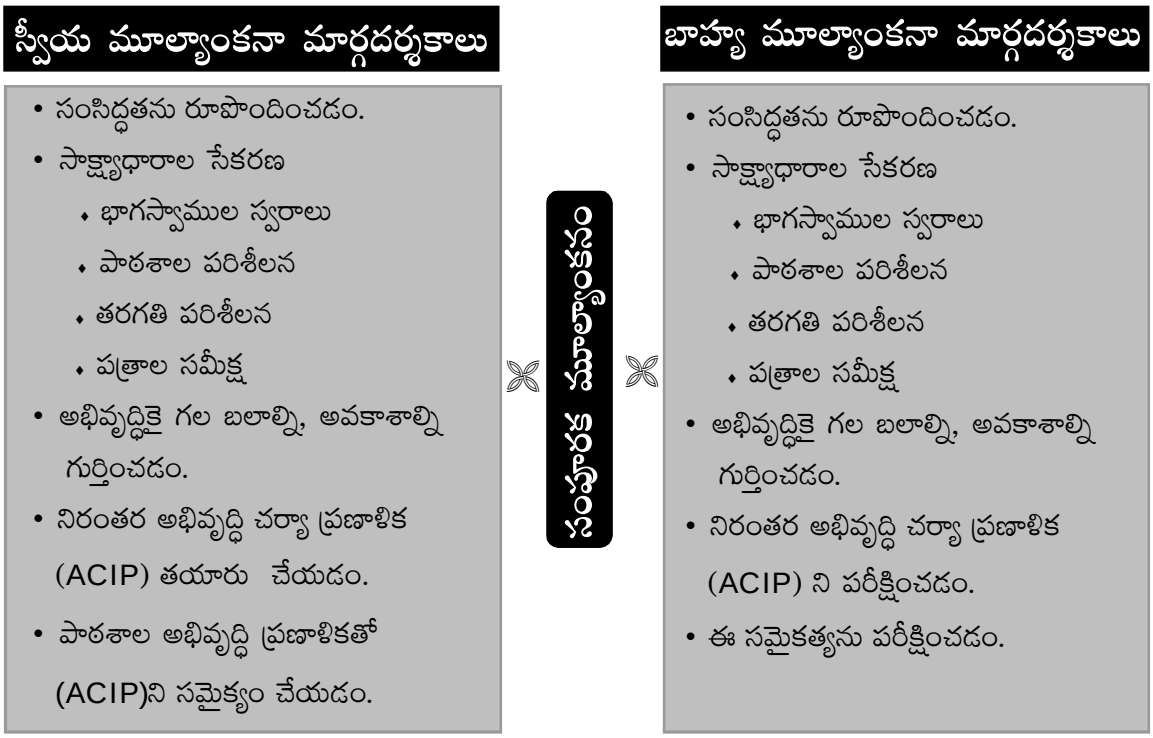
4.0 పాఠశాల మూల్యాంకనకై ఆచరించే పద్ధతి :

పాఠశాల యొక్క స్వీయ మరియు బాహ్య మూల్యాంకనానికి ఎస్.ఎస్.సి చట్రం ఒక వ్యూహాత్మక సాధనం. పాఠశాల మూల్యాంకనా ప్రక్రియకి స్వీయ మూల్యాంకనం కేంద్ర బిందువు వంటిది. ఇది పాఠశాల యొక్క అభివృద్ధికి ప్రాధమ్యాంశాలను గుర్తించడంలోను పాఠశాల యొక్క పూర్తి ప్రదర్శనకై సాధారణ అవగాహన కల్పించడంలోను, పాఠశాల భాగస్వాములకు తోడ్పడుతుంది. బాహ్య మూల్యాంకనం అనేది స్వీయ మూల్యాంకనాన్ని బలోపేతం చేస్తుంది.

	స్వీయ మూల్యాంకనం	బాహ్య మూల్యాంకనం
ఏమిటి?	ఒక నిరంతర, చక్రీయ ప్రక్రియ	ఇది స్వీయ మూల్యాంకనానికి జతగా పాఠశాల ప్రదర్శనను పూర్తి స్థాయిలో అభివృద్ధి చేయడానికి ఉపయోగపడ్తుంది.
ఎవరు	ఎస్.ఎమ్.సి, ఎస్.ఎమ్.డి.సిలతో పాటు అందరు భాగస్వాములు పాల్గొంటారు.	దీనిలో పాఠశాల బయటి వారు అంటే విద్యాధికారులు, నర్కాల్ కాంప్లెక్స్ ప్రధానోపాధ్యాయులు, ఇతర శాఖల అధికారులు పాల్గొంటారు.
ఎలా	అందరు భాగస్వాముల్ని సంసిద్ధుల్ని చేయడం, సాక్ష్యాధారాల్ని సేకరించడం, విశ్లేషించడం, ప్రతిస్పందన మాత్రికలో అభిప్రాయం నమోదు చేయడం, పాఠశాల మూల్యాంకనా డ్యాష్ బోర్డు తయారు చేయడం.	విమర్శనాత్మక మిత్రులా మూల్యాంకకులు వ్యవహరిస్తారు. వీరు స్వీయ మూల్యాంకనా పత్రాల్ని విశ్లేషిస్తారు. సమీక్షిస్తారు. భాగస్వాముల నుండి అదనపు సమాచారం కోరతారు. అభివృద్ధికి ప్రాధమ్యాంశాలకు మద్దతిస్తారు.
ఎప్పుడు	విద్యా సంవత్సరమంతా చేపడతారు. ని విద్యా సంవత్సరం చివర పూరిస్తారు.	సంవత్సరంలో రెండుసార్లు చేపడతారు.

4.0 పాఠశాల మూల్యాంకనానికి మార్గదర్శకాలు :

మార్గదర్శకాలు ఒక క్రమ పద్ధతిలో ఉండాలి. ప్రతిస్పందన మాత్రికలో తమ అభిప్రాయాల్ని ఎక్కువ ఖచ్చితత్వంతో నమోదు చేయగలిగేలా పాఠశాలకు బాహ్య మూల్యాంకకులకు మార్గదర్శకాలుండాలి.

5.0 పాఠశాల మూల్యాంకనా డ్యాష్ బోర్డు

ప్రతి పాఠశాల సమీకృత స్వీయ మూల్యాంకన నివేదికను ప్రధాన క్షేత్రాల్లోనూ, అన్ని కీలక ప్రమాణాల్లోనూ, అభివృద్ధి కోసం చేపట్టే చర్యల్లోనూ ఉపయోగించడానికి పాఠశాల మూల్యాంకనా డ్యాష్ బోర్డు దోహదం చేస్తుంది. దీనిలో 3 భాగాలుంటాయి.

(1) అభ్యాసకుల మరియు బోధకుల గురించి ప్రాథమిక సమాచారం

(2) పాఠశాల మూల్యాంకన సంయుక్త మాత్రిక (School Evaluation Composite matrix)

(3) నిరంతర పాఠశాల అభివృద్ధి ప్రణాళికకై చర్య (Action for Continuous School Improvement Plan - AICP)

డ్యాష్ బోర్డులో బాహ్య మూల్యాంకనా నివేదికకు కూడా అవకాశం ఉంది. 'ఆన్‌లైన్'లో www.shalasiddhi.nuepa.org వెబ్‌సైట్‌లో లభిస్తుంది. ప్రతి పాఠశాల తన స్వీయ మూల్యాంకనా నివేదికను దీనిలో 'ఇంటరాక్టివ్' రూపంలో పొందుపరచాలి. ఇదే పోర్టల్‌ను బాహ్య మూల్యాంకకులు తమ నివేదికకు కూడా వినియోగిస్తారు. ఒక పాఠశాల యొక్క స్వీయ, బాహ్య మూల్యాంకనాల సమీకృత నివేదకను వెబ్ పోర్టల్ ఇస్తుంది.

పాఠశాల మూల్యాంకనా డ్యాష్ బోర్డు పాఠశాల మూల్యాంకనా నివేదికను పరిశీలించడానికి విశ్లేషించడానికి ఉపయోగపడ్తుంది. ఇది బ్లాక్ స్థాయిలోను జిల్లా స్థాయిలోనూ, రాష్ట్ర స్థాయిలోనూ పాఠశాల అభివృద్ధికి మద్దతు నివ్వడంలో తోడ్పడుతుంది. సంవత్సరాలుగా తమ ప్రగతిని సమీక్షించుకోవడానికి పాఠశాలలకు ఉపయోగపడ్తుంది. నిరంతరాభివృద్ధికి తీసుకోవలసిన తదుపరి చర్యలతో ఉపయోగపడ్తుంది. బ్లాక్, జిల్లా రాష్ట్ర స్థాయిల్లో సమీకృతం చేసిన సమాచారం. వివిధ స్థాయిల్లో విధానపరమైన నిర్ణయాలు గైకొనడంలో సహాయపడుతుంది.

6.0 రాష్ట్రాల వారీ నిర్దిష్టత, అనుకూలత, విషయీకరణ, అనువాదము

ఆయా రాష్ట్రాలు పాఠశాల మూల్యాంకనాన్ని సంస్థాగతం చేయడానికి ఎస్.ఎస్.ఇ.ఎఫ్ విశాలమైన మార్గదర్శకాలు అందజేస్తుంది. రాష్ట్రాల సామాజిక. సాంస్కృతిక స్థాయిని బట్టి రాష్ట్రాల ప్రత్యేక విధానాలను బట్టి రాష్ట్రాలను స్థానికంగా అనుకూలత ప్రదర్శించేలా ప్రోత్సహిస్తుంది. ఈ చట్రం నిర్దిష్టత, అనుకూలత, విషయీకరణ మరియు అనువాదాలతో రాష్ట్రాలకు ప్రత్యేక భాషలో అనువైనదిగా ఉంటుంది.

7.0 వెబ్‌పోర్టల్

NPSSE అంకితభావం గల ఇంటరాక్టివ్ వెబ్‌పోర్టల్‌ని రూపొందించింది. ఈ వెబ్‌పోర్టల్‌లో ఈ కార్యక్రమానికి సంబంధించిన పత్రాలన్నింటినీ కలిగి ఉంటుంది. వీటిని డౌన్‌లోడ్ చేసుకోవచ్చు.

ప్రతి పాఠశాల తన స్వీయ మూల్యాంకన నివేదికను ఇంటరాక్టివ్ వేదిక ద్వారా ఈ పోర్టల్‌లో సబ్‌మిట్ చేయవచ్చు. బాహ్య మూల్యాంకకులు కూడా వారి మూల్యాంకనా నివేదికను దీనిలో పొందుపరుస్తారు. ఏకీకృత నివేదికను వెబ్‌పోర్టల్ అందజేస్తుంది.

ప్రతి పాఠశాల లాగిన్ ఐడిని (తమ యు-డైస్ కోడ్) సృష్టించుకోవాలి. ఓ పాస్ వర్డ్ ఏర్పరుచుకోవాలి. అదే విధంగా మండలాలు, జిల్లాలు, రాష్ట్రాలు వారి వారి లాగిన్ ఐ.డిలు ఏర్పరుచుకుంటారు. ఈ వెబ్ పోర్టల్ విశిష్టత ఏమిటంటే పాఠశాల మూల్యాంకనా నివేదికను తల్లిదండ్రులు, సమాజం చదివి పరిపుష్టిని అందజేసే సౌలభ్యం దీంట్లో ఉంది.

భాగస్వాములందర ఈ వెబ్ పోర్టల్‌ను ఇలా ఉపయోగించుకోవచ్చు.

- పాఠశాల తన యు – డైస్ కోడ్‌ని లాగిన్ కోడ్‌గా వాడి, పాస్ వర్డ్ ఏర్పరుచుకుంటుంది.
- పాఠశాల స్వీయ మూల్యాంకన సమాచారం, అభివృద్ధికి చర్యలు ఆన్‌లైన్‌లో నమోదు చేస్తుంది.
- స్వీయ మూల్యాంకన సమాచారాన్ని Final submit చేస్తే పాఠశాల మూల్యాంకనా నివేదిక వస్తుంది.

2. బాహ్య మూల్యాంకకులు

- సంబంధిత పాఠశాలలకు లాగిన్ ఐడి, పాస్‌వర్డ్‌లను ఏర్పరచడం.
- సంబందిత పాఠశాల యొక్క స్వీయ మూల్యాంకనా నివేదికను చూడగల్గడం.
- సంబంధిత పాఠశాల యొక్క బాహ్య మూల్యాంకన సమాచారాన్ని ఆన్‌లైన్‌లో సబ్‌మిట్ చేసి బాహ్య మూల్యాంకనా నివేదికను పొందడం.

3. ఏకీకృత పాఠశాల మూల్యాంకనా నివేదిక

- స్వీయ మరియు బాహ్య మూల్యాంకనల ఏకీకృత మూల్యాంకనా నివేదిక ఆన్‌లైన్‌లో రావడం.

4. మండల, జిల్లా, రాష్ట్ర మరియు జాతీయ స్థాయిలు

- మండల, జిల్లా, రాష్ట్ర మరియు జాతీయ స్థాయిల్లో లాగిన్ కోడ్‌లు.

పాస్‌వర్డ్‌లు సృష్టించుకోవడం

- ప్రతి పాఠశాల మూల్యాంకన నివేదికను వివిధ స్థాయిల్లో చూడడం, పర్యవేక్షించడం.
- వివిధ స్థాయిల్లో పాఠశాలల ప్రదర్శనను మూల్యాంకనాన్ని విశ్లేషించడం.

ప్రధానక్షేత్రం - 1

పాఠశాలకు అవసరమైన వనరులు-అందుబాటు అవసరము వినియోగము

ప్రధానక్షేత్రం - 1

పాఠశాలకు అవసరమైన వనరుల అందుబాటు (Availability), తగు పరిమాణంలో (Adequacy అందుబాటు వినియోగము (Usability)

ఈ ప్రధానక్షేత్రం గురించి :

పాఠశాల ప్రభావంతంగా పనిచేయడానికి వనరులు ఎంతో కీలకమైనవి. అవి భౌతిక వనరులు, మానవ వనరులు, ఆర్థిక వనరులు, వస్తు సామగ్రి మొదలగునవి. ప్రతి పాఠశాలలో విద్యార్థులు సౌకర్యవంతంగా, భద్రంగా, ఒత్తిడికి లోను కాకుండా అభ్యసించే పరిసరాలు మరియు వనరులు చాలా అవసరం. పాఠశాల వనరుల ముఖ్య లక్షణం – అందుబాటు, సమర్థత **(efficiency).** అందుబాటు అనగా పాఠశాల యొక్క ముఖ్యమైన మరియు భద్రతాపరమైన వనరులు భాగస్వామ్యందరికీ అందుబాటులో ఉండడం, అందుబాటులో ఉన్న వనరులన్నింటినీ గరిష్టంగా వినియోగించడమే సమర్థత. కావున పాఠశాలలో ఉన్న వనరులన్నింటినీ వినియోగించడం ద్వారా విద్యార్థుల అభ్యసనం ప్రోత్సహకార వాతావరణంలో భద్రత, ఆరోగ్యం మరియు పరిశుభ్రతల పరంగా ఉన్నత ప్రమాణాలు చేరుకోవచ్చు.

స్పందనాత్మక ప్రశ్నలు (Reflective Prompts)

ప్రశ్న 1: పాఠశాలకు అవసరమైన వనరులు అందుబాటులో ఉన్నాయా? అవి తగిన మోతాదులలో ఉన్నాయా?

ప్రశ్న 2: పాఠశాలలో అందుబాటులో ఉన్న వనరుల నాణ్యత ఎలా ఉంది? వాటి ఉపయోగం ఏ మేరకు ఉంది?

ప్రశ్న 3: సైబర్ భద్రత కొరకు పాఠశాలలో ఎలాంటి పద్ధతులు అనుసరిస్తున్నారు?

వాస్తవ సమాచారం (Factual Information)

1. పాఠశాల విస్తీర్ణము (చ.మీ॥లలో)
2. ఆటస్థల విస్తీర్ణం (చ.మీలలో) (ఆట స్థలం ఉంటే)
3. పాఠశాలకు ఆట స్థలం లేనట్లైతే అందుబాటులో ఉన్న ఖాళీ స్థలం (చ.మీలలో)
4. బోధిస్తున్న తరగతులు : _____ నుండి _____ వరకు
5. నమోదైన మొత్తం విద్యార్థుల సంఖ్య (సెప్టెంబర్ 30 నాటికి)

   1) ప్రాథమిక తరగతులు ఎ. బాలురు _____ బి. బాలికలు _____

   2) ప్రాథమికోన్నత తరగతులు ఎ. బాలురు _____ బి. బాలికలు _____

   3) ఉన్నత పాఠశాల తరగతులు ఎ. బాలురు _____ బి. బాలికలు _____

6. పాఠశాల భవన స్థితి

   ఎ. బాగుంది ☐ బి. కొద్దిపాటి మరమ్మత్తులు అవసరం ☐

   సి. భారీ మరమ్మత్తులు అవసరం ☐ డి. భవనం లేదు ☐

7. క్రీడలు / ఆటలు, కళావిద్య, పని అనుభవం, మరియు ఇతర సహ పాఠ్యాంశాల జాబితా మరియు వాటి నిర్వహణకు అందుబాటులో ఉన్న సామగ్రి / పరికరాల జాబితా రాయండి.

8. ఎ. పాఠశాలలోని తరగతి గదుల సంఖ్య : _____

బి. సర్వ శిక్షా అభియాన్ / రాష్ట్రీయ మాధ్యమిక శిక్షా అభియాన్ నిబంధనల ప్రకారం విద్యార్థులకు సరిపడునంత విశాలంగా ఉన్న తరగతి గదుల సంఖ్య ☐

9. విద్యార్థులు చాపలు / నేలల పై కూర్చుంటున్న తరగతి గదుల సంఖ్య : ____

10. విద్యార్థులు బెంచీలు / కుర్చీల (డెస్కులతో కూడిన) పై కూర్చుంటున్న తరగతి గదుల సంఖ్య ____

11. ప్రస్తుత మున్న బెంచీలు / కుర్చీలు / సరిపడు సంఖ్యలో లేనట్లైతే ఇంకా ఎంత మంది విద్యార్థులకు అవసరం . ____

12. అందుబాటులో ఉన్న ఇతర గదుల సంఖ్య

ఎ. ప్రధానోపాధ్యాయులు ☐ బి. సిబ్బంది ☐

సి. బాలికలు ☐ ఇతరములు (వివరములు రాయండి). _____

13. గ్రంథాలయానికి ప్రత్యేక గది ఉందా

ఉంది ☐ లేదు ☐ ఉంటే, విస్తీర్ణం (చ।మీ।లో) _____

14. గ్రంథాలయంలో ఎంత మంది విద్యార్థులు ఒకేసారి కూర్చొని చదువ గలిగే అవకాశం ఉంది. ____

15. గ్రంథాలయ నిర్వాహకులు

ఎ. పూర్తి స్థాయి గ్రంథాలయ పాలకులు ☐ బి. ఉపాధ్యాయులు ☐

సి. ప్రధానోపాధ్యాయులు ☐ డి. ఇతర ఏర్పాట్లు ఏదైనా _____

16. పాఠశాల చందాదారుగా చేరిన పత్రికల సంఖ్య

ఎ. నిఘంటువులు మరియు ఎన్ సై క్లోపీడియాలు ☐

బి. దిన పత్రికలు ☐

సి. మేగజైన్‌లు ☐

డి. ఇతర సంప్రదింపు పుస్తకాలు ☐

17. ప్రతి వంద మంది విద్యార్థులకు, అందుబాటులో ఉన్న పుస్తకాల సంఖ్య (నిఘంటువులు మరియు ఎన్ సైక్లోపీడియలు మినహాయించి) _____

18. పాఠశాల ప్రయోగశాల వివరాలు

ఎ. సమీకృత (integrated) విజ్ఞానశాస్త్ర ప్రయోగశాల ☐

బి. వివిధ ప్రయోగాల అవసరాల కోసం ప్రత్యేక ప్రయోగశాలలు ☐

సి. ప్రయోగశాల పరికరాలను ఒక అల్మైరా లేక ఒక మూలలో ఉంచబడింది. ☐

డి. ప్రయోగ నిర్వహణకు పరికరాలు లేవు. ☐

19. క్రింది వాటి కొరకు పాఠశాలలో ఉన్న మొత్తం కంప్యూటర్ల సంఖ్య

ఎ. బోధనాభ్యసన ప్రక్రియలు ☐ బి. పరిపాలన ☐

సి. గ్రంథాలయం ☐ డి. కంప్యూటర్లు లేవు ☐

20. పాఠశాలలో ఉన్న ఇంటర్‌నెట్ సౌకర్యం వినియోగించేవారు.

ఎ. ప్రధానోపాధ్యాయులు మాత్రమే ☐ బి. ఉపాధ్యాయులు మాత్రమే ☐

సి. విద్యార్థులు ☐ డి. ఇంటర్నెట్ సౌకర్యం లేదు ☐

21. పాఠశాలలో ఉన్న ఇతర పరికరాలు

ఎ. రేడియో ☐ బి. టెలివిజన్ (టి.వి) ☐

సి. సి.డి /డి.వి.డి ప్లేయర్ ☐ డి. ఎల్.సి.డి ప్రొజెక్టర్ ☐

ఇ. జనరేటర్ ఎఫ్. ఇతరములు _____

22. ఉపయోగించడానికి వీలుగా ఉన్న మరుగు దొడ్ల సంఖ్య

ఎ. బాలుర మరుగుదొడ్లు ☐ బి. బాలికల మరుగుదొడ్లు ☐

సి. CwSN పిల్లల మరుగుదొడ్లు ☐ డి. బాలుర మూత్రశాలలు ☐

ఇ. ఒకే ఒక మరుగుదొడ్డి ☐ ఎఫ్. మరుగుదొడ్లు లేవు ☐

23. విద్యార్థుల సంఖ్య మరియు అందుబాటులో ఉన్న కుళాయిల /నల్లా (ట్యాప్స్) నిష్పత్తి

ఎ. చేతులు కడుక్కోవడానికి ☐ బి. త్రాగు నీరు ☐

24. త్రాగు నీటి వనరు

ఎ. బోరు బావి / చేతి పంపు ☐ బి. ఇతర వనరుల నుండి నల్లా ద్వారా సరఫరా ☐

సి. ఇతరములు (రాయండి). _____

25. పాఠశాలలో నీటి శుద్ధి కొరకు అందుబాటులో ఉన్న ప్రక్రియ

ఎ. వేడి చేయడం ☐ బి. క్లోరినేషన్ ☐

సి. ఫిల్ట్రేషన్ ☐ డి. ఏ సదుపాయం లేదు ☐

ఇ. ఇతరములు ☐

26. చేతుల శుభ్రతకు అందుబాటులో ఉన్న వనరులు ☐

ఎ. కుళాయిలు (నల్లాలు) ☐ బి. బకెట్లు, మగ్గు

సి. సదుపాయం లేదు ☐ డి. ఇతరములు (రాయండి). _____

27. ఎ. నీటిని ఓవర్ హెడ్ ట్యాంక్‌లో నిల్వ చేస్తున్నారా? అవును ☐ కాదు ☐

బి. ఓవర్ హెడ్ ట్యాంక్‌ను గత సం।।లో ఎన్ని సార్లు శుభ్రపర్చారు. _____

28. పాఠశాల ప్రార్థన సమావేశం నిర్వహించు స్థలం

ఎ. వరండా / కారిడార్ ☐ బి. సమావేశ గది ☐

సి. ఖాళీ స్థలం ☐ డి. ప్రత్యేక స్థలం ☐

29. 1. మధ్యాహ్న భోజనం

ఎ. పాఠశాలలో తయారు చేస్తారు ☐ బి. ఎజెన్సీ వారు బయట తయారు చేసి సరఫరా చేస్తారు ☐

2. పాఠశాలలో మధ్యాహ్న భోజనం వండితే ప్రత్యేకంగా వంట గది ఉందా? అవును ☐ కాదు ☐

30. భోజనం క్రిమి కీటకాల వలన కలుషితం కాకుండా తీసుకుంటున్న జాగ్రత్తలు

☐

31. పాఠశాలలో విద్యుత్ సదుపాయం ఉందా? అవును ☐ కాదు ☐

ఎ) ఉన్నట్లైతే, ఫ్యాన్లు ఉన్న గదుల సంఖ్య ☐

బి) బల్బులు / ట్యూబ్‌లైట్లు గల గదుల సంఖ్య ☐

32. అందుబాటులో గల ఇతర గదులు మరియు వాటిని వేటికి వినియోగిస్తున్నారో జాబితా రాయండి

☐

33. విద్యార్థులకు అందజేస్తున్న ప్రోత్సహాకాలు _____

ఎ. ఉచిత పాఠ్య పుస్తకాలు అందిస్తున్న విద్యార్థుల సంఖ్య _____

బి. ఉచిత యూనిఫాం అందిస్తున్న విద్యార్థుల సంఖ్య _____

సి. ఉపాకార వేతనాలు పొందుతున్న వారి సంఖ్య _____

డి. ఇతర ప్రోత్సహాకాలకు అర్హత గల విద్యార్థుల సంఖ్య (రాయండి).

_____

కీలక ప్రమాణం Core Standard	వివరణ సూచిక (Descriptor)					
	అందుబాటు (Availability) మరియు తగిన పరిమాణంలో అందుబాటు (adequency)			నాణ్యత మరియు వినియోగత (Quality and Usability)		
పాఠశాల ఆవరణ	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3
	ఖాళీ స్థలం తగినంత లేకుండా, ప్రార్థన సమావేశానికి, తక్కువ స్థలం ఉండడం పాక్షికమైన పక్కా టెంట్‌తో వేసిన భవనం. ప్రహారీగోడ / కంచె లేకపోవడం లేదా ఉన్నప్పటికి అసంపూర్తిగా ఉండడం, ఆవరణలో బడితోట చెట్లు లేకపోవడం	ఖాళీ స్థలం మరియు పాఠశాల భవనం, మరియు ప్రార్థనా సమావేశానికి కొంత మేరకు సౌకర్యవంతంగా ఉండడం, అందరు విద్యార్థులకు సరిపోయినంత లేకపోవడం పక్కా పాఠశాల భవనం, ప్రహారీ గోడ / కంచె ఉండి గేట్ లేకపోవడం ఆవరణలో కొద్ది పాట బడితోట / చెట్లు ఉండడం.	తగినంత ఖాళీ స్థలం మరియు పాఠశాల భవనం విద్యార్థులుస్వేచ్ఛగా ఉండేలా ప్రార్థన సమావేశానికి నిర్దిష్ట స్థలం ఉండడం, ప్రహారీగోడ / కంచెతో పాటు గేటు ఉండి, మొక్కల పెంచడం, నిర్వహణ బాగున్న బడితోట, పచ్చిక బయలు	ఖాళీ స్థలం కేవలం ప్రార్థన సమావేశానికి మాత్రమే ఉపయోగించడం, ఎత్తు పళ్లాలతో కూడిన స్థలం; ఆవరణ అపరిశుభ్రంగా ఉండి, తగిన నిర్వహణ లేక పోవడం; గదుల నేల / గోడలు/ పై కప్పు / తలుపులు / కిటికీలకు భారీ మరమ్మత్తులు అవసరం	ప్రార్థన సమావేశ స్థలం / హాల్‌ను వ్యాయామాలు చేయడానికి, ఇతర కార్యక్రమాలు నిర్వహించడానికి ఉపయోగించడం, స్థలం సమతులంగా ఉండటం; గదుల నేల / గోడలు / పై కప్పు / తలుపులు / కిటికీలకు కొద్ది స్థాయి మరమ్మత్తులు అవసరం; అప్పుడప్పుడు మరమ్మత్తులు చేపట్టడం.	ఖాళీ స్థలం మరియు భవనం పరిశుభ్రంగా ఉంటూ, సరైన రీతిలో నిర్వహణ చేయడం; మరమ్మత్తులు అవసరమైనప్పుడల్లా చేపట్టడం

కీలక ప్రమాణం Core Standard	వివరణ సూచిక (Descriptor)					
	అందుబాటు (Availability) మరియు తగిన పరిమాణంలో అందుబాటు (adequency)			నాణ్యత మరియు వినియోగత (Quality and Usability)		
	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3
ఆటస్థలం, క్రీడా సామగ్రి పరికరాలు	ఆట స్థలం లేకపోవడం; పాఠశాల అప్పుడప్పుడూ ఇతర పాఠశాల ఆట స్థలాన్ని లేదా ఇతర ఖాళీ స్థలాలను ఆట స్థలాలుగా ఉపయోగించడం; క్రీడా సామగ్రి / పరికరాలు పరిమితంగా ఉండడం లేక అసలుకే లేకపోవడం	సరిపోయినంత ఆటస్థలం లేకపోవడం; కొన్ని ఆటలకు ఇతర పాఠశాలల ఆట స్థలాలను సందర్భాను సారంగా ఉపయోగించడం; క్రీడా సామగ్రి పరికరాలు కొన్ని ఆటలకు మాత్రమే అందుబాటులో ఉండడం.	పాఠశాల ఆవరణలో తగినంత విస్తీర్ణంలో ఆట మైదానం ఉండడం; ఆటలకు తగినంత మోతాదులో క్రీడా పరికరాలు / సామగ్రి ఉండడం.	విద్యార్థులు కొన్ని సమయాలలో క్రీడా సామగ్రి అవసరం లేని లేదా కొద్ది పాటి క్రీడా సామగ్రి అవసరమున్న ఆటలు ఆడడం, తగిన మార్గదర్శకత్వం, పర్యవేక్షణ లేకపోవడం	విద్యార్థులు కొన్ని ఆటలకు మాత్రమే క్రీడా మైదానాన్ని బాగా ఉపయోగించడం; క్రీడలు / ఆటలకు ప్రత్యేకంగా సమయాన్ని కేటాయించడం; క్రీడా మైదానపు కార్యకలపాలను ఎల్లప్పుడు పర్యవేక్షించడం; క్రీడా పరికరాలను అవసరమున్నప్పుడల్లా అందుబాటులో ఉంచుతూ, తగు రీతిలో నిర్వహించడం; అవసరమైనప్పుడు క్రీడా పోటీలను పాఠశాల మైదానంలోను, బయట నిర్వహించడం.	విద్యార్థులు వివిధ క్రీడలు / ఆటలల్లో ఒక ప్రణాళిక బద్ధంగా పాల్గొనడం; క్రీడలకు కోచింగ్ ఇచ్చే సదుపాయం ఉండడం; క్రీడా సామగ్రి యొక్క వివరాలను స్టాక్ రిజిష్టర్లలో నమోదు చేస్తూ, చెడిపోయినప్పుడల్లా, అవసరానుగుణంగా కొత్త వాటిని అందుబాటులో ఉంచడం; ప్రతి ఏడాది పాఠశాల స్థాయి క్రీడా పోటీలు నిర్వహించడం.

కీలక ప్రమాణం Core Standard	వివరణ సూచిక (Descriptor)					
	అందుబాటు (Availability) మరియు తగిన పరిమాణంలో అందుబాటు (adequency)			నాణ్యత మరియు వినియోగత (Quality and Usability)		
	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3
విద్యుత్తు మరియు ఎలక్ట్రానిక్ పరికరాలు	విద్యుత్తు సౌకర్యం లేకపోవడం, బ్యాటరీతో వని చేయు రేడియో పరికరాలు ఉండడం	విద్యుత్తు సరఫరా నిరంతరాయంగా లేకపోవడం విద్యుత్ సరఫరాలో అంతరాయం ఏర్పడినపుడు ప్రత్యామ్నాయ ఏర్పాట్లు లేకపోవడం ప్రతి గదిలోను విద్యుత్తు ఫ్యాన్లు ఉండడం టి.వి., రేడియో మొ॥నవి ఎలక్ట్రానిక్ పరికరాలుండడం.	విద్యుత్తు సరఫరాలో అంతరాయం ఏర్పడినపుడు ప్రత్యామ్నాయ ఏర్పాట్లలో భాగంగా జనరేటర్, ఇన్వర్టర్లు ఉండడం, అన్ని గదులలో తగినంత విద్యుత్ కాంతి, ఫ్యాన్లు ఉండడం, మైకు మొ॥ తగిన స్థానంలో అమర్చబడి ఉండడం.	ప్రత్యేక సందర్భాలలో జనరేటర్ / బ్యాటరీ, విద్యుత్తు పరికరాలను కిరాయితో ఉపయోగించడం. లేక ఇతరుల పరికరాలని వినియోగించుకోవడం.	వైరింగ్, స్విచ్ బోర్డులు, పనిచేస్తూ, మెరుగైన స్థితిలో ఉండడం, విద్యుత్ పరికరాలు (ఫ్యాన్లు మొ॥నవి)ను సమయాను సారం సర్వీసింగ్ చేయించడం.	విద్యుత్ షార్టు సర్క్యూట్ వల్ల అగ్ని ప్రమాదం సంభవించకుండా మినియేచర్ సర్క్యూట్ బ్రేకర్ (ఎమ్‌సిబి) స్విచ్‌లు ఉండడం, అన్ని విద్యుత్తు, ఎలక్ట్రానిక్ పరికరాలను ఎల్లప్పుడు చెక్ చేస్తూ, నిర్వహిస్తూ పనిచేసే, స్థితిలో ఉంచడం.

కీలక ప్రమాణం Core Standard	వివరణ సూచిక (Descriptor)					
	అందుబాటు (Availability) మరియు తగిన పరిమాణంలో అందుబాటు (adequency)			నాణ్యత మరియు వినియోగత (Quality and Usability)		
	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3
గ్రంథాలయం	సరిపడా పుస్తకాలు లేకపోవడం. లైబ్రరీ గది / చదివే స్థలం లేకపోవడం.	సరిపోను సంఖ్యలో పుస్తకాలు, మ్యాగజీన్లు, వార్తాపత్రికలు కలిగి యుండి ఎప్పటికప్పుడు అప్‌డేట్ చేసుకోవడం. లైబ్రరీ గది /చదివే స్థలం కలిగి యుండి ఇ-బుక్స్ డిజిటలైజడ్ మెటీరియల్ లేకపోవడం.	ఎక్కువ సంఖ్యలో పుస్తకాలు, పీరియాడికల్స్ మ్యాగజీన్లు ఉన్నాయి. గ్రంథాలయ కొరకు ప్రత్యేక గది చదివే స్థలం ఉంది ఇ-బుక్స్, డిజిటలైట్ మెటీరియల్ ఉండటం.	• పుస్తకాలు జాబితాల్లో అమర్చబడి లేకపోవడం. • టైం టేబుల్‌లో సమయం కేటాయించబడకపోవడం. • పుస్తకాలను ఇంట్లో చదవడానికి ఇవ్వకపోవడం.	పుస్తకాలు జాబితాల్లో, క్రమపద్ధతిలో షెల్ఫులో అమర్చబడి, నిత్యం ఉపయోగించడం. ఇ-బుక్స్, డిజిటలైజ్‌డ్ మెటీరియల్ లైబ్రరీతో అందుబాటులో ఉండటం. విద్యార్థుల, ఉపాధ్యాయుల అవసరాల దృష్ట్యా, ఎప్పటికప్పుడు కొత్త పుస్తకాలు సమకూర్చుకోవడం.	పుస్తకాలు జాబితాల్లో అమర్చి, క్రమానుగతంగా ఇప్పుడు ఇష్యూ చేయడం. టైంటేబుల్‌లో లైబ్రరీ పీరియడ్ కేటాయించబడి యుండడం. వనరులు ఉన్నప్పుడు కొత్త పుస్తకాలు కొనుగోలు చేయడం.

కీలక ప్రమాణం Core Standard	వివరణ సూచిక (Descriptor)					
	అందుబాటు (Availability) మరియు తగిన పరిమాణంలో అందుబాటు (adequency)			నాణ్యత మరియు వినియోగత (Quality and Usability)		
	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3
ప్రయోగశాల	ప్రత్యేకమైన ప్రయోగశాల లేక పోవడం; పరికరాలు ప్రయోగశాల సామగ్రిని ఒక స్థలంలో ఉంచుతారు.	ప్రయోగ ప్రదర్శనకు అవసరమైన ప్రాథమిక పరికరాలు ఉండడం; విజ్ఞానశాస్త్రం, గణిత విషయాలకు ఉమ్మడి ప్రయోగశాల ఉండడం, (ప్రాథమికోన్నత, ఉన్నత స్థాయి తరగతులకు)	నిబంధనల కనుగుణంగా అన్ని రకాల ప్రయోగశాలలుంటూ, వాటిలో అవసరమైన అన్ని రకాల పదార్థాలు, పరికరాలుండడం, నిరంతర నీటి విద్యుత్తు సౌకర్యం ఉండడం.	ఉపాధ్యాయుడు కొన్ని ప్రయోగాలను తరగతి గదిలో ప్రదర్శిస్తాడు. విద్యార్థులు ఎప్పుడో ఒకసారి ప్రయోగాలు చేయడానికి అవకాశం ఉండడం.	ఉపాధ్యాయుడు సిలబస్‌లో పేర్కొన్న మేరకు ప్రయోగాలు ప్రదర్శించడం ద్వారా విద్యార్థులకు ప్రయోగాలను చూపడం, విద్యార్థులు కొన్ని సార్లు స్వయంగా ప్రయోగాలు చేయడానికి ప్రయోగశాలలో అవకాశము ఉండడం; ప్రయోగశాలలో తగిన రక్షణాత్మక అవకాశాలు ఉండడం.	ప్రతి విద్యార్థి తన తరగతికి నిర్దేశించిన ప్రయోగాలను చేయడానికి అవకాశం ఉండడం; ఉపాధ్యాయుడు తరగతిలో బోధిస్తున్న అంశానికి సంబంధించిన ప్రయోగాలను, పాఠ్యాంశ బోధనతో పాటు నిర్వహించడం.

కీలక ప్రమాణం Core Standard	వివరణ సూచిక (Descriptor)					
	అందుబాటు (Availability) మరియు తగిన పరిమాణంలో అందుబాటు (adequency)			నాణ్యత మరియు వినియోగత (Quality and Usability)		
	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3
కంప్యూటర్	పాఠశాలలో బోధనాభ్యసన ప్రక్రియకు కంప్యూటర్‌ను ఉపయోగించకపోవడం, డిజిటల్ అభ్యసన సామగ్రి లేకపోవడం.	పాఠశాలలో ఉపాధ్యాయులు, విద్యార్థులకు కొన్ని కంప్యూటర్లు మాత్రమే ఉపయోగించుటకు అవకాశం ఉండడం; కొన్ని సాఫ్ట్‌వేర్, డిజిటల్ బోధనాభ్యసన సామగ్రి ఉండడం, ఇంటర్నెట్ సదుపాయం లేకపోవడం	తగినన్ని కంప్యూటర్లతో ప్రత్యేకంగా కంప్యూటర్ గది ఉంటూ, ఇంటర్నెట్ సదుపాయం కలిగి ఉండడం, ఆధునిక సాంకేతికతతో కూడిన డిజిటల్ బోధనాభ్యసన సామగ్రి మరియు సాఫ్ట్‌వేర్ ఉండడం.	ఉపాధ్యాయులు, విద్యార్థులకు కంప్యూటర్లను ఉపయోగించడానికి అవకాశం లేకపోవడం.	ఉపాధ్యాయులు వివిధ తరగతులు, విషయాల బోధనకు కంప్యూటర్లు, డిజిటల్ సామగ్రిని సరైన రీతిలో ఉపయోగించడం, విద్యార్థులకు సందర్భం వచ్చినప్పుడు ఒక్కోసారి కంప్యూటర్లు ఉపయోగించడం.	ఉపాధ్యాయులు తమ పాఠ్యపథకం, దానిని తరగతిలో అమలు చేయడంలో సాంకేతికతను (డిజిటల్ సామగ్రి, కంప్యూటర్) మిళితం చేసి ఉపయోగించడం, విద్యార్థుల మదింపులో కంప్యూటర్లు వినియోగించడం, ప్రతి విద్యార్థి కంప్యూటర్‌ను ఉపయోగించడానికి అవకాశం ఉండడం.

కీలక ప్రమాణం Core Standard	వివరణ సూచిక (Descriptor)					
	అందుబాటు (Availability) మరియు తగిన పరిమాణంలో అందుబాటు (adequency)			నాణ్యత మరియు వినియోగత (Quality and Usability)		
	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3
ర్యాంపు	ర్యాంపు లేదు	ర్యాంపు ఉంది కానీ నిర్దేశించిన ప్రమాణాల మేరకు లేదు	ర్యాంపు రెయిలింగ్‌తో నహా ఉండడం, జారిపడకుండా ఉండే నడవడానికి వీలైన ఉపరితలం ఉంటూ వాలు మరియు ఎత్తు ప్రమాణాల మేరకు ఉండడం.	శారీరక అంగవైకల్యం గల విద్యార్థులకు ర్యాంపు సౌకర్యం లేకపోవడం	శారీరక అంగవైకల్యం గల విద్యార్థులు ఇతరుల నహాయంతో ర్యాంప్ ఉపయోగించుకోగలగడం.	శారీరక అంగవైకల్యం గల వారికి ర్యాంపు సౌకర్యం కలిగి ఉండి, ఇతరుల సహాయం అవసరం లేకుండా ర్యాంపును ఉపయోగించగలగడం.
మధ్యాహ్న భోజనం వంట గది, వంట పాత్రలు, (పాఠశాల ఆవరణలో వంట చేస్తున్నట్లైతే)	వంట చేయడానికి ప్రత్యేకంగా వంట గది లేకపోవడం, వంట గదికి తాత్కాలిక ఏర్పాట్లు ఉండడం, వంట పాత్రలు సరైనన్ని లేకపోవడం, భోజనం చేయడానికి విద్యార్థులకు ఒక నిర్దిష్టమైన స్థలం లేకపోవడం	వంట గది తగినంత స్థలం లేని ప్రత్యేక గది చేయడానికి స్థలం వంట సామగ్రి తగిన పరిమాణంలో తగిన సంఖ్యలో ఉండడం; విద్యార్థులు భోజనం చేయడానికి నిర్దిష్టమైన స్థలం ఉన్నప్పటికీ, తగినంత స్థలం లేకపోవడం.	వంట చేయడానికి, వంట పాత్రలు ఉంచడానికి తగినంత విశాలమైన వంట గది ఉండడం; భోజనం చేయడానికి విద్యార్థులకు తగినంత స్థలం నిర్దిష్టంగా ఉండడం.	వంట చేయునపుడు పాత్రలపై మూతలు ఉంచడం, వండిన పదార్థాలపై మూతలు ఉంచడంలో తగిన శ్రద్ధ తీసుకోకపోవడం. భోజనం చేయు స్థలం అశుభ్రంగా ఉండడం.	వంట పాత్రలు శుభ్రంగా ఉంటూ, వంట చేయునపుడు, చేసిన తర్వాత ఆహారపదార్థాలపై మూతలు ఉంచడం, విద్యార్థులు భోజనం చేయు స్థలం శుభ్రంగా ఉండడం.	వంట చేసిన ప్రతిసారి పాత్రలను, వంట గదిని శుభ్రం చేయడం, వంట మనిషి వంట చేయునపుడు వ్యక్తిగత పరిశుభ్రతను పాటించడం; విద్యార్థులు భోజనం చేయడానికి ప్రత్యేకమైన సీటింగ్ ఏర్పాట్లు ఉండడం, నిర్దేశించబడిన ఉపాధ్యాయులు క్రమం తప్పకుండా మధ్యాహ్న భోజన నిర్వహణను పర్యవేక్షించడం.

కీలక ప్రమాణం Core Standard	వివరణ సూచిక (Descriptor)					
	అందుబాటు (Availability) మరియు తగిన పరిమాణంలో అందుబాటు (adequency)			నాణ్యత మరియు వినియోగత (Quality and Usability)		
	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3
త్రాగునీరు	త్రాగు నీటి సౌకర్యం ఉంది కానీ సరఫరా సరిపోయినంత లేకపోవడం	త్రాగు నీటి సౌకర్యం నిరంతరాయంగా ఉంటూ, సరిపోయినంత సరఫరా ఉండడం; భూగర్భ జలవనరులైతే వాటిని శుద్ధి చేయటానికి తగిన ఏర్పాట్లు ఉండడం.	పరిశుభ్రమైన త్రాగు నీటి సౌకర్యం నిరంతరాయంగా ఉండడం, నీటి నిర్వహణ, శుద్ధి చేయడానికి అవసరమైన సందర్భాలలో నూతన సాంకేతిక పద్ధతులను, యంత్రాలను ఉపయోగించడం.	నాణ్యతను పరిశీలించకుండానే ఇతర వనరుల నుండి సరఫరా చేయబడిన త్రాగు నీటిని ఉపయోగించడం.	అవసరమైతే త్రాగు నీటిని శుద్ధి చేయడం; నీటిని నిలువ చేయు ట్యాంకులను క్రమం తప్పకుండా శుభ్రం చేయడం.	పాఠశాలలో శుద్ధమైన త్రాగు నీటి వసతిని నిరంతరాయంగా కల్పించడం; త్రాగు నీటి సదుపాయం గల స్థల పరిసరాలను పరిశుభ్రంగా ఉంచడం.
చేతులు, కడుక్కునే సదుపాయం	తగినంత నీటి సరఫరా లేకపోవడం, చేతులు కడుక్కోవడానికి తగినన్ని (నల్లాలు) లేదా ఇతర ఏర్పాట్లు లేకపోవడం, సబ్బు అందుబాటు లేకపోవడం.	తగినంత నీటి సరఫరా ఉన్నప్పటికీ, చేతులు శుభ్రం చేయడానికి తగినన్ని (నల్లాలు) లేదా ఇతర ఏర్పాట్లు లేకపోవడం; సరిపడునన్ని సబ్బులు అందుబాటులో లేకపోవడం.	తగినంత నీటి సరఫరా, నిరంతరాయంగా ఉండడం; చేతులు శుభ్రం చేసుకోవడానికి తగినన్ని నల్లాలు లేదా ఇతర ఏర్పాట్లు ఉండడం; సరిపడునన్ని సబ్బులు, నిరంతరాయంగా అందుబాటులో ఉండడం.	చేతులు శుభ్రం చేయు స్థానాలు / నీళ్లు నిలువ చేయు డబ్బాలు మొ॥ వాటిని అప్పుడుప్పుడూ శుభ్రం చేయడం, నిర్వహించడం; ఉపాధ్యాయులు ఎప్పుడో ఒకసారి విద్యార్థులకు చేతులు శుభ్రం చేయవలసిన ప్రాముఖ్యతను వివరించడం; విద్యార్థులు చేతులను అరుదుగా శుభ్రం చేయడం లేక సబ్బు లేకుండా శుభ్రం చేయడం.	చేతులు శుభ్రం చేయు స్థానాలు / నీళ్లు నిలువ చేయు డబ్బాలు మొ॥ తరచుగా శుభ్రపరుస్తూ, సరైన నిర్వహణ కలిగి ఉండడం, ఉపాధ్యాయులు ప్రార్థన సమావేశంలో చేతులు శుభ్రం చేసుకోవలసిన ఆవశ్యకతను వివరించడం, చేతులు శుభ్రం చేయడాన్ని అప్పుడప్పుడు పర్యవేక్షించడం.	చేతులు శుభ్రం చేయు స్థానాల ప్రతిరోజు శుభ్రం చేయడం; చేతులు శుభ్రం చేయడం పరిశుభ్రతపై ప్రత్యేక కార్యక్రమాలను పోస్టర్లు, నినాదాలు పాటల ద్వారా నిర్వహించడం; చేతులు శుభ్రం చేయవలసిన ఆవశ్యకతను వివిధ సందర్భాలలో కార్యక్రమాలలో వివరిస్తూ శుభ్రతను ఒక అలవాటుగా చేయడం, ప్రధానోపాధ్యాయులు విద్యార్థుల వ్యక్తిగత పరిశుభ్రతను తరచుగా పర్యవేక్షించడం.

కీలక ప్రమాణం	వివరణ సూచిక					
	అందుబాటు మరియు సరిపడు			నాణ్యత మరియు వినియోగత		
	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3
మరుగుదొడ్లు	మరుగుదొడ్లు అసలే లేకపోవడం లేదా తగినన్ని లేకపోవడం, బాలురు బాలికలు, సిడబ్ల్యూఎన్ఎన్ పిల్లలకు ప్రత్యేక మరుగుదొడ్లు లేకపోవడం	బాల బాలికలకు ప్రత్యేకంగా మరుగుదొడ్లు ఉండడం; నిబంధనల మేరకు తగినని మరుగుదొడ్లు, మూత్రశాలలు లేకపోవడం	బాల బాలికలకు ప్రత్యేకంగా మరుగుదొడ్లు, మూత్రశాలలు తగినన్ని ఉండడం, సిడబ్ల్యూఎస్ఎన్ పిల్లలకు అనువైన ప్రత్యేక మరుగుదొడ్లు ఉండడం.	మరుగుదొడ్లు దయనీయ స్థితిలో ఉండి, అరుదుగా శుభ్రం చేయడం, మరుగుదొడ్లు శుభ్రం చేయడానికి తగినంత నీరు అందుబాటులో లేకపోవడం.	మరుగుదొడ్లు ఉపయోగంలో ఉండి రోజుకొక్క సారైనా శుభ్రం చేయడం; మరుగుదొడ్లు శుభ్రం చేయడానికి, ఫ్లషింగ్ చేయడానికి కొంత సమయం మాత్రమే నీరు అందుబాటులో ఉండడం, మరుగుదొడ్ల నిర్వహణ అప్పుడప్పుడూ చేపట్టడం	మరుగుదొడ్లన్నీ ఉపయోగంలో ఉంటూ, ఎల్లప్పుడూ దానిని తగిన విధంగా నిర్వహించడం, మరుగుదొడ్లను నిరంతరంగా శుభ్రం చేయడం, మరుగుదొడ్లు శుభ్రం చేయడానికి, ఫ్లషింగ్ చేయడానికి నిరంతరంగా నీటి లభ్యత ఉండడం; పాఠశాల పారిశుధ్యం మరుగుదొడ్ల పరిశుభ్రతను సరైన రీతిలో నిర్వహించడం

పాఠశాల అభివృద్ధి

Sources of Evidence

Referential Evidence (Norms/ Guidelines/ Register/ Government Orders)	➢ SSA Framework for Implementation: Chapter-VI (pp.93-104) (http://mhrd.gov.in/sites/upload_files/mhrd/files/upload_document/SSA-Frame-work.pdf) ➢ Framework for Implementation of RMSA: Chapter-IV (pp.22-28) (http://mhrd.gov.in/sites/upload_files/mhrd/files/upload_document/Framework_Final_RMSA_3.pdf) ➢ NCF-2005: Chapter-IV (pp.78-100) (http://www.ncert.nic.in/rightside/links/pdf/framework/english/nf2005.pdf) ➢ RTE Act-2009: Chapter-III (clause 6,7,8 & 9 at pp.3-5), The Schedule (pp.12-13) ➢ Swachh Bharat Swachh Vidyalaya, 2014 (pp.1- 29, 35-43) http://mhrd.gov.in/sites/upload_files/mhrd/files/upload_document/Eng_Swachch-Bharat-Swachch-Vidhalaya.pdf
Supportive Evidence Available in the School	➢ All repairs/ maintenance undertaken within school ➢ Playground maintained last time ➢ Equipments and materials available for various games, physical, art education, work experience and other co-scholastic activities keeping in perspective of all students of diverse backgrounds ➢ List the subscribed newspapers, periodicals, magazines, materials, e-books, digitized and digital materials ➢ Stock, catalogue and Issue Registers ➢ Provision for special library/ reading period in the time-table ➢ Computer with internet access ➢ Allocation of computer period in the time-table ➢ Laboratory/ies with qualified lab assistant and teacher ➢ List of all equipments, fire-extinguisher and first-aid available ➢ List the potentially hazardous materials - electrical gadgets, lab chemicals, stove, gas stove, cleaning products, etc. ➢ Maintenance and cleanliness of toilets as per norms ➢ Availability of soap/ hand-wash liquid at the water taps ➢ Provision for purification and water tanks/ storage place cleaned last time ➢ Record of different sports/ cultural activities performed last year

Evidences School needs to create	The school can create evidences using following device/ techniques: ➢ Observations for availability and adequacy of school resources ➢ Interaction with teachers, parents, learners, SMC/ SDMC for availability and adequacy of school resources

నవకల్పనలు Innovations

నిరంతర పాఠశాల అభివృద్ధి ప్రణాళిక

అభివృద్ధికై ప్రణాళికా రచన

కీలక ప్రమాణం Core Standard	స్థాయి Level	అభివృద్ధి అంశం Area of Improvement	అభివృద్ధి అంశాల్లో ప్రాధాన్యతా క్రమం (Prioritise area of improvement			ప్రతిపాదిత చర్య Proposal action	కాలపరిమితి Time line (టిక్ √ చేయవలెను)		
			తక్కువ Low	మధ్యమ Medium	ఎక్కువ High		Y-1	Y-2	Y-3
పాఠశాల ఆవరణ									
ఆట స్థలం క్రీడా సామాగ్రి పరికరాలు									
తరగతి గదులు మరియు ఇతర గదులు									
విద్యుత్తు మరియు ఎలక్ట్రానిక్ పరికరాలు									
గ్రంథాలయం									
ప్రయోగశాల									

నిరంతర గుణాత్మక విద్యకై ప్రణాళిక

ప్రధానక్షేత్రం - 2

బోధన–అభ్యసన మరియు మదింపు

(Teaching Learning And Assessment)

ప్రధానక్షేత్రం - 2

బోధన–అభ్యసన మరియు మదింపు
(Teaching Learning and Assessment)

ఈ ప్రధానక్షేత్రం గురించి :

విద్యార్థుల సాధనను నిర్ధారించుటలో బోధనఅభ్యసన అనేది కీలకమైన మరియు అతిముఖ్యమైన క్షేత్రము. వ్యూహాత్మకమైన ప్రణాళిక రచన మరియు తరగతి గదిలో ప్రోత్సహకరమైన అభ్యసన వాతావరణం ప్రభావవంతమైన బోధన అభ్యసనకి దారితీస్తుంది. దీనిలో తగిన అభ్యసనానుభవాలను రూపొందించడం మరియు అభ్యసనను మెరుగుపరచగల వివిధ బోధనా వ్యూహాలను ఉపయోగించడం ఉంటాయి. ఈ ప్రక్రియల్లోకి విద్యార్థుల నేపథ్యాన్ని వారి అభ్యసన అవసరాలను ఉపాధ్యాయులు అర్థం చేసుకోవడం ముఖ్యం. బోధనాభ్యసనలో మదింపు అనేది అంతర్గతభాగం మరియు విద్యార్థుల విద్యా సాధనను అంచనా వేసే ఒక విలువైన సూచిక. ఉపాధ్యాయులు తాము తరగతి గదిలో నిర్వహించిన అభ్యసన కృత్యాల ప్రభావాన్ని తెలుసుకోవడానికి మదింపు ఎంతోఉపయోగపడ్తుంది. ఉపాధ్యాయుల బోధన – అభ్యసన సమర్థతను, మదింపు సామర్థ్యాలు వారి విషయ పరిజ్ఞానం, బోధనా నైపుణ్యాలు నిర్ధారిస్తాయి.

స్పందనాత్మక ప్రశ్నలు (Reflective Prompts)

ప్రశ్న 1: విద్యార్థుల సామాజిక సాంస్కృతిక మరియు ఆర్థిక నేపథ్యాలను, అభ్యసన అవసరాలను ఉపాధ్యాయులు ఎంత మేరకు అవగాహన చేసుకుంటున్నారు?

ప్రశ్న 2: ఆశించిన విషయ పరిజ్ఞానము మరియు బోదనా నైపుణ్యాలను ఉపాధ్యాయులు ఎంత ప్రభావవంతంగా కల్గి ఉన్నారు?

ప్రశ్న 3: విద్యార్థి కేంద్రీకృత బోధనాభ్యసన ప్రక్రియను ఉపాధ్యాయులు ఎంత మేరకు అమలు చేస్తున్నారు?

ప్రశ్న 4: ఉపాధ్యాయులు ఎంత ప్రభావవంతంగా పాఠ్య పథకాలను తయారు చేస్తున్నారు మరియు వాటిని ఏ మేరకు తరగతి గదిలో అమలు పరుస్తున్నారు?

ప్రశ్న 5: విద్యార్థుల అభ్యసన అవసరాల మేరకు ఉపాధ్యాయులు బోధనభ్యసన వ్యూహాలు. తయారు చేసి అభ్యసన సామగ్రిని వినియోగిస్తున్నారా?

ప్రశ్న 6: మదింపును బోదనభ్యసన ప్రక్రియల ప్రతిస్పందనగా ఏ మేరకు ఉపాధ్యాయులు ఉపయోగిస్తున్నారు?

వాస్తవ సమాచారం

1. విద్యార్థుల సామాజిక – సాంస్కృతిక మరియు ఇంటి నేపథ్యాలను ఎలా సేకరిస్తారు?

ఎ. పాఠశాల రికార్డులు ☐ బి. తల్లిదండ్రులతో మాట్లాడడం ద్వారా ☐

సి. స్వయంగా విద్యార్థులను అడిగి తెలుసుకోవడం ☐

డి. ఇతరములు (రాయండి) _____

2. ఉపాధ్యాయులకు అందుబాటులో ఉన్న వివిధ రకాల బోధనాభ్యసన వనరులు

ఎ. వనరుల గురించి తెలువక పోవడం ☐

బి. వనరుల గురించి తెలిసినా అవి అందుబాటులో లేకపోవడం ☐

సి. వనరుల అందుబాటులో ఉండి ఉపయోగించేవి _____

3. విద్యార్థుల వైఖరులు, అభిరుచులు, ప్రేరణను ఉపాధ్యాయులు ఏ విధంగా మదింపు చేస్తారు.

ఎ. పాఠ్య మరియు సహా పాఠ్యాంశాలలో విద్యార్థుల సాధన స్థాయిల ద్వారా

బి. తరగతి గదిలో విద్యార్థులతో స్వయంగా మాట్లాడడం ద్వారా ☐

సి. ఇతర ఉపాధ్యాయులతో చర్చించడం ద్వారా ☐

డి. తరగతి గదిలో మరియు బయట విద్యార్థుల ప్రవర్తనను పరిశీలించడం ద్వారా ☐

ఎఫ్. మదింపు చేయలేకపోవడం ☐

☐

కీలక ప్రమాణం Core Standard	వివరణ సూచిక (Descriptor)		
	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3
విద్యార్థుల పట్ల ఉపాధ్యాయులకు గల అవగాహన	విద్యార్థుల సామాజిక, సాంస్కృతిక మరియు ఆర్థిక నేపథ్యాలు, ఇంటి నేపథ్యాలు, అభ్యసన స్థాయిలు ఉపాధ్యాయులు తెలుసుకొని ఉండడం.	సామాజిక, సాంస్కృతిక మరియు ఆర్థిక నేపథ్యాలు మరియు విద్యార్థి అభ్యసన అవసరాలపై ఉపాధ్యాయులు అవగాహన కల్గి ఉండడం. తరగతి గదిలో నిర్వహించే అభ్యసన ప్రక్రియలు మరియు విద్యార్థులచే ఇతర ఉపాధ్యాయులచే, తల్లిదండ్రులు / సంరక్షకులు మరియు సమాజ సభ్యులచే మాట్లాడడం ద్వారా ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థుల అభ్యసన అవసరాలను అవగాహన చేసుకోవడం.	విద్యార్థుల అభ్యసన స్థాయిలపై ఉపాధ్యాయులు ఒక క్రమ పద్ధతిలో ఫీడ్‌బ్యాక్ (పరిపుష్టి) సేకరించి విద్యార్థుల వ్యక్తిగత అవసరాలు, అభ్యసన విధానాలు బలాలను మెరుగుపరచడం అడ్రాసు చేయడం.
విషయ మరియు బోధనా విధానాలపై ఉపాధ్యాయుల పరిజ్ఞానము	కొన్ని భావనలపై అవగాహన లేకపోవడం వల్ల బోధించడంలో తరుచుగా ఇబ్బందులను ఎదుర్కోనడం. విషయ మరియు బోధన విధానాలపై పరిజ్ఞానం పెంపొందిందించుటకు పరిమితమైన ప్రయత్నాలు చేయడం.	ఉపాధ్యాయులు వారి వారి విషయాలలో కావలసిన బోధనా నైపుణ్యాలు లేకపోవడం వల్ల కఠినమైన భావనలను బోధించేటప్పుడు కొన్ని సందర్భాలలో ఇబ్బందులు ఎదుర్కోవడం. అందుబాటులో ఉన్న వనరులు ఉదా॥ సబ్జెక్టు ఫోరం, శిక్షణల ద్వారా ఉపాధ్యాయులు విషయ పరిజ్ఞానం మరియు బోధనా నైపుణ్యాలు పెంపొందించుకొనుటకు ప్రయత్నాలు చేయడం.	ఉపాధ్యాయులు విషయ మరియు బోధనా నైపుణ్యాలపై పరిపూర్ణత కల్గి ఉండి తరగతి గదిలో నిర్వహించే బోధనభ్యసన ప్రక్రియలో అప్పుడప్పుడు మాత్రమే ఇబ్బంది పడడం. అవసరమైతే ఉపాధ్యాయులు వారి పరిజ్ఞానాన్ని మరియు బోధనా నైపుణ్యాలను ఎప్పటికప్పుడు అప్‌డేట్ చేసుకోవడానికి స్వయంగా చొరవ చూపడం మరియు ఇతర ఉపాధ్యాయుల సహాయం తీసుకోవడం.

కీలక ప్రమాణం Core Standard	వివరణ సూచిక (Descriptor)		
	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3
బోధనా ప్రణాళిక	ఉపాధ్యాయులు సిలబస్‌ను పూర్తి చేసే దృష్టితో, పాఠ్యపుస్తకం బోధించడం, బోధించే అంశం (టాపిక్) వట్ల మరియు బోదనాభ్యసన సామాగ్రి పట్ల అవగాహన కల్గి ఉండడం.	ఉపాధ్యాయులు బోధన మరియు మదింపు వ్యూహాల మరియు బోధనభ్యసన సామగ్రితో సవివరమై ప్రణాళికతో ఉపాధ్యాయులు డైరీ రాసి నిర్వహించడం, స్థానిక వనరులను వినియోగించి అదనపు బోధనాభ్యసన సామగ్రిని తయారు చేయడం.	ప్రతి ఉపాధ్యాయుడు, విద్యార్థుల అభ్యసన అవసరాల కనుగుణంగా పాఠ్యాంశాలను రూపొందించుకోవడం మరియు బోధనను విద్యార్థి కేంద్రంగా చేయడం, బోదనాభ్యసన సామాగ్రిని తగిన విధంగా వినియోగించడం, బోధనాభ్యసనను స్థానిక పరిసరాలకు అనుసంధానం చేయడం. అభ్యసనను ప్రభావవంతం చేయడానికి నరియైున బోధనాభ్యసన వ్యూహాలైన పరిశీలన, పరిశోధన, విశ్లేషణ, అన్వేషణ, సమస్యా సాధన మొ॥నవి రూపొందించడం పాఠశాల సాంప్రదాయం.

కీలక ప్రమాణం Core Standard	వివరణ సూచిక (Descriptor)		
	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3
అభ్యసన వాతావరణ సౌలభ్యత Enablining Learning EnvironÞment	ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులను వారి పేర్లతో పిలవడం. బోధనభ్యసనకు కావలసిన మూల వనరులు అందుబాటులో ఉండడం.	ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులను సౌకర్యార్థంగా ఉంచి వారిని తరగతి గది కృత్యాలలో భాగస్వామ్యులను చేయడం జట్టు కృత్యాలు / పనిని ప్రణాళిక పరంగా నిర్వహించడం మరియు తయారు చేసిన అభ్యసన సామగ్రిని, చార్టులను గోడలపై ప్రదర్శించడం మరియు సామగ్రిని అందరికి అందుబాటులో ఉంచడం.	ఉపాధ్యాయులు తరగతి గదిలో విద్యార్థుల అభ్యసనకు అనుకూలమైన వాతావరణాన్ని కల్పించి, సమ వయస్కుల అభ్యసనాన్ని ప్రోత్సహించడం. విద్యార్థులు వారి భావాలను చెప్పడానికి ప్రోత్సహించడం. విద్యార్థులు వ్యక్తం చేసిన అభిప్రాయాలను ప్రశ్నించిన విధానాలను, ఒకరి భావాలను మరొకరితో పంచుకొన్న విధానాలను ఉపాధ్యాయులు అభినందించడం.
బోధనాభ్యసన ప్రక్రియ	ఉపాధ్యాయులు తరగతి గది బోధనలో కేవలం పాఠ్య పుస్తకాలు మరియు నల్ల బల్ల మాత్రమే ఉపయోగించడం, కొన్ని సార్లు విద్యార్థులను నల్లబల్లపై రాసిన దానిని కాపీ చేసుకొమ్మనడం. తరగతి పనిని మరియు ఇంటిని సందర్భానుసారంగా ఇవ్వడం.	తరగతి గదిలో విద్యార్థులను చర్చలలో పాల్గొనచేయడానికి ఉపాధ్యాయులు రక రకాల అదనపు అభ్యసన సామగ్రిని వినియోగించడం, భావనల అవగాహనకు ప్రయోగాలు నిర్వహించడం, అదనపు సహాయం అవసరమైన విద్యార్థులకు భావనలను బోధించడానికి ప్రత్యేకమైన ప్రయత్నాలు చేయడం.	అన్వేషణ, శోధించడం ప్రయోగాలు చేయడం, మరియు భాగస్వామ్య అభ్యసనల ద్వారా విద్యార్థులు న్వయంగా అభ్యసించడానికి కావాల్సిన సౌకర్యాలను ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులకు కల్పించడం. తరగతి గదిలో ప్రతి విద్యార్థి అభ్యసన ప్రక్రియల్లో భాగస్వామ్యులయ్యే విధంగా చేయడం అవసరమైనప్పుడు విద్యార్థులు తయారు చేసిన బోధనాభ్యసన సామాగ్రిని వినియోగించడం.

కీలక ప్రమాణం Core Standard	వివరణ సూచిక (Descriptor)		
	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3
తరగతి నిర్వహణ	ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులను తరగతిలో వరుసలలో నల్లబల్ల వైపు చూసే విధంగా కూర్చోబెట్టడం ఒక నిర్దిష్ట స్థానం నుండి సూచనలివ్వడం విద్యార్థులు స్తబ్ధంగా వినడం, విద్యార్థులను నిశ్శబ్దంగా కూర్చోబెట్టి క్రమశిక్షణ నిర్వహించడం.	తరగతి గదిలో వివిధ రకాల కృత్యాల నిర్వహణకు ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులకు అవకాశం కల్పించడం, మరియు ప్రత్యేక అవసరాల విద్యార్థులపై శ్రద్ధ వహించడం. విద్యార్థులు క్రమం తప్పకుండా సమయానికి పాఠశాలకు హాజరవడాన్ని ప్రోత్సహించడం. ఉపాధ్యాయులు తరగతి నిర్వహణకు రూపొందించిన నియమ నిబంధనలను విద్యార్థులు పాటించడం.	ఉపాధ్యాయులు, విద్యార్థులు కలిసి తరగతి నిర్వహణ నియమ నిబంధనలు నిర్ధారించడం. తరగతిలో విద్యార్థులు ఇష్టా రీతిన కూర్చోవడం మరియు అభ్యసన కృత్యాలలో భాగస్వామ్యం కావడానికి అవసరమైనచోట కూర్చోవడం. ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులు కలిసి తయారు చేసిన తరగతి నియమాలను విద్యార్థులు క్రమశిక్షణతో పాటించడం.
విద్యార్థుల మదింపు	ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులను పాలసీకి అనువైన పద్ధతుల ద్వారా మదింపు చేయడం. సాధారణంగా బట్టి పట్టడం, విద్యార్థులు పాఠ్యపుస్తకాల నుండి పొందిన వాస్తవ జ్ఞానం ద్వారా మదింపు చేయడం, విద్యార్థుల ప్రగతిని క్యుములేటివ్ రికార్డు ద్వారా తల్లిదండ్రులకు తెలియజేయడం.	పాఠ్యాంశాలలో మరియు సహ పాఠ్యాంశాలైన కళా విద్య ఆరోగ్య విద్య మరియు శారీరక విద్య అంశాలలో విద్యార్థులను మదింపు చేయడానికి ఉపాధ్యాయులు రకరకాల కృత్యాలు / పనులను ఉపయోగించడం. క్యుములేటివ్ రికార్డులలో విద్యార్థి ఒక విషయంలో అభివృద్ధి చెందిన ప్రగతిని సూచించి వివరణాత్మక పరిపుష్టిని అందజేయడం. విద్యార్థుల ప్రగతిని తల్లిదండ్రులకు తెలియజేయుటకు క్రమం తప్పకుండా వారితో మాట్లాడుతూ ఉండడం.	మదింపు అనేది బోధనాభ్యసనలో ఒక అంతర్గత భాగమని ఉపాధ్యాయులు భావించడం. విద్యార్థుల ప్రగతి గత రికార్డులు మరియు ప్రస్తుత రికార్డులతో విశ్లేషించడం, విద్యార్థుల ప్రగతి మరియు అభ్యసన స్థాయిలపై నిరంతర మదింపు నిర్వహించి పరిపుష్టిని (ఫీడ్‌బ్యాక్) అందజేయడం. విద్యార్థుల వ్యక్తిగత మరియు సామాజిక లక్షణాల / ప్రవర్తనను క్రమ పద్ధతిలో పాలసీకి అనువైన పద్ధతుల ద్వారా మదింపు చేసి అభివృద్ధి చేయడం, మదింపు పరిపుష్టి (ఫీడ్‌బ్యాక్)ని బోధనాభ్యసనల్లో ఉపయోగించడం.

కీలక ప్రమాణం Core Standard	వివరణ సూచిక (Descriptor)		
	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3
బోధనాభ్యసన వనరుల వినియోగం	ఉపాధ్యాయులు తరగతి గది బోధనలో ప్రధానంగా పాఠ్య పుస్తకాలను ఉపయోగించడం ప్రణాళిక రహితంగా అప్పుడప్పుడు ఇతర బోధనాభ్యసన సామాగ్రిని వినియోగించడం.	ఉపాధ్యాయులు పాఠ్య పుస్తకాలకు అదనంగా అదనపు వనరులైన పరామర్శక సామాగ్రి చార్టులు, పటాలు, నమూనాలు, డిజిటల్ లెర్నింగ్ కిట్‌లు, స్థానిక వనరులు వినియోగించడం, అవసరమైన సందర్భాలలో విజ్ఞానశాస్త్రం, గణితం మరియు భాషా కిట్స్, ప్రయోగశాలలను వినియోగించడం పాఠశాలలో వివిధ రకాల వనరుల జాబితా నిర్వహించడం మరియు అవసరమైన సందర్భాలలో వాడడానికి ఉపాధ్యాయులకు అందుబాటులో ఉంచడం.	బోధనభ్యసన సామాగ్రి, స్థానిక సమాజ వనరులు ఐ.సి.టి సామాగ్రి, ప్రయోగశాలలు, గ్రంథాలయాలు మొదలగు వాటిని పాఠ్యబోధనలో అవసర సందర్భాలలో వినియోగించడం పాఠశాలలో ఉన్న వనరులు ఇతర పాఠశాలలతో పంచుకోవడానికి నెట్‌వర్క్ సౌకర్యం కల్గి ఉండడం.

కీలక ప్రమాణం Core Standard	వివరణ సూచిక (Descriptor)		
	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3
స్వీయ బోధన - అభ్యసన ఆచరణపై ఉపాధ్యాయుల ప్రతిస్పందన	ఉపాధ్యాయులు వారు నిర్వహిస్తున్న బోధనాభ్యనన ఆచరణలు మరియు విద్యార్థుల ప్రగతిపై అప్పుడప్పుడు ప్రతిస్పందించడం.	ఉపాధ్యాయులు వారు నిర్వహిస్తున్న బోధనాభ్యసన పై క్రమం తప్పకుండా ప్రతిస్పందించడం మరియు వాటిని నమోదు చేయడం. వారి ప్రణాళికలను, బోధనభ్యనన ప్రక్రియ విధానాలను మెరుగుపరచుకోవడానికి ప్రయత్నించడం.	ఉపాధ్యాయులు వ్యక్తిగతంగానూ, బృందంగానూ పథకం రచించుకున్న మరియు వాస్తవ బోధనాభ్యసన ప్రక్రియను ఫలితాల ఆధారంగా బేరిజు వేసుకుని, తమ ప్రతిస్పందనలు తెలుపడం. ఆ ప్రతిస్పందనల ఆధారంగా రెండిటి మధ్య ఉన్న అంతరాల్ని గుర్తించడం అభివృద్ధికై ప్రణాళికను రచించడం, ప్రత్యామ్నాయ అభ్యసనానుభవాల్ని రూపొందించడం.

పాఠశాల అభివృద్ధి

Sources of Evidence

Referential Evidence (Norms/ Guidelines/ Register/ Government Orders)	➢ SSA Framework for Implementation: Chapter-IV (pp.55-82) (http://mhrd.gov.in/sites/upload_files/mhrd/files/upload_document/SSA-Frame-work.pdf) ➢ NCF-2005: Chapter-II (pp.12-34), Chapter-III (pp.35-77) and Chapter-IV (pp.78-100) (http://www.ncert.nic.in/rightside/links/pdf/framework/english/nf2005.pdf) ➢ RTE Act-2009: Chapter-IV (clause no. 24 at p.8), Chapter-V (clause 29 at p.9) (http://ssa.nic.in/rte-docs/free%20and%20compulsory.pdf) ➢ Learning Indicators for Elementary and Secondary for all subjects developed by NCERT (http://www.ncert.nic.in/departments/nie/dee/publication/pdf/LI_Final_Copy_Revised_29.12.14.pdf) ➢ ADEPTS (Advancement of Educational Performance through Teacher Support: An MHRD 3- UNICEF Initiative) (http://prayatna.typepad.com/files/adepts.pdf) ➢ PINDICS (Performance Indicators for Elementary School Teacher), NCERT (2013) (http://www.ncert.nic.in/pdf_files/PINDICS.pdf) ➢ Teachers Manual Formative Assessment (Science), CBSE (2010) (p. vii) (http://www.cbse.nic.in/cce/cce-manual/CBSE-FA-Class-IX%20(Science)%20Final.pdf)
Supportive Evidence Available in the School	➢ Learners' profiles developed and maintained by the school ➢ Record of visits of teachers to the homes of learners ➢ Record of Teachers' participation in in-service trainings, seminars, workshops for TLM development ➢ Lesson plan, remedial teaching plan, if any ➢ List of journal/ magazines subscribed by the school ➢ List of TLM available to/ developed by the teachers ➢ Sample reports of projects, experiments, assignments, field trips ➢ Learners' progress cards/ cumulative records ➢ Assessment records/ CCE registers with marks/grades ➢ Teacher's contribution in the seminars, workshops, etc. ➢ Collection of learning resources i.e. resource books and other exemplary material ➢ Records of services of local persons, artisans etc. availed by the school

	➢ Students' attendance register ➢ Samples of homework, classwork, test papers of students ➢ Records of suggestions given by the School Head, CRCs, BRCs any other supervisory body on teaching–learning
Evidences School Needs to Create	The school can create evidence using the following device/ technique: ➢ Records of observations made by School Head on teachers' lesson plans and their classroom practice ➢ Interaction with parents and learners for teaching-learning process ➢ Record of School Head's interaction with learners

నవకల్పనలు

ప్రతిస్పందన మాత్రిక (Response Matrix)

బోధనాభ్యసన మరియు మదింపు

కీలక ప్రమాణం	స్థాయి-1	స్థాయి-2	స్థాయి-3
విద్యార్థుల పట్ల ఉపాధ్యాయులకు గల అవగాహన			
విషయ మరియు బోధనా విధానాలపై ఉపాధ్యాయుల పరిజ్ఞానం			
బోధనా ప్రణాళిక			
అభ్యసన వాతావరణ సౌలభ్యత			
బోధనాభ్యసన ప్రక్రియ			
తరగతి నిర్వహణ			
విద్యార్థుల మదింపు			
బోధనభ్యసన వనరుల వినియోగం			
ఉపాధ్యాయుల బోధనాభ్యసన ప్రక్రియలపై స్వీయ ప్రతిస్పందనలు			

అభివృద్ధికై ప్రణాళికా రచన

కీలక ప్రమాణం Core Standard	స్థాయి Level	అభివృద్ధి అంశం Area of Improvement	అభివృద్ధి అంశాల్లో ప్రాధాన్యతా క్రమం (Prioritise area of improvement			ప్రతిపాదిత చర్య Proposal action	కాలపరిమితి Time line (టిక్ √ చేయవలెను)		
			తక్కువ Low	మధ్యమ Medium	ఎక్కువ High		Y-1	Y-2	Y-3
విద్యార్థుల పట్ల ఉపాధ్యాయులకు గల అవగాహన									
విషయ మరియు బోధనా విధానాలపై ఉపాధ్యాయుల పరిజ్ఞానం									
బోధనా ప్రణాళిక									
అభ్యసన వాతావరణ సౌలభ్యత									
బోధనభ్యసన ప్రక్రియ									

అభివృద్ధికై ప్రణాళికా రచన

కీలక ప్రమాణం Core Standard	స్థాయి Level	అభివృద్ధి అంశం Area of Improvement	అభివృద్ధి అంశాల్లో ప్రాధాన్యతా క్రమం (Prioritise area of improvement			ప్రతిపాదిత చర్య Proposal action	కాలపరిమితి Time line (టిక్ √ చేయవలెను)		
			తక్కువ Low	మధ్యమ Medium	ఎక్కువ High		Y-1	Y-2	Y-3
విద్యార్థుల మదింపు									
బోధనాభ్యసన వనరుల వినియోగం									
ఉపాధ్యాయుల బోధనాభ్యసన ప్రక్రియలపై వారి స్వీయ ప్రతిస్పందనలు									

ప్రధానక్షేత్రం – 3

విద్యార్థుల ప్రగతి, సాధన మరియు అభివృద్ధి

(Learning Progress, Attainment and Development)

ప్రధానక్షేత్రం - 3

విద్యార్థుల ప్రగతి, సాధన మరియు అభివృద్ధి (Learning Progress, Attainment and Development)

ఈ ప్రధాన క్షేత్రం గురించి

విద్యార్థుల సర్వతోముఖాభివృద్ధి సాధనే పాఠశాల యొక్క (ప్రాథమిక) లక్ష్యం. ఈ అభివృద్ధి విద్యార్థుల జ్ఞానరంగం, భావోద్వేగ రంగం, మానసిక చలనాత్మక రంగం అన్నింటిని కలుపుకొని ఉంటుంది. పాఠశాల వీటిని సాధించే లక్ష్యంతో విద్యార్థులు విద్యా విషయక కార్యక్రమాలన్నింటిలో పాల్గొనునట్లుగా ప్రోత్సహించి వివిధ కాల వ్యవధులలో నిరంతరంగా విద్యార్థుల ప్రగతిని పర్యవేక్షించాలి. ఈ విద్యాభ్యసన ప్రగతితో పాటు, ఇది అభ్యాసకుల వ్యక్తిగత, సాంఘిక ప్రవర్తనను వృద్ధి చేస్తుంది. ఇది విద్యార్థుల వ్యక్తిగత. సాంఘిక అభివృద్ధిని పెంపొందిస్తుంది. సహపాఠ్య అంశాల్లో విద్యార్థి ప్రతిభను, సామాజిక నైపుణ్యాల్ని మెరుగుపరచడానికి ఎన్నో అవకాశాల్ని కల్పిస్తుంది. ఈ క్షేత్రం యొక్క పరిధి ఆశించిన అభ్యసన ఫలితాల యొక్క అన్ని అంశాలతో కూడి ఉంటుంది.

స్పందనాత్మక ప్రశ్నలు

ప్రశ్న 1: విద్యార్థులు పాఠశాలకు రెగ్యులర్‌గా మరియు సరయిన సమయానికి వస్తున్నారా?

ప్రశ్న 2: పాఠశాల విద్యార్థుల హాజరును ఏ విధంగా పర్యవేక్షిస్తున్నది! మరియు దీర్ఘకాల అనుపస్థితి (absenteeism) వలన కలిగే అభ్యసన నష్టాన్ని ఏ విధంగా నివారిస్తున్నది? అభ్యసన నష్ట నివారణకు చేపడుతున్న చర్యలేవి?

ప్రశ్న 3: పాఠశాల వివిధ అభ్యసన కృత్యాలలో విద్యార్థి భాగస్వామ్యాన్ని కల్పించేలా ఎంత మేరకు ప్రయత్నిస్తున్నది?

ప్రశ్న 4: పాఠశాల వివిధ రంగాలలో విద్యార్థుల నైపుణ్యాలను ఏ విధంగా గుర్తించడం మరియు ప్రోత్సహించడం చేస్తున్నది?

ప్రశ్న 5: విద్యావిషయక అంచనాలను అనుసరించి, విద్యార్థులు ఒక తరగతి నుండి తరువాత తరగతికి పురోగతి సాధించినప్పుడు ఆ విద్యార్థుల సాధనను పాఠశాల ఏ విధంగా మదింపు చేస్తున్నది.

ప్రశ్న 6: విద్యార్థుల పాఠ్యాంశాల ప్రగతిని నిరంతరంగా పాఠశాల ఏ విధంగా (పర్యవేక్షిస్తున్నది!.

ప్రశ్న 7: విద్యార్థుల వ్యక్తిగత మరియు సాంఘికాభివృద్ధిని, అదే విధంగా ఈ అంశాలలో వారి ప్రగతిని పాఠశాల ఎలా నిర్ధారిస్తున్నది?

వాస్తవ సమాచారం : (అవసరమయిన చోట ప్రతి ప్రశ్నకు ఒకటి కంటే ఎక్కువ ప్రతిస్పందనలు కూడా రాయవచ్చును)

1. ప్రస్తుత విద్యా సం॥లో పాఠశాల సగటు హాజరు _____

2. రెగ్యులర్‌గా పాఠశాలకు హాజరవుతున్న మరియు సమయపాలన పాటిస్తున్న విద్యార్థులకు ఇచ్చిన వివిధ రకాల బహుమతులు :

_____

_____

_____

3. ప్రతి రోజూ హాజరగుటకు, సమయపాలన పాటించుటకు చేపట్టిన చర్యలకు చెందిన రికార్డు

ఎ. తల్లిదండ్రులు / సంరక్షకులతో సమావేశాలు నిర్వహించిన రిజిష్టర్

బి. రెగ్యులర్‌గా హాజరు కాని అభ్యాసకుల తల్లిదండ్రులు / అభ్యాసకులకు పంపిన ఉత్తరం

సి. ఇతరములు (వివరాలు రాయండి).

డి. రికార్డు లేదు

4. విద్యార్థుల హాజరు రిజిష్టర్లు సమగ్రంగా ఎప్పటికప్పుడు పూర్తి చేయబడి (అప్-టు-డేటు) ఉన్నాయా?

అవును ☐ కాదు ☐

5. ఎ. ప్రతినెలా ప్రతి విద్యార్థి సగటు హాజరును లెక్కిస్తున్నారా? అవును ☐ కాదు ☐

బి. ప్రతి నెలా ప్రతి తరగతి సగటు హాజరును లెక్కిస్తున్నారా? అవును ☐ కాదు ☐

6. ఉపాధ్యాయులు తరగతులు తీసుకోలేని సందర్భాలలో ప్రత్యామ్నాయ ఏర్పాట్లు చేయడం

ఎ. ఇతర ఉపాధ్యాయుల తరగతులతో కలపడం ☐

బి. పీరియడ్‌లో ఖాళీగా ఉన్న టీచర్ తరగతి తీసుకోవడం ☐

సి. ఎలాంటి ఏర్పాట్లు చేయకపోవడం. ☐

డి. ఇతరములు (వివరాలు రాయండి). ☐

7. ఎ. వ్యక్తిగత పరిశుభ్రతను పరిశీలించి, నిర్ధారించుకోవడం జరుగుచున్నదా?

అవును ☐ కాదు ☐

బి. అవును అయినచో

1. పాఠశాల ప్రార్థన సమావేశంలో (స్కూల్ అసెంబ్లీలో) అప్పుడప్పుడు వ్యక్తిగత పరిశుభ్రత గురించి చెప్తున్నారా? ☐

2. ప్రతి రోజూ ప్రార్థన సమావేశం నిర్వహణ సమయంలో లేదా తరగతిలో ప్రతి విద్యార్థిని పరిశీలించడం మరియు ప్రశ్నించడం. ☐

3. వ్యక్తిగత పరిశుభ్రత గురించి పాఠశాల ప్రార్థన సమావేశంలో ప్రాముఖ్యతనిస్తున్నారా?

4. ఇతరములు (వివరాలు రాయండి). _____

8. విద్యార్థుల వ్యక్తిగత మరియు సాంఘికకాభివృద్ధికి సహాయపడే విధంగా పాఠశాలలో చేపట్టిన కార్యక్రమాల వివరాలు

_____

_____

9. విద్యార్థుల వ్యక్తిగత అభివృద్ధిని ఏ విధంగా పర్యవేక్షిస్తున్నారు!

ఎ. తరగతి గదిలో, ఆటలు / క్రీడలు మరియు ఇతర సహపాఠ్య కార్యక్రమాలలో పాల్గొనినప్పుడు విద్యార్థులను పరిశీలించుట ద్వారా ☐

బి. విద్యార్థుల భాగస్వామ్యం మరియు సాధనకు సంబంధించి రికార్డును నిర్వహించడం ద్వారా ☐

సి. వ్యక్తిగత సాంఘికాభివృద్ధి అంశాల పర్యవేక్షణకు సంబంధించి ఎలాంటి చర్యలు చేపట్టకపోవడం ☐

డి. ఇతరములు (వివరాలు రాయండి) _____

_____

10. విద్యార్థుల సాధనను ఏ విధంగా అంచనా వేయడం జరుగుచున్నది మరియు వివిధ రకాల వ్యవధులలో ప్రగతిని ఏ విధంగా నిర్ధారించుకోవడం జరుగుచున్నది?

ఎ. సమయానుగత పరీక్షలను నిర్వహించడం ద్వారా బి. అర్ధ సం॥ ర పరీక్షలు

సి. వార్షిక పరీక్షలు డి. మార్కుల ఆధారంగా గ్రేడుల నివ్వడం ద్వారా

కీలక ప్రమాణం Core Standard	వివరణ సూచిక (Descriptor)		
	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3
విద్యార్థుల హాజరు (Learners Attendand)	ఉపాధ్యాయులు రెగ్యులర్‌గా విద్యార్థుల హాజరును తీసుకొని నమోదు చేయడం; తరచుగా గైర్హాజరయ్యే మరియు సమయపాలన పాటించని విద్యార్థులను గుర్తించడం; తరగతి వారీగా విద్యార్థుల హాజరు వివరాలను పాఠశాల నోటీసు బోర్డుపై ప్రదర్శించడం; తరచుగా గైర్హాజరయ్యే విద్యార్థుల గురించి వారి తల్లిదండ్రులకు అప్పుడప్పుడు సమాచారాన్ని అందించడం.	విద్యార్థుల హాజరు వివరాల సమాచారం తల్లిదండ్రుకు రెగ్యులర్‌గా (తరచుగా) అందించడం; దీర్ఘకాల అనువస్థితిని మరియు తరచు గైర్హాజరుకు కారణాలు గుర్తించడం; అభ్యసనంపై తక్కువ హాజరు చూపే ప్రభావం గురించి విద్యార్థులు మరియు తల్లిదండ్రులతో చర్చించడం; అవసరమైన సందర్భాలలో విద్యార్థుల ఇంటిని సందర్శించడం.	విద్యార్థుల హాజరు సంఖ్యా వివరాలను విశ్లేషించడం; ఎక్కువ గైర్హాజరుకు రేటు ఏదైనా ప్రత్యేక వర్గానికి చెందిన విద్యార్థులకో లేక సంవత్సరంలో ఏదైనా సీజనుకి సంబంధం ఉన్నదా, అన్న విషయం నిర్ధారించుకోవడం. పాఠశాల యాజమాన్య కమిటీ (ఎస్.ఎమ్.సి) మరియు తల్లిదండ్రుల సహాయంతో సమస్యను నివారించడం; రెగ్యులర్ హాజరు మరియు సమయపాలన పాటించడం గురించి విద్యార్థులు మరియు తల్లిదండ్రులను ప్రేరేపించే విధానాలను రూపొందించడం; రెగ్యులర్‌గా హాజరయ్యే, సమయపాలన పాటించే విద్యార్థులను గుర్తించడం మరియు అభినందించడం.
విద్యార్థుల భాగస్వామ్యం మరియు నిమగ్నత (Learners Participation and Engage-ment)	విద్యార్థులు తగినంత ప్రతిస్పందన లేకుండా ఉపాధ్యాయులు చెప్పేది మౌనంగా వినడం; పాఠశాల తప్పని సరిగా నిర్వహించే వలసిన పాఠశాల సహపాఠ్య కార్యక్రమాలు నిర్వహించడం; ఎప్పుడూ పాల్గొనే విద్యార్థులే సాధారణంగా ఈ కార్యక్రమాలలో పాల్గొనడం	కొంత మంది విద్యార్థులు తరగతి గది చర్చలు మరియు ప్రతి క్రియలలో చురుకుగా పాల్గొనడం; పాఠశాల రకరకాల సహపాఠ్య కార్యక్రమాలు మరియు సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు నిర్వహించడం; ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులను వీటిలో చురుకుగా పాల్గొనేలా ప్రోత్సహించడం. ఈ కార్యక్రమాలలో అధిక సంఖ్యలో విద్యార్థులు పాల్గొనడం.	విద్యార్థులందరు తరగతి గది చర్చలలో కృత్యాలలో ఉపాధ్యాయులు మరియు తోటి వారితో చురుకుగా పాల్గొనడం, సహ పాఠ్య కార్యక్రమాల్లో విద్యార్థుల నైపుణ్యాలను గుర్తించడం; అవసరమైన శిక్షణావకాశాలను వాటిలో కల్పించి నిష్ణాతులుగా తీర్చిదిద్దడం; విద్యార్థులందరూ ఆసక్తితో వివిధ పాఠశాల ఉత్సవాలలో సహ పాఠ్య కార్యక్రమాల్లో ఉత్సాహంగా పాల్గొనడం.

కీలక ప్రమాణం Core Standard	వివరణ సూచిక Descriptor		
	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3
విద్యార్థుల ప్రగతి Learners Progress	విద్యార్థుల ప్రగతి వివరాలు తప్పని సరిగా నిరంతర సమగ్ర మూల్యాంకనం రిజిష్టర్లు, కుమ్యులేటివ్ రికార్డులలో నమోదు చేసి నిర్వహించడం	పాఠ్య ప్రణాళిక అంచనాలకు అనుగుణంగా (పాఠ్య, సహపాఠ్య కార్యక్రమాల్లో) ప్రతి విద్యార్థి ప్రగతిని నిరంతరంగా కొలవడం; వివిధ సమూహాల విద్యార్థులకు సంబంధించి అన్ని తరగతులకు కుమ్యులేటివ్ రికార్డులను నిర్వహించి, ప్రతీ సం।ము తాజా పరిస్థితికి అనుగుణంగా సవరించడం.	ప్రతి విద్యార్థి ప్రగతిని అన్ని సబ్జెక్టులు, సహపాఠ్య కార్యక్రమాలలో గుర్తించడం, (పర్యవేక్షించడం) వివిధ అభ్యసన వేగాలకు దృష్టిలో ఉంచుకొని ప్రతి విద్యార్థి వ్యక్తిగత ప్రగతి మొదటి నుండి ఎప్పటికప్పుడు గుర్తించడం; వివిధ సమూహాల మరియు తరగతుల విద్యార్థుల ప్రగతి నమూనాలను, ధోరణులను క్యుమ్యులేటివ్ రికార్డుల దత్తాంశాలను విశ్లేషించి గుర్తించడం; ఈ విశ్లేషణలో కనుగొనిన అంశాలను పరిపుష్టిని తరగతి గదిలో ఉపయోగించుకొని, జాతీయ, రాష్ట్ర స్థాయిలను చేరుకోవడానికి కృషి చెయ్యడం.
విద్యార్థుల వ్యక్తిగత మరియు సాంఘికాభివృద్ధి (Learners Personal and Social Devel-opment)	విద్యార్థుల వ్యక్తిగత మరియు సాంఘికాభివృద్ధికి సంబంధించిన సూచికలు గురించి అవగాహన కలిగి ఉండడం ఉదా: జాతీయ వాద స్ఫూర్తి, సహనం, లౌకిక ప్రవర్తన, వ్యక్తుల మధ్య పరస్పర సంబంధాలు, ఇతరములు; స్కూల్ అసెంబ్లీ, జాతీయ దినోత్సవాలు వంటి కార్యక్రమాలు తప్పని సరిగా నిర్వహించడం.	ఉపాధ్యాయులు తరగతిలో సాంఘిక మరియు వ్యక్తుల మధ్య సంబంధాలు నెలకొనే నైపుణ్యాలు అభివృద్ధి చెందేలా గ్రూపు కృత్యాలు నిర్వహించడం; విద్యార్థుల సాంఘిక మరియు వ్యక్తిగత అభివృద్ధికి సంబంధించిన అవనరాల గూర్చి చర్చించుటకు తల్లిదండ్రులు, నమాజ నభ్యులతో సమావేశాలు నిర్వహించడం	తరగతి గది ప్రక్రియలలో అంతర్భాగంగా రాష్ట్ర, జాతీయ అభ్యాసన సాధన స్థాయిని సాధించేలా అధిగమించేలా లక్ష్యాన్ని నిర్దేశించుకోవడం జీవన నైపుణ్యాలను రోజు వారీ తరగతి ప్రక్రియలలో సమీకృతం చేయడం, ద్వారా సృజనాత్మక మరియు విమర్శనాత్మక ఆలోచన, సమస్యా పరిష్కారం మరియు నిర్ణయాలు తీసుకోవడం, సమాచార మరియు వ్యక్తుల మధ్య పరస్పర సంబంధ నైపుణ్యాల వంటి వాటిని వృద్ధిపరచడం; విలువలు, సంస్కృతిని పెంపొందించుటకు కథలు, దృశ్య శ్రవణ సామగ్రి వంటి వనరులను ఉపాధ్యాయులు రూపొందించి వినియోగించడం విద్యార్థుల నుండి ఆశించిన మాదిరిగా ఉపాధ్యాయుల ప్రవర్తన ఉదాహరణగా ఉండడం. విద్యార్థుల వ్యక్తిగత మరియు సాంఘికాభివృద్ధిలో గురించి తల్లిదండ్రులతో చర్చించడం.

కీలక ప్రమాణం Core Standard	వివరణ సూచిక Descriptor		
	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3
విద్యార్థుల సాధన (Learners Atainment)	ప్రతి తరగతిలో అతికొద్ది మంది విద్యార్థులు మాత్రమే (పరీక్షించబడిన) మదింపు చేయబడిన ప్రతి అంశంలో తరగతి స్థాయి (గ్రేడు) పాఠ్య ప్రణాళిక అంచనాలను (జ్ఞానం మరియు నైపుణ్యాలు) సాధించగలగడం; విద్యార్థులు తరగతి పూర్తి చేసే నాటికి అన్ని విద్యావిషయక అంశాలలో ఉండవలసిన స్థాయిలను ప్రతి విద్యా సం॥ము చివరలో మదింపు చేయడం ద్వారా నిర్ధారించడం.	ప్రతి తరగతిలో కొద్ది మంది విద్యార్థులు మాత్రమే విద్యావిషయక (Curriculum expectations) అంచనాలను (జ్ఞానం మరియు నైపుణ్యాలు) సాధించడం మరియు ఎక్కువ మంది తరగతి స్థాయి అంచనాలకు తక్కువగా ఉండడం వారికి స్థాయిని పెంచడం కోసం పాఠశాల ప్రత్యేక తరగతులను నిర్వహించి, వారిని తరువాత స్థాయికి వెళ్ళేలా ప్రోత్సహించడం.	పాఠశాలలోని అన్ని తరగతులలో ఎక్కువ మంది విద్యార్థులు తరగతి స్థాయికి మించి సాధించడం; విద్యార్థులు పై తరగతికి వెళ్లే నాటికి తగిన స్థాయి సాధించేలా సహకరించుటకు పాఠశాల నిరంతరంగా తన పనితీరును యంత్రాంగాన్ని అభివృద్ధి చేసుకోవడం.

పాఠశాల అభివృద్ధి

Sources of Evidence

Referential Evidence (Norms/ Guidelines/ Register/ Government Orders)	➢ RTE Act, 2009: Chapter-V (clause 29 at p. 9) (http://ssa.nic.in/rte-docs/free%20and%20compulsory.pdf) ➢ Teachers Manual Formative Assessment (Science), CBSE (2010) (pp. iii- viii) (http://www.cbse.nic.in/cce/cce-manual/CBSE-FA-Class-IX%20(Science)%20Final.pdf) ➢ NCF-2005: Chapter-II (pp. 12-34),& Chapter-IV (pp. 78-100) (http://www.ncert.nic.in/rightside/links/pdf/framework/english/nf2005.pdf)
Supportive Evidence Available in the School	➢ Learners' attendance registers ➢ prolonged absence and action taken ➢ measures taken to promote regular attendance and punctuality ➢ Teachers visits to the houses of frequently absent children and discussing with the parents ➢ Report cards, CCE registers assessment records, etc. ➢ List of functions, events and activities organized in the school ➢ Participation in co-scholastic activities, games, sports, cultural activities, etc. ➢ Samples of learner notebooks, answer scripts and feedback provided to learners ➢ Records of learners progress over baseline and at regular intervals ➢ List of learners who have been allocated responsibilities ➢ Coverage of Value Education & Life Skills in school curriculum/ time-table ➢ Cumulative analysis of assessment records ➢ Records of interaction with parents about the learners' performance
Evidences School Needs to Create	The school can create evidences by the following device/ technique: ➢ Learner's observation and interaction to know learners' participation in school activities

నవకల్పనలు

ప్రతిస్పందన మాత్రిక (Response Matrix)

విద్యార్థుల ప్రగతి, సాధన మరియు అభివృద్ధి

కీలక ప్రమాణం	స్థాయి-1	స్థాయి-2	స్థాయి-3
విద్యార్థుల హాజరు			
విద్యార్థుల భాగస్వామ్యం మరియు పాల్గొనడం			
విద్యార్థుల ప్రగతి			
విద్యార్థుల వ్యక్తిగత మరియు సాంఘికాభివృద్ధి			
విద్యార్థుల సాధన			

అభివృద్ధికై ప్రణాళికా రచన

కీలక ప్రమాణం Core Standard	స్థాయి Level	అభివృద్ధి అంశం Area of Improvement	అభివృద్ధి అంశాల్లో ప్రాధాన్యతా క్రమం (Prioritise area of improvement			ప్రతిపాదిత చర్య Proposal action	కాలపరిమితి Time line (టిక్ √ చేయవలెను)		
			తక్కువ Low	మధ్యమ Medium	ఎక్కువ High		Y-1	Y-2	Y-3
విద్యార్థుల హాజరు									
విద్యార్థుల సంఖ్య మరియు నిర్దేశకం									
విద్యార్థుల ప్రగతి									
విద్యార్థుల వ్యక్తిగత మరియు సమాజాభివృద్ధి									
విద్యార్థుల సాధన									

ప్రధానక్షేత్రం - 4

ఉపాధ్యాయులు పనితీరు మరియు వృత్తిపర అభివృద్ధి నిర్వహణ

ప్రధానక్షేత్రం - 4

ఉపాధ్యాయుల పనితీరు మరియు వృత్తిపర అభివృద్ధి నిర్వహణ

ప్రధానక్షేత్రం గురించి :

నాణ్యమైన విద్యన అందించుటకు ఉపాధ్యాయుల పనితీరు నిర్వహణ జరగాలి. ఇది నిరంతర ప్రక్రియ ఉపాధ్యాయుల సామర్థ్యాన్ని మరియు వారి నైపుణ్యాల అభివృద్ధి, ఒక విధానం ద్వారా పనితీరు సమీక్షణ మరియు సామర్థ్యం పెంపుదల కార్యక్రమాలు జరగాలి. నూతనంగా ఉపాధ్యాయుల భర్తీ జరిగినప్పుడు వారికి పాఠశాల సంబంధించిన వృత్యంతర శిక్షణ మరియు విద్యార్థుల వివరాలు మరియు విషయావగాహన కల్పించాలి. దీని వలన ఉపాధ్యాయులు పాఠ్య ప్రణాళిక గురించి అవగాహన పొంది వారి విద్యార్థులకు అవసరమైన బోధన – అభ్యసన ప్రక్రియలను పొందించుకుంటారు. నిరంతర పర్యవేక్షణ ద్వారా ఉపాధ్యాయుల పనితీరు మెరుగుపరచుకోవడం మరియు వారి వృత్తిపర అభివృద్ధికి దోహదపడుతుంది. పాఠశాల సర్వతోముఖాభివృద్ధికి ఇది అవకాశం కల్పిస్తుంది.

స్పందనాత్మక ప్రశ్నలు

ప్రశ్న 1: కొత్త ఉపాధ్యాయుల శిక్షణ కోసం పాఠశాలలో గల యంత్రాంగం ఏమిటి?

ప్రశ్న 2: ఉపాధ్యాయుల గైరాజరీని పర్యవేక్షించడానికి గైరాజరైన వారి తరగతులను నిర్వహించడానికి పాఠశాల అనుసరిస్తున్న పద్ధతులేవి?

ప్రశ్న 3: మారుతున్న కరిక్యులర్ అంచనాల్ని ఎంత మేరకు ఉపాధ్యాయులు అర్థం చేసుకున్నారు. దానికి తగ్గట్టు తాము మలుచుకున్నారా?

ప్రశ్న 4: పాఠశాల ఉపాధ్యాయుని ప్రదర్శనను, ఎలా మదింపు చేస్తుంది. వారి నిరంతర వృత్యంతర అభివృద్ధి కోసం ఎలాంటి చర్యలు చేపడుతుంది.

ప్రశ్న 5: పాఠశాల ఉపాధ్యాయులకు ప్రదర్శనా లక్ష్యాలను నిర్దేశిస్తుంది? తదను గుణంగా విధులు, బాధ్యతలు ఎలా అప్పగిస్తుంది?

వాస్తవ సమాచారం :

1. పాఠశాలలో ఉపాధ్యాయుల సంఖ్య

ఎ. మంజూరైన _____ బి. పనిచేయుచున్న _____

2. పని చేయుచున్న ఉపాధ్యాయుల సంఖ్య

ఎ. రెగ్యులర్ _____ బి. కాంట్రాక్ట్ _____

సి. పార్ట్ టైమ్ _____ డి. గెస్ట్ ఉపాధ్యాయులు _____

ఇ. ఇతరములు _____

3. సంఖ్య వివరాలు

ఎ. శిక్షణ ఉపాధ్యాయులు _____ బి. శిక్షణ పొందని ఉపాధ్యాయులు _____

4. పాఠశాల నందు నూతన ఉపాధ్యాయులకు వృత్యంతర శిక్షణ అందించడం

ఎ. వృత్యంతర శిక్షణ ఏర్పాటు చేయడం ☐

బి. ప్రధానోపాధ్యాయులు / సీనియర్ ఉపాధ్యాయునిచే ముఖాముఖి సమావేశం ☐

సి. ప్రత్యేకంగా ఏ వృత్యంతర శిక్షణ లేదు మరియు నూతన ఉపాధ్యాయులు స్వతహాగా నెమ్మదిగా వారే వృత్యంతర శిక్షణ పొందుతారు. ☐

డి. ఏదైన ఇతర విధానాన్ని అవలంభిస్తున్నారు (దయచేసి తెలియజేయండి. _____

_____

5. గైర్హాజరైన ఉపాధ్యాయుల వివరాలు, కారణాలతో కూడిన రిజిష్టర్‌ను నిర్వహిస్తున్నారా

అవును ☐ కాదు ☐

1. అవును అయితే, గైర్హాజరుకు కారణాలను తెలియజేయండి. (ఉదా: సెలవు పై వెళ్లడం, శిక్షణ కొరకు డిప్యూటేషన్‌పై వెళ్లడం మరియు ఇతర వివరాలు.

_____

_____

2. తర్వాత ఉపాధ్యాయుల హాజరు వివరాలను ఏ విధంగా క్రోఢీకరిస్తారు?

_____

_____

3. ముందస్తు సమాచారం లేకుండా గైర్హాజరుగు ఉపాధ్యాయులు మరియు ఇతర సిబ్బందితో పాఠశాల ఏలా వ్యవహరిస్తుంది.

_____

_____

6. గైర్హాజరు అయిన ఉపాధ్యాయుల తరగతుల నిర్వహణకు పాఠశాల ఎటువంటి ప్రత్నామ్నాయ ఏర్పాటు చేస్తుంది.

ఎ. ప్రత్యామ్నాయ ఉపాధ్యాయునికి అప్పగించడం ☐ బి. తరగతులను కలపడం ☐

సి. సీనియర్ విద్యార్థికి అప్పగించడం ☐ డి. ఏటువంటి ప్రత్యామ్నాయ ఏర్పాటు చేయబడలేదు. ☐

7. ఉపాధ్యాయుని పనితీరును ఏ విధంగా పర్యవేక్షిస్తారు.

ఎ. సంవత్సరపు రహస్య నివేదిక ☐ బి. పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయుని పరిశీలనలు ☐

సి. అభ్యాసకుల సాధన ☐ డి. తల్లిదండ్రుల / ఎస్.ఎమ్.సి ద్వారా ఫిడ్ బ్యాక్ తీసుకోవడం ☐

ఎఫ్. ఇతరులు (తెలియజేయండి). _____

_____

_____

_____

_____

8. ఉపాధ్యాయుల యొక్క నిరంతర పనితీరును మెరుగుదలకు అవలభించు విధానం

కార్యక్రమము పేరు	సమయం	హాజరైన ఉపాధ్యాయుల పేర్లు
(తప్పని సరి)		
ఇతర కార్యక్రమాలు		

9. ఉపాధ్యాయునికి అప్పగించిన బోధనేతర విధులు / బాధ్యతల పట్టిక

విధులు / బాధ్యతలు	అప్పగించిన ఉపాధ్యాయుల పేర్లు

కీలక ప్రమాణం Core Standard	వివరణ సూచిక Descriptor		
	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3
నూతన ఉపాధ్యాయులకు వృత్యంతర శిక్షణ	నూతన ఉపాధ్యాయులు పాఠశాల యందు జరిగే అభ్యాసన కార్యక్రమాలను పరిశీలించడానికి మరియు లభ్యమయ్యే సౌకర్యలకు సంబంధించిన సమాచారాన్ని సేకరించడం.	పాఠశాలలో లభ్యమయ్యే సౌకర్యల గురించి, బాధ్యతల గురించి నూతన ఉపాధ్యాయులకు ప్రధానోపాధ్యాయులు, సీనియర్ ఉపాధ్యాయులు శిక్షణను ఇవ్వడం.	నూతన ఉపాధ్యాయుల బాధ్యతలను మెరుగుపరచడానికి పాఠశాల విషయాలను, అభ్యాసకుల ప్రవృత్తులకు, పాఠ్య ప్రణాళిక, అంచనాలను తెలుసుకోవడానికి, ఎస్.ఎమ్.సి ల పాత్రను తెలుసుకోవడానికి, పాఠశాలలో నిర్వహిన్తున్న వివిధ కార్యక్రమాలు / పథకాల గురించి తెలియజేయడానికి ప్రత్యేకమైన శిక్షణ కార్యక్రమాలు నిర్వహించడం.
ఉపాధ్యాయుల హాజరు	గైర్హాజరుకు కారణాలతో కూడిన రికార్డును పాఠశాల నిర్వహించడం, ఉపాధ్యాయులు లేని నిర్వహించడం, ఎటువంటి ప్రత్యామ్నాయ ఏర్పాటు లేకపోవడం.	పాఠశాల పద్ధతి ప్రకారం హాజరు రిజిష్టర్‌లను నిర్వహించడం, అవసరమైతే సమాచారం లేకుండా గైర్హాజరైన వారిపై చర్యలు తీసుకోవడం, ఉపాధ్యాయుడు లేని తరగతికి ఖచ్చితంగా ప్రత్నామ్నాయ ఏర్పాటు చేయడం.	ముందుస్తు సమాచారం లేకుండా గైర్హాజరైన వారికి, తాత్కలిక, దీర్ఘకాలిక సెలవులపై వెళ్లిన వారి తరగతుల నిర్వహణకు ఒక నిర్ధిష్టమైన ప్రణాళిక ఉండడం, ఉపాధ్యాయుడు లేని తరగతికి సమయానుగుణంగా పాఠశాలలోని వారి చేత / బయటి వారి చేతకాని బాధ్యత కల్పించడం. ఇలా కల్పించ వారికి తగిన బాధ్యతలపై శిక్షణ నిర్వచడం, సమయపాలన మరియు నిబ్ధతను కలిగి ఉండడం వంటి సంస్కృతిని ఉపాధ్యాయులు కలిగి ఉండడం.

కీలక ప్రమాణం Core Standard	వివరణ సూచిక Descriptor		
	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3
బాధ్యతలను అప్పగించడం మరియు పనితీరు లక్ష్యాలను నిర్దేశించడం	పాఠశాల ముందుగానే తయారు చేసిన కాలనిర్ణయ పట్టికను అందించడం మరియు ఉపాధ్యాయులు సకాలంలో సిలబస్‌ను పూర్తి చేస్తారని సమయానుగుణంగా అప్పగించిన విధులను నిర్వహిస్తారని ఆశించడం.	ప్రధానోపాధ్యాయులు ఉపాధ్యాయుల బాధ్యతలను తెలియజేయడం మరియు నిర్దేశించిన లక్ష్యాలను సిబ్బంది సమావేశాల ద్వారా సాధించడం, సమీక్షలు పూర్తి చేయడం, అప్పగించిన బాధ్యతలను పనులను ఆశించిన మేరకు పూర్తి చేయడం.	ఉపాధ్యాయులను సంప్రదించి వారికి తగిన బాధ్యతలను పాఠశాల అప్పగించడం, ఉపాధ్యాయులను స్వతహాగా తమ పనితీరు లక్ష్యాలను నిర్దేశించేటట్లు ప్రోత్సహించడం, నవకల్పనకు అవకాశం కల్పించడం, కొత్త ఆలోచనతో ప్రయోగాలు చేయడం, ఉపాధ్యాయులు స్వతహాగా వారి పురోగతిని పర్యవేక్షించుకోవడం.
మారుతున్న విద్యా ప్రణాళికకు అనుగుణంగా ఉపాధ్యాయుల సంసిద్ధత	పాఠశా విద్యా ప్రణాళిక మరియు పాఠ్య వున్తకాలలో జరిగిన మార్పులకు ఉపాధ్యాయుడు తెలుసుకొని ఉండడం.	విద్యా ప్రణాళికలోని మార్పులను అవగత చేసుకోవడానికి ఉపాధ్యాయుల కృషి చేయడం, దానికి అనుగుణమైన బోధనాభ్యసన ప్రక్రియను అవలంభించడం.	విద్యా ప్రణాళికలోని మార్పుకు అనుగుణంగా ఉపాధ్యాయుల చర్చల ద్వారా మరియు ప్రతి చర్యల ద్వారా తమ తరగతి గది అభ్యసనలను మెరుగుపరుచుకోవడానికి పాఠశాల అవకాశాలకు కల్పించడం. సందర్భనుగుణంగా ఉపాధ్యాయులను ప్రోత్సహించడం.
ఉపాధ్యాయుల పనితీరు పై పర్యవేక్షణ	ప్రధానోపాధ్యాయుని ప్రతిస్పందనల ద్వారా ఉపాధ్యాయుని పనితీరును తప్పని సరి తనిఖీలు చేయడం, తరగతి గదులలో ఉపాధ్యాయుల హాజరును తనిఖీ చేయడం మరియు అప్పుడప్పుడు వారి బోధనను పరిశీలించడం.	ప్రధానోపాధ్యాయులు, ఉపాధ్యాయుల పనితీరున సమీక్షించి వారికి, పరిపుష్టి (ఫీడ్‌బ్యాక్) కల్పించడం, తరగతి గది అనుభవాల ద్వారా ఉపాధ్యాయుడు స్వతహాగా సమీక్షించుకుని మెరుగుదల చేసుకోవలసిన అంశాలను గుర్తించడం.	పాఠశాల ఉపాధ్యాయులకు నిరంతర పర్యవేక్షణ ఏర్పరచడం ఉపాధ్యాయుల వినూత్న ఆలోచనను మరియు ప్రక్రియలను చేసేటట్లు ప్రోత్సహించడం, శిక్షణలో ఉపాధ్యాయుల చర్చల ద్వారా కొత్త విషయాలను పొందడం, పొందిన జ్ఞానాన్ని మరియు నైపుణ్యాల తరగతి గది ప్రక్రియలలో పాల్గొనేటట్లు చేయడం.

కీలక ప్రమాణం Core Standard	వివరణ సూచిక Descriptor		
	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3
ఉపాధ్యాయుని వృత్తిపర అభివృద్ధి	తప్పని సరిగా అందరు ఉపాధ్యాయులు వృత్యంతర శిక్షణలో పాల్గొనేటట్లు ప్రధానోపాధ్యాయులు చూడడం.	వృత్తివరమైన అవసరాలను బట్టి ఉపాధ్యాయులకు సంబంధిత వివిధ కార్యక్రమాలను రూపకల్పన చేసి అందులో పాల్గొనేటట్లు పాఠశాల ప్రోత్సహించడం. ఉపాధ్యాయులు ఎదుర్కొనే ఇబ్బందులు విద్యా సంస్థలు / నిష్ణాతుల సహాయంతో పరిష్కరించడం.	పాఠశాల ఉపాధ్యాయులకు నిరంతర పర్యవేక్షణ ఏర్పరచడం ఉపాధ్యాయుల వినూత్న ఆలోచనను మరియు ప్రక్రియలను చేసేటట్లు ప్రోత్సహించి, శిక్షణలో ఉపాధ్యాయుల చర్చల ద్వారా కొత్త విషయాలను పొందడం, పొందిన జ్ఞానాన్ని మరియు నైపుణ్యాలకు తరగతి గది ప్రక్రియలలో పాల్గొనేటట్లు చేయడం.

పాఠశాల అభివృద్ధి

Sources of Evidence

Referential Evidence (Norms/ Guidelines/ Register/ Government Orders)	➢ RTE Act 2009:Chapter-IV (clause 24 at p.8) (http://ssa.nic.in/rte-docs/free%20and%20compulsory.pdf) ➢ SSA Framework for implementation: Chapter-IV (pp.70-80) (http://mhrd.gov.in/sites/upload_files/mhrd/files/upload_document/SSA-Frame-work.pdf) ➢ Framework for implementation of RMSA: Chapter-V (pp.36 & 37) (http://mhrd.gov.in/sites/upload_files/mhrd/files/upload_document/Framework_Final_RMSA_3.pdf) ➢ NCFTE (National Curriculum Framework for Teacher Education), 2009: Chapter-IV (pp.63-74) ➢ ADEPTS (Advancement of Educational Performance through Teacher Support: An MHRD-Unicef Initiative): Chapter-IV (http://prayatna.typepad.com/files/adepts.pdf) ➢ PINDICS (Performance Indicators for Elementary School Teacher), NCERT (2013) (pp.1-12) (http://www.ncert.nic.in/pdf_files/PINDICS.pdf) ➢ NCF-2005: Chapter-V (pp.107-114) (http://www.ncert.nic.in/rightside/links/pdf/framework/english/nf2005.pdf)
Supportive Evidence Available in the School	➢ List of the rules/ responsibilities, learner profile, curricular expectations, context specific teaching-learning practices and role of SMC/SDMC, various schemes, projects, programs, ongoing school practices, etc. ➢ Details of induction programme for new teachers ➢ Continuous professional development/training programs attended by teacher ➢ Average teacher attendance and leave applications of teachers ➢ Alternative arrangements for the classes of absent teachers/ substitution registers ➢ Self-appraisal reports for all the teachers and staff members ➢ Teacher own performance goals as a part of annual plan exercise ➢ Information on syllabus covered at different times of the year ➢ Teacher's qualifications acquired during service ➢ Feedback and suggestions on teacher performance ➢ Teacher's development sections in School Development Plan ➢ In-service training programmes attended by teachers ➢ Pre- designed time-table ➢ Documents showing allocation of duties to the teachers
Evidences School Needs to Create	The school can create evidences by the following device/ technique: ➢ The schedule of the orientation programme conducted for new teachers ➢ Copy of certificates of attending course/ workshop/ seminar/ symposium

నవకల్పనలు

Response Matrix

ప్రతిస్పందన పత్రిక

కీలక ప్రమాణం	స్థాయి-1	స్థాయి-2	స్థాయి-3
నూతన ఉపాధ్యాయుల వృత్యంతర శిక్షణ			
ఉపాధ్యాయుల యొక్క హాజరు			
బాధ్యత అప్పగింత మరియు పనితీరు లక్ష్యాలను నిర్దేశించడం.			
పాఠ్య ప్రణాళిక మార్పులకు అనుగుణంగా ఉపాధ్యాయుల యొక్క సంసిద్ధత			
ఉపాధ్యాయుల యొక్క పనితీరుపై పర్యవేక్షణ			
ఉపాధ్యాయుని యొక్క వృత్తి పర అభివృద్ధి			

అభివృద్ధికై ప్రణాళికా రచన

కీలక ప్రమాణం Core Standard	స్థాయి Level	అభివృద్ధి అంశం Area of Improvement	అభివృద్ధి అంశాల్లో ప్రాధాన్యతా క్రమం (Prioritise area of improvement			ప్రతిపాదిత చర్య Proposal action	కాలపరిమితి Time line (టిక్ √ చేయవలెను)		
			తక్కువ Low	మధ్యమ Medium	ఎక్కువ High		Y-1	Y-2	Y-3
నూతన ఉపాధ్యాయులకు వృత్యంతర శిక్షణ									
ఉపాధ్యాయుల హాజరు									
బాధ్యతలను అప్పగించడం పనితీరు లక్ష్యాలను నిర్దేశించడం									
మారుతున్న ప్రణాళికకు అనుగుణంగా ఉపాధ్యాయుల సంస్థిత									

అభివృద్ధికై ప్రణాళికా రచన

కీలక ప్రమాణం Core Standard	స్థాయి Level	అభివృద్ధి అంశం Area of Improvement	అభివృద్ధి అంశాల్లో ప్రాధాన్యతా క్రమం (Prioritise area of improvement			ప్రతిపాదిత చర్య Proposal action	కాలపరిమితి Time line (టిక్ √ చేయవలెను)		
			తక్కువ Low	మధ్యమ Medium	ఎక్కువ High		Y-1	Y-2	Y-3
ఉపాధ్యాయుల పనితీరుపై పర్యవేక్షణ									
ఉపాధ్యాయుని పనితీరు – అభివృద్ధి									

ప్రధానక్షేత్రం - 5

పాఠశాల నాయకత్వం మరియు నిర్వహణ

ప్రధానక్షేత్రం - 5

పాఠశాల నాయకత్వం మరియు నిర్వహణ

ప్రధానక్షేత్రం గురించి :

నాణ్యమైన విద్యను అందించడంలో స్ఫూర్తిదాయక నాయకత్వం, నిర్వహణ ముఖ్య భూమిక వహిస్తాయి. పాఠశాల నాయకత్వం పాఠశాల రూపాంతరం కోసం చురుకైన పద్ధతుల్ని అవలంబించడానికి పరిపాలనా పరమైన, నిర్వహణా పరమైన బాధ్యతల్ని దాటి వెళుతుంది. అభ్యాసకుల అభ్యసనాన్ని మెరుగుపరచడం కోసం రూపొందించే దార్శనికతకై ప్రణాళికలు రచించడమూ దీనిలోని భాగమే. పాఠశాల నాయకత్వం, పాఠశాల భాగస్వాములందరితోనూ సత్సంబంధాలు నెలకొల్పుతూ, వారిని ప్రణాళికల తయారీలోనూ, నిర్ణయాలు తీసుకోవడం లోనూ, సాధారణ పరిపాలనలోనూ పాలుపంచుకునేట్లు చూస్తుంది. అది పాఠశాల కార్యకలాపాల్లో సమాజం చురుగ్గా పాల్గొనేట్లు చూస్తుంది. అది బోధనాభ్యసన ప్రక్రియలో నిరంతర నవకల్పనల్ని రూపొందించడంలో అవిరామకృషి సల్పుతుంది. పాఠశాలని అన్ని రంగాల్లోనూ నాణ్యత సాధించేలా ఉపాధ్యాయుల్నీ, అభ్యాసకుల్నీ, సమాజాన్నీ, వనరుల్ని సంఘటితం చేసే బలమైన, సమర్థమైన, అంకితభావం గల నాయకులు పాఠశాలకి అవసరం.

స్పందనాత్మక ప్రశ్నలు

ప్రశ్న 1: పాఠశాలకు అందరికీ అర్థమయ్యే ఒక స్పష్టమైన విజన్, మిషన్ మరియు పాఠశాల అభివృద్ధి ప్రణాళిక ఉన్నాయా?

ప్రశ్న 2: పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులు పాఠశాల యొక్క రోజు వారీ కార్యక్రమాలను ఎంత సమర్థవంతంగా నిర్వహిస్తున్నారు?

ప్రశ్న 3: బోధనాభ్యసన ప్రక్రియలో వారు స్వయంగా పాల్గొంటూ అభివృద్ధి చేస్తున్నారా?

ప్రశ్న 4: పాఠశాల అభివృద్ధికి అవసరమయ్యే వాటిని అతడు ఎంత బాగా గుర్తించి, నిరంతరాభివృద్ధికి చేసే మార్పుల్ని నిర్వహిస్తున్నారు?

ప్రశ్న 5: అతడు పాఠశాలకు అందుబాటులో ఉన్న ఆర్థిక, మానవ, భౌతిక వనరుల్ని ఎంత బాగా వినియోగిస్తున్నాడు?

ప్రశ్న 6: ఉపాధ్యాయుల పనితీరు మెరుగుదలను ఏ రకంగా నిర్ధారించుకుంటున్నారు?

ప్రశ్న 7: పాఠశాల అభివృద్ధి కోసం అతడు సిబ్బందితో ఎలాంటి ఆరోగ్యకరమైన సంబంధాలు నెరుపుతున్నారు?

వాస్తవ / యదార్థ సమాచారం

1. పాఠశాలకు ఒక విజన్, మిషన్ స్టేట్‌మెంట్ ఉందా? అవును ☐ కాదు ☐

అవును, అయితే పాఠశాల భవిష్యత్తు అభివృద్ధి కోసం వాటిలోని ముఖ్యాంశాలేమిటి?

2. గత సంవత్సరం యొక్క పాఠశాల అభివృద్ధి ప్రణాళిక అందుబాటులో ఉందా? అవును ☐ కాదు ☐

అవును, అయితే ప్రస్తుత సంవత్సరానికి ప్రధానమైన సూచనలు ఆ ప్రణాళికలో ఏమేమి ఉన్నాయి?

3. గత సంవత్సరపు పాఠశాల అభివృద్ధి ప్రణాళిక ఆచరించబడిందా? అవును ☐ కాదు ☐

అవును, అయితే ఎంతమేరకు దాని లక్ష్యాలు సాధించబడ్డాయి? ఏమైనా మిగిలి పోయి ఉంటే కారణాలేమిటి?

4. (1) ప్రధానోపాధ్యాయుడు ఏ అంశాల్లో శిక్షణ గైకొన్నాడు?

(ఎ) ఆర్థిక నిర్వహణ ☐ బి) ఐ.సి.టి ☐

(సి) పాఠశాల నాయకత్వం ☐

(డి) ఇతరములు (దయచేసి వివరించండి).

(2) అతను / ఆమె ఎక్కడ శిక్షణ తీసుకున్నారు?

5. పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయుడు సాధారణ నిర్వహణాపరమైన నిర్ణయాలు మామూలుగా ఎలా తీసుకుంటారు?

ఎ) స్వంతంగా ☐

బి) కొందరు ఉపాధ్యాయులను సంప్రదించి ☐

సి) అందరు ఉపాధ్యాయులతో కలిసి ☐

డి) ఉపాధ్యాయులు, తల్లిదండ్రులు, ఎస్.యం.సి సభ్యులతో కలిసి ☐

6. తీసుకున్న నిర్ణయాలు / మార్గదర్శకాలు ఉపాధ్యాయులకు సమాచారమిచ్చిన పిదప అవి స్పష్టంగా అర్థం చేసుకునేది.

ఎ) అందరు ఉపాధ్యాయులు బి) ఎక్కువ మంది ఉపాధ్యాయులు

సి) కొందరు ఉపాధ్యాయులు డి) ఒక్కరూ కాదు

7. ఎంత తరచుగా అతను / ఆమె ప్రణాళికల అమలు, చేసిన కార్యక్రమాలు ముఖ్యంగా ప్రాధాన్యతాంశాల్లో సమీక్షిస్తారు?

ఎ) చాలా తరుచుగా బి) అప్పుడప్పుడు

సి) అరుదుగా డి) అసలు సమీక్షించరు

8. అతడు / ఆమె వివిధ పనులు నెరవేర్చడానికి బృందాల నేర్పరిచి, వారిని జవాబుదారీగా చేస్తారా?

అవును ☐ కాదు ☐

అవును, అయితే ఏ ఏ బృందాలు / కమిటీలు ఏర్పరిచారు? వారికీయబడిన పనులేవి?

9. ఉపాధ్యాయుల పనితీరును అతను / ఆమె ఏ విధంగా మానిటర్ చేస్తారు?

ఎ) వ్యక్తిగతంగా చర్చించి ☐

బి) పరీక్షలలో విద్యార్థుల ప్రదర్శనను ఎప్పటికప్పుడు సమీక్షించడం ద్వారా ☐

(సి) సందర్భానుసారంగా తరగతి గదుల్లో బోధనను గమనించడం ద్వారా ☐

(డి) ఇతరములు (దయచేసి వివరించండి) ☐

10. అభ్యాసకుల అభ్యసనను అతడు /ఆమె ఏ రకంగా అంచనా వేస్తారు?

ఎ) నిరంతర సమగ్ర మూల్యాంకనం రికార్డులను సమీక్షించడం ద్వారా ☐

బి) ఉపాధ్యాయులతో చర్చించడం ద్వారా ☐

సి) అందరు అభ్యాసకులు పరీక్షలలో సాధించిన ఫలితాలను పరిశీలించి, కొంత నిర్దుష్ట సమయంలో ఫలితాలలో వచ్చిన మార్పులు / అభివృద్ధిని నోట్ చేసుకోవడం ద్వారా ☐

డి) అసలు ప్రగతి సమీక్ష చేయరు ☐

ఇ) ఉపాధ్యాయులే తమ పరిధిలో విద్యార్థుల ప్రగతిని పరిశీలిస్తారు ☐

కీలక ప్రమాణం Core Standard	వివరణ సూచిక Descriptor		
	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3
దృక్పథాన్ని నిర్మించుకొని దిశా నిర్దేశనం చేయడం	ప్రధానోపాధ్యాయుడు పాఠశాల అభివృద్ధి ప్రణాళిక (ఎస్.డి.పి)ని ఇవ్వ బడ్డ ఆదేశాల కనుగుణంగా తయారు చేయడం, ఇతర భాగస్వాములు ప్రణాళిక తయారీలో పాలుపంచుకునే అవకాశం పొందక పోవడం	ప్రధానోపాధ్యాయుడు ఒక విజన్ / మిషన్ స్టేట్‌మెంట్‌ను రూపొందించడం, ఉపాధ్యాయులు (ఎస్.డి.పి) రూపకల్పనలో పాల్గొనడం, ప్రాధాన్యత క్రమంలో పనులు రూపొందించుకోవడం, ప్రధానోపాధ్యాయుడు ఎస్.డి.పి అమలు కోసం అత్యధిక ఉపాధ్యాయులకు బాధ్యతలు అప్పగించడం, దాని అమలుకు దిశానిర్దేశనం చేయడం.	ప్రధానోపాధ్యాయుడు విజన్ / మిషన్ స్టేట్‌మెంట్‌లో అందరిని భాగస్వాములు చేసి, అందరూ పాల్గొనేలా చేయడం. ప్రస్తుత పద్ధతిని, విధానాల్ని, కార్యక్రమాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని అందరి భాగస్వామ్యంతో ఎస్.డి.పి తయారు చేయుట. తగు చర్యల కోసం సరైన ప్రాధాన్యతల్ని ఏర్పరచుకోవడం. అందరు ఉపాధ్యాయులు తమకు నిర్వచించబడిన పాత్రను, అప్పగించబడిన బాధ్యతలను అర్థం చేసుకుని అందుకు తగినట్లుగా ఆశించిన ప్రగతిని పొందే విధంగా ప్రవర్తించడం, కాలానుగుణంగా ఎస్.డి.పి విజన్‌లలో సమీక్షించుకోవడం.

కీలక ప్రమాణం Core Standard	వివరణ సూచిక Descriptor		
	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3
మార్పుకీ, అభివృద్ధికీ నాయకత్వం వహించడం	పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయుడు దృష్టి సారించాల్సిన అంశాల పట్ల అవగాహన కల్గి ఉండడం, అధికారిక బాధ్యతలూ, తక్షణ అవసరాలకు ప్రతిస్పందించి పనిచేయడం, అవసరమైన మార్పు అరుదుగా చర్చించబడి ప్రతిబింబింపబడుతుంది.	పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయుడు, ఉపాధ్యాయులతో సంప్రదించి పాఠశాల బలాల్ని, మెరుగుపరచాల్సిన అంశాల్ని గుర్తించడం. అవసరమైన మార్పులకు ప్రతిస్పందించడం, కార్యాచరణ ప్రణాళికల్ని గుర్తించి, తగు విధంగా పని చేయడం, తార్కికంగా ప్రగతిని మదింపు చేయడం, అవసరమైన చోట చర్యల్ని సంస్కరించడం బోధనాభ్యసన కార్యక్రమాల్లో మరియు పాఠశాలకు సంబంధించిన ఇతర కార్యక్రమాల్లో ప్రతిబింబించే మార్పుల్ని గమనించడం.	పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయుడు మార్పు ఎందుకవసరమో భాగస్వాములందరికీ స్పష్టంగా తెలియపరచగలగడం. వారి అవగాహనను పెంపొందించడం. స్పష్టమైన లక్ష్యాల్ని గుర్తించి భాగస్వాములతో కలిసి, బుజువులు ఇతర ఆధారాల ఆధారంగా ఊహించదగ్గ అభివృద్ధి వధకాల్ని రూపొందించడం. మార్పు నాయకత్వం వహించడం. క్రమాభివృద్ధిని సమీక్షించడం, మార్పుని ఆచరణలో పెట్టడానికి నాయకత్వ బాధ్యతల్ని పంచడం, రుజువు ఆధారిత, అభివృద్ధికి మార్పుని పాఠశాల కార్యక్రమాల్లో భాగం చేసేలా ఉపాధ్యాయుల్ని ప్రోత్సహించడం.
బోధనాభ్యసన కార్యక్రమానికి నాయకత్వం వహించడం	పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయుడు అన్ని తరగతులు సక్రమంగా నిర్వహించబడేట్లు చూడడం, ఉపాధ్యాయులు గైర్హాజరయిన తరగతులకు ప్రత్యామ్నాయ ఏర్పాట్లు చేయడం, తరగతి గదుల పర్యవేక్షణ ద్వారా ప్రభావశీలమైన బోధన జరిగేలా చూడడం. వేర్వేరు తరగతులు, సబ్జెక్టులలో అభ్యాసకుల ప్రదర్శనపై అవగాహన కలిగి ఉండడం.	పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయుడు బోధనాభ్యసన ప్రక్రియను నిరంతరం పర్యవేక్షించడం, మౌఖిక / రాతపూర్వక ప్రతిస్పందనను వ్యక్తిగతంగా ఉపాధ్యాయులకు అందించడం, వివిధ తరగతులలో, సబ్జెక్టులలో విద్యార్థులు సాధించిన ప్రగతి గురించి సంబంధిత ఉపాధ్యాయులతో చర్చించడం.	పాఠశాలప్రధానోపాధ్యాయుడు ఉపాధ్యాయులు అందరూ కలిసి బోధనాభ్యసన ప్రక్రియలూ పద్ధతులూ రూపొందించుకుని అభ్యాసకుల ప్రగతినీ, సాధననూ పరిశీలించడం, అభ్యసన సూచికల నేపథ్యంలో అవసరమైన మెరుగుదల గురించి విద్యార్థి కేంద్ర బోధనా పద్ధతులూ, నవకల్పనా విధాన బోధనలూ మొదలగు వాటి గురించి చర్చించడం, అభ్యాసకుల ప్రదర్శన గురించి తల్లిదండ్రులతో చర్చించడం.

కీలక ప్రమాణం Core Standard	వివరణ సూచిక Descriptor		
	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3
పాఠశాల నిర్వహణకు నాయకత్వం వహించడం	పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయుడు దైనందిన కార్యకలాపాలనూ పాఠశాల వనరులనూ (సిబ్బంది), సామగ్రి, ఆర్థిక పరమైనవి వాటిని నిర్వహించడం. కొందరికే బాధ్యతలు అప్పగించడం పై అధికారుల నుండి వచ్చిన ఆదేశాలకూ, సూచనలకూ అనుగుణంగా పనిచేయడం, నిర్ణయాన్ని తెలియపరచడం, ఆదేశాల్ని సూచనల్ని పంచుకోవడం.	పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయుడు, సిబ్బంది ప్రణాళిక ప్రకారం కార్యకలాపాలనూ, వనరులనూ సిబ్బంది, సామగ్రి, ఆర్థిక పరమైనవి నిర్వహించడం, నిర్ణయాలు తీసుకోవడంలో సిబ్బందిని భాగస్వామ్యం చేయడం, ఎస్.డి.పి వివరాల్ని అందరికీ తెలియపరచడం, దాని సమర్థవంతమైన అమలు కోసం సిబ్బందికి స్పష్టమైన మార్గదర్శకాలివ్వడం	పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయుడు, సిబ్బంది ఉమ్మడిగా తల్లిదండ్రులు, విద్యార్థులతో సంప్రదింపుల ద్వారా విజన్‌ను అభివృద్ధి పరచడం, పరస్పర అంగీకారం ప్రావీణ్యతల ఆధారంగా సిబ్బందికి బాధ్యతల్ని పంచడం, పరస్పర మద్దతుతో చర్య తీసుకోవడం, ప్రగతిని ఉమ్మడిగా పర్యవేక్షించడం, మూల్యాంకనం చేయడం.

Sources of Evidence

Referential Evidence (Norms/ Guidelines/ Register/ Government Orders)	➢ SSA Framework for Implementation: Chapter-IV (pp.77-79) Chapter-VII (pp.112-115) (http://mhrd.gov.in/sites/upload_files/mhrd/files/upload_document/SSA-Frame-work.pdf) ➢ Framework for Implementation of RMSA: Chapter-V (pp.36-37) (http://mhrd.gov.in/sites/upload_files/mhrd/files/upload_document/Framework_Final_RMSA_3.pdf) ➢ NCF-2005: Chapter-V (pp.104-105) (http://www.ncert.nic.in/rightside/links/pdf/framework/english/nf2005.pdf) ➢ RTE Act 2009: Chapter IV (clause 21& 22 at p.7) and VII (clause 35 & 38 at pp.10-11) (http://ssa.nic.in/rte-docs/free%20and%20compulsory.pdf) ➢ School Leadership Development: National Programme Design and Curriculum Framework (http://mhrd.gov.in/sites/upload_files/mhrd/files/upload_document/SLDP_Framework_NCSL_NUEPA.pdf)
Supportive Evidence Available in the School	➢ Documented/ written/ displayed school vision/ mission statement ➢ Record of members involved in the development and revision of the vision/ mission statement ➢ Copy of the SDP ➢ Record of members involved in the preparation of the SDP, the prioritisation areas identified, action plans created, timelines and allocation of responsibilities for achieving the same ➢ Record showing regular tracking of implementation of the development plans ➢ Minutes of the SMC meetings held ➢ Circulars sent out to all stakeholders seeking their suggestions on improving the current practices and processes in the school ➢ Record showing the appraisal process of teachers in the school, including self-assessment by teachers, peer assessment, School Head/ in- charge assessment, discussions held and feedback of improvements agreed upon thereafter ➢ Availability of curricular standards and expected outcomes for every subject with every teacher (as recorded in lesson plans) ➢ Reports on learners' progress in various areas on a monthly basis ➢ Records by teachers of all the parent-teacher meetings held, teachers' comments about each learner's performance and the points that emerged during discussions with the parents

పాఠశాల రూపొందించాల్సిన ఆధారాలు	పాఠశాల దిగువ ఇవ్వ బడిన సాధనాలు / పద్ధతుల ద్వారా ఆధారాల్ని రూపొందించుకోవచ్చు. • వనరులు, బోధనాభ్యసన ప్రక్రియ, తరగతి గది నిర్వహణలకు సంబంధించి ప్రధానోపాధ్యాయుడు తరగతి మరియు పాఠశాల పరిశీలనలను నమోదు చేయాలి. • ఉపాధ్యాయుల ప్రదర్శన పై అభిప్రాయాల్ని నమోదు చేయాలి.

నవకల్పనలు

ప్రతిస్పందన మాత్రిక (Response Matrix)

పాఠశాల నాయకత్వం మరియు నిర్వహణ

కీలక ప్రమాణం	స్థాయి-1	స్థాయి-2	స్థాయి-3
పాఠశాల విజన్ తయారీ మరియు దిశానిర్దేశనం			
మార్పుకూ, అభివృద్ధికీ నాయకత్వం వహించడం			
బోధనాభ్యసన ప్రక్రియలలో నాయకత్వం			
పాఠశాల నిర్వహణలో నాయకత్వం			

అభివృద్ధికై ప్రణాళికా రచన

కీలక ప్రమాణం Core Standard	స్థాయి Level	అభివృద్ధి అంశం Area of Improvement	అభివృద్ధి అంశాల్లో ప్రాధాన్యతా క్రమం (Prioritise area of improvement			ప్రతిపాదిత చర్య Proposal action	కాలపరిమితి Time line (టిక్ √ చేయవలెను)		
			తక్కువ Low	మధ్యమ Medium	ఎక్కువ High		Y-1	Y-2	Y-3
పాఠశాల విజన్ తయారీ మరియు దిశానిర్దేశనం									
మార్పుకీ, వృద్ధికీ నాయకత్వం వహించడం									
బోధనాభ్యసన ప్రక్రియలో నాయకత్వం									
పాఠశాల నిర్వహణలో నాయకత్వం									

ప్రధానక్షేత్రం - 6

సమ్మిళిత విద్య, ఆరోగ్యం మరియు భద్రత

ప్రధానక్షేత్రం - 6

సమ్మిళిత విద్య, ఆరోగ్యం మరియు భద్రత

ప్రధానక్షేత్రం గురించి :

పిల్లలందరూ నేర్చుకోగలుగుతారు, అనే భావన స్వార్వజనిన విద్యకు మూలాధారం. ఆర్.టి.ఇ చట్టం లింగ, కుల, ఆర్థిక, సామాజిక భౌతిక వ్యత్యాసాలకు అతీతంగా అందరికీ విద్య నందించాలని ప్రభోదిస్తుంది. ఇది భిన్న నేపథ్యాలు గల పిల్లలందర్నీ పాఠశాలలో సమ్మిళితం చేయడంలో దోహదం చేస్తుంది. సమ్మిళితం అంటే కేవలం అందర్నీ సమ్మిళితం చేయడమే కాదు ప్రతి చిన్నారికీ సమాన అవకాశాలు కల్పించడం తద్వారా సమానత్వ సూత్రాల్ని అనుసరించడం. అంతేకాక అందరికీ సమాన అవకాశాలు కల్పించడం ద్వారా పిల్లలకు సురక్షితమైన ఆరోగ్యకరమైన వాతావరణం ఏర్పరచవచ్చు. కాబట్టి ఈ క్షేత్రం ఆరోగ్య, పరిశుభ్ర, భౌతిక, మానసిక సంరక్షణని పాఠశాలల్లో ఏర్పరుస్తుంది. ఈ క్షేత్రం పాఠశాలకు సంబంధించి భాగస్వాములైన ఉపాధ్యాయులు, తల్లిదండ్రులు మరియు సమాజం యొక్క సమగ్ర పర్యవేక్షణ వాతావరణానికి తోడ్పతుంది.

స్పందనాత్మక ప్రశ్నలు

ప్రశ్న 1: సమ్మిళిత విద్యను పాఠశాల ఏ విధంగా అవగతం చేసుకుంటుంది?

ప్రశ్న 2: భౌతిక పరిసరాలను భావోద్వేగ భద్రతను పాఠశాల ఏ విధంగా పెంపొందిస్తుంది?

ప్రశ్న 3: మంచి ఆరోగ్యం మరియు భద్రతకు పాఠశాలలో ఏటువంటి చర్యలను చేపడతారు?

ప్రశ్న 4: విపత్తు నిర్వహణకు పాఠశాల యందు ఎటువంటి ఏర్పాటు చేయబడింది?

ప్రశ్న 5: పాఠశాల ఆవరణ బయట విద్యార్థుల భద్రత ఏ విధంగా భరొసానిస్తున్నారు? (హామినిస్తున్నారు?)

యదార్థ వాస్తవ సమాచారం :

1. విద్యార్థుల సంఖ్య

ఎ. బాలురు _____ బి. బాలికలు _____ సి. ఇతరులు _____

2. నమోదు కాబడిన వివిధ కేటగిరిల విద్యార్థులు

ఎ. ఎస్.సి _____ బి. ఎస్.టి _____ సి. ఓ.బి.సి _____

డి. బిపిఎల్/ ఇడబ్ల్యూఎస్ _____ ఇ. జనరల్ _____ ఎఫ్. సిడ్ల్యూఎస్ఎన్ _____

3. ఎ) సిడ్ల్యూఎస్ఎన్ లోని వివిధ కేటగిరిలలో నమోదు పొందిన విద్యార్థుల సంఖ్య

బి) సి.డ్ల్యూ.ఎస్.ఎన్ లోని వివిధ కేటగిరిలలో చెందిన విద్యార్థులకు అందిన ఉపకరణాలు

4. ఉపకార వేతనాలు అందుతున్న విద్యార్థులు :

ఎ. సిడ్ల్యూఎస్ఎన్ _____ బి. బిపిఎల్/ ఇడబ్ల్యూఎస్ _____ సి. ఎస్.సి _____

డి. ఓబిసి _____ ఇ. బాలికలు _____ ఎఫ్. ఎస్.టి _____

స్పందనాత్మక ప్రశ్నలు

ప్రశ్న 1: సమ్మిళిత విద్యను పాఠశాల ఏ విధంగా అవగతం చేసుకుంటుంది?

ప్రశ్న 2: భౌతిక పరిసరాలను భావోద్వేగ భద్రతను పాఠశాల ఏ విధంగా పెంపొందిస్తుంది?

ప్రశ్న 3: మంచి ఆరోగ్యం మరియు భద్రతకు పాఠశాలలో ఏటువంటి చర్యలను చేపడతారు?

ప్రశ్న 4: విపత్తు నిర్వహణకు పాఠశాల యందు ఎటువంటి ఏర్పాటు చేయబడింది?

ప్రశ్న 5: పాఠశాల ఆవరణ బయట విద్యార్థుల భద్రత ఏ విధంగా భరొసానిస్తున్నారు? (హామినిస్తున్నారు?)

యదార్థ వాస్తవ సమాచారం :

1. విద్యార్థుల సంఖ్య

ఎ. బాలురు _____ బి. బాలికలు _____ సి. ఇతరులు _____

2. నమోదు కాబడిన వివిధ కేటగిరిల విద్యార్థులు

ఎ. ఎస్.సి _____ బి. ఎస్.టి _____ సి. ఓ.బి.సి _____

డి. బిపిఎల్/ ఇడబ్ల్యూఎస్ _____ ఇ. జనరల్ _____ ఎఫ్. సిడ్ల్యూఎస్ఎన్ _____

3. ఎ) సిడ్ల్యూఎస్ఎన్ లోని వివిధ కేటగిరిలలో నమోదు పొందిన విద్యార్థుల సంఖ్య

బి) సి.డ్ల్యూ.ఎస్.ఎన్ లోని వివిధ కేటగిరిలలో చెందిన విద్యార్థులకు అందిన ఉపకరణాలు

4. ఉపకార వేతనాలు అందుతున్న విద్యార్థులు :

ఎ. సిడ్ల్యూఎస్ఎన్ _____ బి. బిపిఎల్/ ఇడబ్ల్యూఎస్ _____ సి. ఎస్.సి _____

డి. ఓబిసి _____ ఇ. బాలికలు _____ ఎఫ్. ఎస్.టి _____

5. 1. సి.డ్ల్యూ.ఎస్.ఎన్ కు విషయనిపుణులు అందుబాటులో ఉన్నారా? అవును ☐ కాదు ☐

2. విద్యార్థులకు ఏర్పాటు చేసిన కార్యక్రమాలు

ఎ. ప్రథమ చికిత్స ☐

బి. కౌమార విద్య, లైంగిక విద్య ☐

సి. మాదక ద్రవ్యాలు ☐

డి. రక్షణ మాక్ డ్రిల్స్ ☐

ఇ. రోడ్డు భద్రత / ట్రాఫిక్ నియంత్రణ ☐

6. లైంగిక వేధింపుల గూర్చి పని చేయు కమిటీలు ఉన్నాయా : అవును ☐ కాదు ☐

7. అగ్ని ప్రమాదాలు, భూకంపాలు, వరదలు వచ్చినప్పుడు, విపత్తు నివారణకు తగ్గించుటకు తగు ప్రణాళిక ఉన్నదా? అవును ☐ కాదు ☐

8. పాఠశాల విద్యార్థులకు కౌన్సిలింగ్ నిర్వహించబడినదా? అవును ☐ కాదు ☐

9. ఎ. ఆరోగ్య పరీక్షలు జరిగిన విద్యార్థులు సంఖ్య

_____

బి. ఏ ఏ ఆరోగ్య పరీక్షలు జరిగినవి?

_____

సి. గత సం।। పాఠశాల ఏర్పాటు చేసిన క్యాంపులు

1. వైద్య / ఆరోగ్య _____

2. హిమోగ్లోబిన్ చెకప్ క్యాప్‌లు _____

3. రోడ్డు భద్రత అవగాహన కార్యక్రమాలు _____

4. ఆరోగ్య, పరిశుభ్రత, పారిశుధ్యం _____

డి. 1. ఎన్నిసార్లు ఆరోగ్య కార్యకర్త పాఠశాలకు వైద్య, ఆరోగ్య క్యాంప్‌లకు ఆహ్వానించారు. _____

2. ఆరోగ్య కార్యకర్త వివరాలు : _____

_____

కీలక ప్రమాణం Core Standard	వివరణ సూచిక Descriptor		
	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3
సమ్మిళిత సంస్కృతి	పాఠశాలలో ప్రవేశాలను కులం, లింగ, భాష, ఆర్థిక, వైకల్యపరంగా, తిరస్కరించకపోవడం, విభిన్న నేపథ్యాలు కలిగిన తల్లిదండ్రులు తమ పిల్లలను క్రమం తప్పకుండా పంపించేటట్లు ఒప్పించడం	ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులు, తల్లిదండ్రులు, సమ వయస్కులు మరియు ఇతర సిబ్బందిలో కుల, లింగ, సాంఘిక, ఆర్థిక, నేపథ్యాల పరంగా సమానత్వం గురించి పాటుపడడం, తరగతి గది పని, కృత్యాలు నిర్వహించడం, సీట్లను ఏర్పాటు చేయడం, బాలికలు మరియు వైకల్యము కలిగిన వారిని ప్రోత్సహించడం.	వివిధ సామర్థ్యాలు మరియు నేపథ్యము కలిగిన విద్యార్థుల అవసరాలకు పాఠశాల స్పందిస్తుంది. అందరు విద్యార్థులు పాల్గొనేటట్లు, ప్రాధాన్యత కల్పించడం, విభిన్న భౌతిక, భావోద్వేగ, అభ్యసన సామర్థ్యాల విద్యార్థులు పాల్గొనేట్లుకు పాఠశాల ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం, విభిన్న నేపథ్యాలు కలిగిన తల్లిదండ్రులను చురుకుగా ఎస్.ఎం.సి. సమావేశాలలో పాఠశాల కార్యక్రమాలలో పాల్గొనేటట్లు ప్రోత్సహించడం.
ప్రత్యేక అవసరాలు కలిగిన పిల్లల సమ్మిళితం CwSN	బాహ్యంగా కనిపించే వైకల్యాలు కలిగిన పిల్లల యొక్క రికార్డును నిర్వహించడం, నిధులు మరియు వనరులను ఉపయోగించి వివిధ కార్యక్రమాలు చేపట్టడం, సంబంధిత నివేదికలను నిర్వహించడం.	వైక్యా చట్టం గురించి అందరికి అవగాహన కలిగి ఉండడం, నిపుణుల సహాయంతో CwSN పిల్లలను గుర్తించడం, ఉపాధ్యాయులు CwSN పిల్లలకు బోధించడానికి ప్రత్యేక బోధనాభ్యసన సామగ్రిని రూపొందించడం, పాఠ్య అంశాలను, అభ్యసన వ్యూహాలు, మదింపు పద్ధతులు అవలంబిస్తారు. CwSN పిల్లలు లక్ష్యాలను చేరుకునే విధంగా ప్రయత్నం చేయడం.	CwSN పిల్లలను గుర్తించడం, వారికి కావలసిన సహకారం అందించడానికి ఎన్.జి.ఓలను మరియు సమాజం యొక్క సహకారం తీసుకోవడం. CwSN పిల్లల ప్రగతిని పర్యవేక్షించడం మరియు నివేదికలను నిర్వహించడం, CwSN పిల్లలను సాధారణ విద్యార్థులతో కలపడం, శిక్షణ ద్వారా ఉపాధ్యాయుల సామర్థ్యాన్ని పెంచడం

కీలక ప్రమాణం Core Standard	వివరణ సూచిక Descriptor		
	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3
భౌతికపరమైన భద్రత	భవన నిర్మాణం, రోడ్డు భద్రత మొదలగునవి అనుగుణంగా పాఠశాల భద్రతకు సంబంధించిన అమలులో ఉన్న నిబంధనలకు ఉండడాన్ని పరిశీలించడం. ఇప్పటికీ ఉన్న పాఠశాల భవనానికి సంబంధించి, భద్రత పరమైన అంశాలలో తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకోవడం మరియు అదనపు నిర్మాణాలు కూడా భద్రతపర నిబంధనల మేరకు ఉన్నాయా అని? నిర్ధారించుకోవడం ఉదా॥ భద్రత సామగ్రి సంబంధించిన వివరాలు, అత్యవసర నిర్గమ ద్వారాలు, అత్యవసర ఫోన్ నెంబర్లు, ప్రథమ చికిత్స పేటికలు, అగ్నిమాపక పరికరాలు మొదలగు వాటికి సంబంధించి సమాచారాన్ని ప్రదర్శించడం.	వంటశాల, ప్రయోగశాలకు సంబంధించిన ప్రమాదకర వస్తువులను ఉపయోగించడంలోను, భద్రపరచడంలోను తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకోవడం, సందర్శకుల రాకపోకలను పర్యవేక్షించడం, ప్రమాదాలకు సంబంధించి భద్రత పరమైన సామూహిక (డిల్స్ చేపట్టడం, అత్యవసర పరిస్థితులను ఎదుర్కోవడానికి స్థానిక సంస్థలను ఉపయోగించడడం. ఎలుకలు, పందికొక్కులు, పాములు, వీధికుక్కల వంటి వాటి నుండి పాఠశాలను పరిరక్షించుకోవడం, ప్రమాదానికి ఆస్కారం ఉన్న ప్రదేశాలను గుర్తించడం, తగిన గుర్తింపు చిహ్నాలను పెట్టడం, ట్రాఫిక్ ఎక్కువగా ఉండే సమయాలలో ప్రమాదాలు సంభవించే ప్రాంతాలలో తగిన విధంగా సిబ్బందిని నియమించి, ట్రాఫిక్‌ను నియంత్రించడం.	విపత్తు నిర్వహణ గురించి పాఠశాలకు సంబంధించిన వ్యక్తులు అందరికి అవగాహన కల్పించడం, అత్యవసర సందర్భాలలో ప్రతిస్పందించడానికి తగిన ప్రణాళిక ఉంటూ తగిన సమాచారం అందించడం, నిర్వహణపరమైన ఒప్పందం కలిగి ఉండడం, ఈ ప్రణాళికలు, విధానాలను నిరంతరంగా సమీక్షించడం, భద్రత మరియు ముందస్తు జాగ్రత్తలపై విద్యార్థులకు అవగాహన కలిగించడానికి శిక్షణ / సెమినార్లు / వర్క్‌షాపు / సమయానుకూలంగా నిర్వహించడం. బోధనాభ్యసన ప్రక్రియలో భాగంగా భద్రత వరమైన అవగాహన కార్యక్రమం, భద్రతపరమైన (డిల్స్‌ను నిర్వహించడం, విద్యార్థులకు రవాణా సౌకర్యం భద్రంగా ఉన్నదని నిర్ధారించుకోవడం, రోడ్డు భద్రతా అవగాహన సదస్సులలో పాల్గొనడం.

కీలక ప్రమాణం Core Standard	వివరణ సూచిక Descriptor		
	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3
మానసిక భద్రత	పిల్లల వేధింపులు మరియు పీడనకు సంబంధించిన విధానాల గురించి పాఠశాల జాగరూకతతో ఉండడం; శారీరకంగా శిక్షించడం లేదా తీవ్ర వదజాలంతో మాటలతో వేధించడం వంటి వాటికి అవకాశం కల్పించకపోవడం	పాఠశాల సిబ్బంది లైంగికంగా / శారీరకంగా / మాదకద్రవ్యాల వేధింపులకు సంబంధించిన చిహ్నాలను, లక్షణాలను గుర్తించే విధంగా శిక్షణ పొందడం; చెడు స్పర్శ, మంచి స్పర్శ మధ్య గల తేడాల గురించి పిల్లల్లో చైతన్యాన్ని పెంపొందించడం; డిజిటల్ మరియు ఇతర అభ్యసన సామగ్రిలో అభ్యంతరకరమైన అంశాలను మొత్తం పరిశీలించి జాగ్రత్తలు తీసుకోవడం; అందరికి దూరంగా నిర్మానుష్య ప్రదేశాలలో ఏ ఒక్క విద్యార్థి ఒంటరిగా ఉండకుండా చూడడం; నియోజనాలు మదింపు వంటి వాటి ఎక్కువ పని ఒత్తిడి, భారం వల్ల మానసికంగా ప్రతికూల ప్రభావం పడకుండా చూడడం; పిల్లలు మరియు తల్లిదండ్రులు ఇచ్చే ఫిర్యాదులు, విజ్ఞాపనలను పరిష్కరించే యంత్రాంగం కలిగి ఉండడం; పాఠశాలలో పనిచేసే వయోజనులందరి నేపథ్యాన్ని పరిశీలించడం	పిల్లలందరి భావోద్వేగ భద్రత కొరకు సంభాషణ, చర్చ, పిల్లల వేధింపులపై కార్యక్రమాలు, లైంగిక మరియు కౌమారవిద్య, తరచుగా ఒక్కొక్కరికి కౌన్సిలింగ్ తరగతులు, విజ్ఞాపనలు, ఫిర్యాదులు పరిష్కారం వంటి వాటి ద్వారా చైతన్యం కల్పించుటకు పాఠశాల నిర్మాణాత్మక విధానాలు అవలంబించడం; భావోద్వేగ, భద్రత విధానాల అమలును పరిశీలించడం మరియు తరచుగా సమీక్షించడం; పాఠ్య ప్రణాళిక ప్రగతికి చెందిన భారం మరియు ఒత్తిడితో ఏర్పడే పిల్లల వ్యాకులతను దూరం చేసే విధంగా పిల్లలు, తల్లిదండ్రులకు కౌన్సిలింగ్ నిర్వహించడం, తద్వారా పిల్లలు భరించగలిగే విధానాలను అభివృద్ధి చేసుకొనుటకు సహాయ పడడం; వివిధ వయస్కుల వారికి తగినట్లుగా తరచుగా భవిష్యత్తులో ఉపయోగపడే విద్యా, ఉద్యోగ సంబంధ కౌన్సిలింగ్ తరగతులు నిర్వహించడం.

కీలక ప్రమాణం Core Standard	వివరణ సూచిక Descriptor		
	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3
ఆరోగ్యం మరియు పరిశుభ్రత	పాఠశాల ఆవరణ యొక్క పరిశుభ్రత, పారిశుద్ధ్యం మరియు పిల్లల వ్యక్తిగత పరిశుభ్రతను అప్పుడప్పుడు పరిశీలించడం; వ్యర్థాల కొరకు చెత్త బుట్టలు ఏర్పాటు చేయడం; అందరు విద్యార్థుల ఎత్తు మరియు బరువు కొలతలను నమోదు చేయడం.	ఆరోగ్యం, పరిశుభ్రత మరియు పారిశుధ్యంపై పాఠశాల ఒక విధానాన్ని కలిగి ఉండడం; పరిశుభ్రత మరియు పారిశుద్ధ్యానికి సంబంధించిన అన్ని సౌకర్యాలు, మధ్యాహ్న భోజన పథకం నాణ్యత మరియు పిల్లల వ్యక్తిగత పరిశుభత్రను పరిశీలించడం ద్వారా తరచుగా నిర్ధారించుకోవడం; వ్యర్థాల నిర్వహణకు అవసరమైన చర్యలు చేపట్టడం; చైతన్యపరిచే కార్యక్రమాలను ప్రారంభించడం, విద్యార్థుల ఆరోగ్య స్థితిని పరిశీలించుటకు పెరుగుదలను సూచించు పట్టికలు రూపొందించడం, ప్రాథమిక ఆరోగ్య పరీక్షలు తరచుగా నిర్వహించే సదుపాయాలు కల్పించడం (దంత మరియు కంటి పరీక్షలతో సహా)	పాఠశాల మరియు పాఠశాల యాజమాన్య కమిటీ (ఎస్.ఎం.సి) రెండు కలిసి పాఠశాల పరిశుభ్రత, పారిశుద్ధ్యం మరియు పిల్లల వ్యక్తిగత పరిశుభ్రతను పర్యవేక్షించడం; తల్లిదండ్రులు / సంరక్షకులకు ఆరోగ్యం, పరిశుభ్రత మరియు పారిశుద్ధ్యంపై శిక్షణ కార్యక్రమాలు / కార్యశాలలు నిర్వహించడం; ఈ సందర్భాలలో ఆరోగ్య కార్యకర్తలను ఆహ్వానించడం; పాఠశాలలో గమనించిన ఆరోగ్య సంబంధ సమస్యల గురించి తల్లిదండ్రులు / సంరక్షకులకు సలహాలనివ్వడం; మాదక ద్రవ్యాల అలవాటుకు గురయిన, పిల్లలకు వైద్య సలహాను కల్పించడం.

పాఠశాల అభివృద్ధి

Sources of Evidence

Referential Evidence (Norms/ Guidelines/ Register/ Government Orders)	➢ RMSA Framework: Chapter-IV (pp.22-28), VI (pp.42- 47) (http://mhrd.gov.in/sites/upload_files/mhrd/files/upload_document/Framework_Final_RMSA_3.pdf) ➢ SSA Framework: Chapter-III (pp.23- 53) (http://mhrd.gov.in/sites/upload_files/mhrd/files/upload_document/SSA-Frame-work.pdf) ➢ NCF-2005: Chapter-IV (pp.78-100) (http://www.ncert.nic.in/rightside/links/pdf/framework/english/nf2005.pdf) ➢ RTE Act-2009: Chapter-II (clause 3 at p.3), IV (clause 17 at p.6), VI (clause 31 at p.9) (http://ssa.nic.in/rte-docs/free%20and%20compulsory.pdf) ➢ Swachh Bharat Swachh Vidyalaya, 2014 (pp.1- 45) (http://mhrd.gov.in/sites/upload_files/mhrd/files/upload_document/Eng_Swachch-Bharat-Swachch-Vidhalaya.pdf) ➢ School Safety, National Disaster Management Division (http://www.ndmindia.nic.in/School%20Safety%20Draft_Series1.0.pdf)
Supportive Evidence Available in the School	➢ Records of admission of children with details of their background ➢ List of projects related to health, hygiene and inclusion ➢ List of the requirements of CWSN as identified by the teachers ➢ Record of curricular material, aids and appliances available and required for CWSN ➢ List of tasks, activities and programs in which parents were involved in the school ➢ Samples school displays on sensitive, health and safety issues like child abuse, 'good touch', 'bad touch', etc. ➢ Response plans for emergency in the school ➢ Mechanism for receiving the complaints and grievance of learners and parents; availability of complaint box in the school ➢ Records of one to one counselling sessions for learner ➢ Records of health checkups of children ➢ Records of measures undertaken for building safety ➢ Records of cleanliness checks ➢ Records of programmes building awareness on safety, health and hygiene
Evidences School Needs to Create	The school can create evidences using following devices/ techniques: ➢ Observation of school in relation to health, hygiene and inclusion ➢ Interaction with parents, learners, community to cater the needs of all children

నవకల్పనలు

ప్రతిస్పందన మాత్రిక Response Matrix

సమ్మిళిత, ఆరోగ్యం, మరియు భద్రత

కీలక ప్రమాణం	స్థాయి-1	స్థాయి-2	స్థాయి-3
పాఠశాల సంస్కృతి			
ప్రత్యేక అవసరాలు కలిగిన పిల్లల సమ్మిళితం			
భౌతికపరమైన భద్రత			
మానసికపరమైన భద్రత			
ఆరోగ్యం, పరిశుభ్రత			

అభివృద్ధికై ప్రణాళికా రచన

కీలక ప్రమాణం Core Standard	స్థాయి Level	అభివృద్ధి అంశం Area of Improvement	అభివృద్ధి అంశాల్లో ప్రాధాన్యతా క్రమం (Prioritise area of improvement			ప్రతిపాదిత చర్య Proposal action	కాలపరిమితి Time line (టిక్ √ చేయవలెను)		
			తక్కువ Low	మధ్యమ Medium	ఎక్కువ High		Y-1	Y-2	Y-3
సమ్మిళిత సంస్కృతి									
ప్రత్యేక అవసరాలు కలిగిన పిల్లల సమ్మేళనం									
భౌతికపరమైన భద్రత									
మానసికపరమైన భద్రత									
ఆరోగ్యం, పరిశుభ్రత									

ప్రధానక్షేత్రం - 7

ఉపయుక్తమైన సామాజిక భాగస్వామ్యం

ప్రధానక్షేత్రం - 7

ఉపయుక్తమైన సామాజిక భాగస్వామ్యం

ప్రధానక్షేత్రం గురించి :

'సమాజం' అంటే పాఠశాల యాజమాన్య కమిటీ, ఉపాధ్యాయులు, అభ్యాసకులు, తల్లిదండ్రులు / సంరక్షకులు, స్థానికులు, అనుబంధ సాంస్కృతిక సంస్థలు, స్వచ్ఛంద సంస్థలు వీటన్నింటి సభ్యుల సమూహం. పాఠశాల అభివృద్ధికి సమాజంతో కలసి పనిచేయడం కీలకం. అభ్యాసకులకు నాణ్యమైన విద్యను అందించడం, పాఠశాల లక్ష్యాలను సాధించడంలో పాఠశాలకు సమాజం యొక్క సహకారం అవసరం.. పాఠశాలకు సమాజంతో ఉండే క్రియాశీల ఒడంబడికి, పాఠశాల వనరుల గరిష్ట వినియోగానికీ, అభ్యాసకుల పరిపూర్ణ వికాసానికీ, పాఠశాల యొక్క మెరుగైన నిర్వహణకూ తోడ్పడుతుంది. కాబట్టి పాఠశాల సమాజంతో అర్థవంతమైన సంబంధాన్ని ఏర్పరుచుకుంటే పాఠశాలకూ సమాజానికీ ప్రయోజనం చేకూరుతుంది. పాఠశాల ప్రణాళికల రూపకల్పనకు, అమలుకు వనరుల మార్పిడికి, పర్యవేక్షణకు ప్రతి బడిలోనూ ఎస్.ఎమ్.సి / ఎస్.యం.డి.సి లు ఏర్పరిచారు. అవి పిల్లల నమోదు, నిలకడ, బోధనాభ్యసన ప్రక్రియ, అభ్యసన ఫలితాలు–వీటన్నింటి మెరుగుదలలో కీలకపాత్ర పోషిస్తాయి.

స్పందనాత్మక ప్రశ్నలు

ప్రశ్న 1: సమాజం, SMC/SMDC లు పాఠశాలకు ప్రణాళికలు రూపొందించుకోవడం లోనూ, నిర్వహణలోనూ ఏ రకంగా తోడ్పతుడున్నాయి?

ప్రశ్న 2: బోధనాభ్యసన ప్రక్రియలు, అభ్యసనా ఫలితాల సాధనలో సమాజం, SMC/SMDC ల పాత్ర ఏమిటి?

ప్రశ్న 3: బడి సమాజంతో ఎటువంటి బంధాన్ని ఏర్పరుచుకుంది?

ప్రశ్న 4: బడి తన వికాసానికి సామాజిక వనరుల్ని ఏ ఏ విధాలుగా సమీకరిస్తోంది?

ప్రశ్న 5: సమాజం వనరుల్ని బడి వికాసానికి ఏ రకంగా సమకూరుస్తుంది?

యదార్థ సమాచారం

1. SMC/SMDC సభ్యుల సంఖ్య : _____

2. SMC/SMDC యొక్క సంఘటనం :

(ప్రతి కేటగిరికి చెందిన ప్రతినిధుల సంఖ్యను వ్రాయండి)

ఎ) తల్లిదండ్రులు _____ బి) ఉపాధ్యాయులు _____ సి) స్త్రీలు _____

డి) మైనారిటీలు _____ ఇ) స్థానిక అధికారులు _____ ఎఫ్) ఎస్.సి/ఎస్.టి _____

3. గత విద్యా సంవత్సరంలో నిర్వహించిన సమావేశాల సంఖ్య : _____

4. గత విద్యా సంవత్సరంలో నిర్వహించిన సమావేశాల్లో హాజరైన సభ్యుల సరాసరి సంఖ్య : _____

5. శిక్షణ గైకొన్న SMC/SMDC సభ్యుల సంఖ్య : _____

6. బడికి గత విద్యా సంవత్సరంలో SMC/SMDC సహకరించిన కృత్యాలు / అంశాలు :

కీలక ప్రమాణం Core Standard	వివరణ సూచిక Descriptor		
	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3
SMC/SMDC ల ఏర్పాటు, నిర్వహణ	ముందుగా ఎజెండా నిర్ణయించుకోకుండా సమావేశాలు ఏర్పరుచుకోవడం, కొందరు సభ్యులే హాజరవడం, ఎక్కువగా ఆర్థిక పరమైన, భౌతిక వసతులకు సంబంధించిన నిర్ణయాల్నే **SMC/SMDC** లు తీసుకోవడం	ముందస్తు సమాచారమిచ్చి నిర్ధిష్ట ఎజెండాతో సమావేశం ఏర్పరుచుకోవడం, అత్యధిక సభ్యులు సమావేశాలకి హాజరై, చర్చల్లో పాల్గొనడం; **SMC/SMDC** ఆర్థికపరమైన, భౌతిక వనతులకు నంబంధించిన నిర్ణయాలతో పాటు, ఇతర అంశాల పైనా నిర్ణయాలు గైకొనడం.	**SMC/SMDC** సమావేశాలు తరుచుగా ఏర్పాటు చేయబడుతూ అవసరమైనప్పుడు అదనంగా నమావేశం కావడం; గుర్తించుకున్న నమస్యల పరిష్కారానికై పథకాల్ని చర్చించడం; **SMC/SMDC** వసతుల్ని కల్పించడం, నిర్ణయాల అమలును సమీక్షించడం.
పాఠశాల అభివృద్ధిలో పాత్ర	**SMC/SMDC** లు ఆర్.టి.ఇ చట్టం-2009 పై అవగాహన కలిగి ఉండడం, అదే విధంగా బడికి నంబంధించిన **SSA, RMSA** నిబంధనల గురించి తెలిసి ఉండడం. **SMC, SMDC** సమావేశాల్లో ఎస్.డి.పి గురించి చర్చించడం.	**SMC/SMDC** లు ఆర్.టి.ఇ చట్టం-2009 అమలుకు సహకరించడం, దాని కనుగుణంగా వ్యవహరించడం **SSA SMDC** నిబంధనల ఆచరణకు కూడా సహకరించడం, ఎస్.డి.పి లో తక్షణం దృష్టి సారించాల్సిన అంశాలపై చేపట్టవలసిన చర్యలను నూచించడం, ఆర్.టి.ఇ చట్టం-2009, **SSA/RMSA** లకు సంబంధించిన సమాచారాన్ని సమాజంతో పంచుకోవడం.	**SMC/SMDC** లు మూల్యాంకన ప్రక్రియలో పాలుపంచుకోవడం; అభివృద్ధికి గల అవకాశాల్ని ప్రాధాన్యాల్ని గుర్తించడంలో నహకరించడం, ఉపాధ్యాయులతో పాటు ఎన్.డి.పి రూపొందించి పరిపూర్ణ వికాసానికై దాని అమలును పర్యవేక్షించడం.

కీలక ప్రమాణం	వివరణ సూచిక Descriptor		
Core Standard	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3
బడి – సమాజం బంధం	పాఠశాలలో జరిగే వివిధ వేడుకలకు తల్లిదండ్రుల్నీ, ప్రజల్నీ ఆహ్వానించడం; వారికి ప్రస్తుతం పాఠశాలలో ఉన్న వసతుల్ని గురించి వివరించడం; ప్రస్తుతం ఎదుర్కొంటున్న సవాళ్ళను గురించి చెప్పడం	పాఠశాల సమాజం, పరస్పర చర్చలలో పాల్గొనడం, సామాజిక, ఆర్థిక నేపథ్యాలు, అభ్యాసకుల నమోదు, హాజరు మొదలగునవి చర్చించడం, ఎస్.ఎమ్.సి బడి నిర్వహణకు, వసతుల మెరుగుదలకు వనరుల్ని సమీకరించడం, పాఠశాల, సమాజం పాఠశాల వేడుకల్లో ఉమ్మడిగా పాల్గొనడం.	బడి, సమాజం బడియొక్క అవసరాల్ని ఉమ్మడిగా అంచనా వేయడం, అందుబాటులో ఉన్న వనరుల్ని గుర్తించడం, బడి వికాసం కోసం వాటిని ప్రణాళిక ప్రకారం గరిష్ట వినియోగంలోకి తెచ్చుకోవడం, వనరుల సమీకరణ కోసం బడి, సమాజం ఎన్.జి.ఓల వద్దకు, కార్పొరేట్ సంస్థల వద్దకు, పూర్వ విద్యార్థుల వద్దకు వెళ్ళడం.
అభ్యసనం వనరుగా సమాజం	పాఠశాల అందుబాటులోని సామాజిక సహకారం పొంది, సమీపంలోని దర్శనీయ స్థలాల్లోకి అభ్యాసకులను తీసుకెళ్లడం	సమాజం యొక్క సంస్కృతి చరిత్ర, సంప్రదాయ విజ్ఞానం (జానపద గేయాలు, కళలు, వ్యవసాయ పద్ధతులు మొ॥) పట్ల అభ్యాసకులకు అవగాహన పెంపొందించడం; ఛాయా చిత్రాలను, ప్రముఖ వ్యక్తుల చిత్రాలను, ముఖ్యమైన స్థలాల చిత్రాలను, సమాజం యొక్క ముఖ్యాంశాల చిత్రాలను ప్రదర్శించడం, స్థానిక కళాకారుల్ని, చేతి వృత్తి పనుల వారిని ఆహ్వానించి అభ్యాసకులతో మాట్లాడించడం.	పాఠశాల ఒక ప్రణాళికాయుత పద్ధతిలో వివిధ విషయాల్లోని, తరగతుల్లోని స్థానిక సమాజ జ్ఞానాన్ని, నైపుణ్యాన్ని బోధనాభ్యసనలో అనుసంధానం చేయడం; సమాజాన్ని, గ్రామాన్ని ఒక అభ్యసనా కేంద్రంగా ఉపయోగించి ప్రత్యేక వృత్తిగత నైపుణ్యాల్ని అభివృద్ధి చేయడం.

కీలక ప్రమాణం Core Standard	వివరణ సూచిక Descriptor		
	స్థాయి -1	స్థాయి -2	స్థాయి -3
సమాజాన్ని సాధికారికం చేయడం	ఎస్.ఎమ్.సి వారు ఎ.డి.పి అమలుకు అదనపు వనరుల్ని గుర్తించి అవి పొందడానికి సరైన సమర్థవంతమైన మూలాల్ని గుర్తించడం.	పాఠశాల నిర్వహణకు దాని వసతుల మెరుగుదలకై ఎస్.ఎమ్.సి వనరుల్ని సమకూర్చడం, పాఠశాల, మరియు సమాజం ఉమ్మడిగా వివిధ వేడుకల్ని నిర్వహించడం.	పాఠశాల మరియు సమాజం, ఎన్.జి.ఓలు, కార్పొరేట్ సంస్థలు, పూర్వ విద్యార్థులు మొదలగు వారి సహకారంతో వనరుల్ని నమీకరించుకోవడం; పాఠశాల సమాజానికి ఉపయోగపడే పరిశుభ్రతా కార్యక్రమాలు, అక్షరాస్యతా కార్యక్రమాలు, లైంగిక, సామాజిక వివక్షలకు వ్యతిరేకంగా అవగాహనా కార్యక్రమాలు నిర్వహించడం, సమాజ భాగస్వామ్యానికి సంబంధించి క్రియాశీలకంగా పాఠశాల వేదిక నేర్పరచడం.

Sources of Evidence

Referential Evidence (Norms/ Guidelines/ Register/ Government Orders)	➢ SSA Framework for Implementation: Chapter-V (pp.83-91), Chapter-IX (p.137-139) (http://mhrd.gov.in/sites/upload_files/mhrd/files/upload_document/SSA-Frame-work.pdf) ➢ Framework for Implementation of RMSA: Chapter-II (p.7), Chapter-IV (p.65, p.79), Chapter-VI (pp.43-45) & Chapter-VII (pp.53-57) (http://mhrd.gov.in/sites/upload_files/mhrd/files/upload_document/Framework_Final_RMSA_3.pdf) ➢ NCF-2005: Chapter-II (pp.30-34) Chapter-IV (pp.88-89) (NCF-2005: http://www.ncert.nic.in/rightside/links/pdf/framework/english/nf2005.pdf) ➢ RTE Act-2009: Chapter-III (clause 10 at p.5), Chapter-IV (clause 21, 22 at p.7) &Chapter-VII (clause 35, 38 at pp.10-11) (http://ssa.nic.in/rte-docs/free%20and%20compulsory.pdf)
Supportive Evidence Available in the School	➢ SMC/ SDMC Register/s containing the following components: • Formation of SMC/ SDMC with the list of members • Agenda and minutes of meetings • Member attendance • Follow-up decisions taken and review of work done since last meeting • Discussions for creating SDP • SMC/ SDMC participation in school evaluation, monitoring and implementation of plans ➢ Mode of communication to the SMC/ SDMC members for attending the meeting i.e. prior notice ➢ Teaching-learning plans indicating community participation ➢ Community support in improving school facilities i.e. levelling the play ground, compound wall, drinking water, ICT facilities, library, school garden, etc. ➢ Sharing community stories, local arts, folk songs, music, art, craft, agriculture practices, local histories by the village elders on specified days at the time of teachers on leave ➢ Visits organised to the places, community institutions i.e. *Gram Panchayat,* Post Office and agriculture fields as learning resources and individuals

నవకల్పనలు

ప్రతిస్పందన మాత్రిక (Response Matrix)

సంయుక్తమైన సామాజిక భాగస్వామ్యం

కీలక ప్రమాణం	స్థాయి-1	స్థాయి-2	స్థాయి-3
ఎస్.ఎమ్.సి / ఎస్.ఎమ్.డి.సి ఏర్పాటు, నిర్వహణ			
పాఠశాల అభివృద్ధిలో పాత్ర			
పాఠశాల – సమాజం అనుబంధం			
అభ్యసన వనరుగా సమాజం			
సమాజాన్ని సాధికారికం చేయడం			

అభివృద్ధికై ప్రణాళికా రచన

కీలక ప్రమాణం Core Standard	స్థాయి Level	అభివృద్ధి అంశం Area of Improvement	అభివృద్ధి అంశాల్లో ప్రాధాన్యతా క్రమం (Prioritise area of improvement			ప్రతిపాదిత చర్య Proposal action	కాలపరిమితి Time line (టిక్ √ చేయవలెను)		
			తక్కువ Low	మధ్యమ Medium	ఎక్కువ High		Y-1	Y-2	Y-3
ఎన్.ఎమ్.సి/ ఎన్.ఎమ్.డి.సి ఏర్పాటు, నిర్వహణ									
బడి అభివృద్ధిలో పాత్ర									
పాఠశాల – సమాజం బంధం									
అభ్యసనలో వనరుగా సమాజం									
సమాజాన్ని సాధికారికం చేయడం									

Class-wise Annual Attendance Rate

- The annual attendance rate reflects the consistency of learners in attending and participating in the schooling process. The attendance of learners is closely linked to their progress, attainment and all round development;

- The school should calculate the class-wise annual attendance rate of the students (boys and girls separately) from attendance registers;

- The school should provide class wise annual attendance of all students. For Example, if the school is filling up the Dashboard at any time or month of an academic year, it is mandatory for the school to refer to the annual attendance of the students' referring to the attendance records of the previous academic year.

$$\text{Annual Attendance Rate} = \frac{\text{Total Annual Attendance of all Students}}{\text{Total no. of Students x Annual Instructional Days}} \times 100$$

(Example for Attendance Rate calculation):

Suppose,

The total number of prescribed Instructional Days = 220

Total Annual Attendance of 50 students of a particular class = 9850

No. of Boys =30, Total Annual Attendance of Boys = 6200

No. of Girls = 20 Total Annual Attendance of Girls = 3650

Annual Attendance Rate

Boys	$\text{Annual Attendance Rate} = \frac{\text{Total Annual Attendance of Boys}}{\text{No. of Boys x No of Instructional Days}} \times 100$	$\text{Annual Attendance Rate} = \frac{6200}{30 \times 220} \times 100 = 82.95\%$
Girls	$\text{Annual Attendance Rate} = \frac{\text{Total Annual Attendance of Girls}}{\text{No. of Girls x No of Instructional Days}} \times 100$	$\text{Annual Attendance Rate} = \frac{3650}{20 \times 220} \times 100 = 82.95\%$
Total	$\text{Annual Attendance Rate} = \frac{\text{Total Annual Attendance of Students}}{\text{No. of Students x No of Instructional Days}} \times 100$	$\text{Annual Attendance Rate} = \frac{9850}{50 \times 220} \times 100 = 89.55\%$

Note: Annual attendance rate of boys and girls will be calculated separately.

Don'ts
• Don't disturb others.
• Don't read loudly.
• Don't tear the books.
• Don't scribble or scratch on the books.

ప్రభుత్వ ఉన్నత పాఠశాల
ఇబ్రహీంపట్నం, రంగారెడ్డి జిల్లా-501506.
GOVT. HIGH SCHOOL
IBRAHIM PATNAM, RANGA REDDY Dist. 501506
ESTD: 1949

విద్య మా హక్కు

సర్వ శిక్షా అభియాన్

అందరూ చదవాలి-అందరూ ఎదగాలి

School Education (SSA & RMSA) Department Telangana State, Hyderabad